

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Karlóczi alkuk.

Budapest, augusztus 8.

Mit jelent a magyar állam irányában a karlóczi patriárka-választás, amely Zmejanovics verseczi püspököt jelölte a magyarországi szerbség egyházi és nemzetiségi fejének. Ezt a kérdést külön kell felvetni, mert a karlóczi patriárkaság kétségtelenül a magyar állami érdek egyik fontosabb csomópontja és mint a múltban szerzett tapasztalatok bizonyítják, az ellenséges ostromok által állandóan veszélyeztetett őrhelye is. Vajjon a szeparatistikus nemzetiségi szellem nyílt tüntetése-e ez is, amilyenek már nem egy patriárka választást kellett venni? Vagy ha nincs is ilyen látszata, vajjon nem finom spekuláció, ravasz taktikai tondorlat-e, amelylyel a választó kongresszus radikális többsége törbe kívánja ejteni a magyar állam vezetéseért felelős tényezőket? Ugy kell lenni, hogy a magyar kormány csak ezt a két feltevést vetette a mérlegbe, amikor arra határozta el magát, hogy Zmejanovicsot nem ajánlja királyi megerősítésre. Azt a szép biztatást, hogy a kongresszusi többség az ő választottjával csak a magyar állam hatalmának és tekintélyének kívánt új erősséget nyújtani, jóllehet a sajtóból sűrűn hallatszott az ábrándos optimizmus ily hangja, a magyar kormány nyilván nem találta számbavehető-

nek. A mai illetékes h iradás után bizony tudomásul kell venniük Karlóczán is, hogy a lelkesedés puszkaporát hiába pufogatták el és Zmejanovics Gábor szép szemei, még szebb szavai nem hatották meg a budavári hatalmakat.

Ez jól is van így. Nem kétséges, a magyar közvélemény ebben a dologban, anélkül, hogy sovínisztikus szenvedélyek sugallatát követné, szinte egységesen a kormány álláspontját teljesen megokolták, a dolog természetével egyezőnek fogja találni. Nagyon helyén való már magában az, hogy a szerb patriárkai szék betöltése körül királyunk megerősítési jogát mindenkor az állami érdek követelte ellenőrzés legóvatosabb szelleme irányozza. Ha a római katolikus egyház irányában méltán fektetünk súlyt a magyar korona külön jogaira, a melyek erejével a püspökök kinevezésénél is már eleve érvényesítheti az állami érdek szempontját, ily állandó biztosítékra még nagyobb és közvetlenebb szükség van a szerb patriárkaságnál, amely egyfelől óriási anyagi javadalommal és a lelki hatalom legteljesebb felszerelésével van ellátva, másfelől meg éppen választási alapjánál fogva alulról zajló agitatórius befolyásoknak és a külön nemzetiségi népszerűség legerősebb csábításainak van alávetve. Viszont a választó kongresszus jelenlegi alakulatában, általában a szerbség mai nemzetiségi

képében legkevésbé tudjuk felfedezni az okot, amiért az állami hatalomnak a maga legfelsőbb felügyeletét kevesebb éberséggel és szigorúsággal, mondjuk egyenesen, kevesebb gyanuval kellene felfognia, mint ennekelőtte.

Többféle világítás esett már arra a szerb radikális-pártiságra, amely a kongresszus uralkodó eleme, de bajos megmondani, hogy magatartását inkább két-színűnek, vagy inkább kétesnek látjuk-e. Tudvalevőleg ez a párt nem egyszerűen felekezeti és egyházi czélú szervezet, hanem bevallottan nemzetiségpolitikai párt. Mint ilyen pedig a boldogult Mileticsnek, a nagy-szerb ideálok vakbuzgó előharcosának egyenes vérszerinti utódja. Ugy mondott radikális jellege korábbi időkben élével egyenest a magyar állami eszme ellen volt szegezve. Az utóbbi években azonban, amióta a kongresszusi többség pálmáját elnyerte és e patriárkai vagyon gazdálkodásába is beleszóllhat, ez a párt nagy alkuvó készséget is tanúsít mindazokkal a politikai tényezőkkel szemben, amelyek törvényes hatalma, vagy esetleges segítsége számára mai pozíciója megtartását és főleg a gazdag egyházi javadalmak szabad kezelését biztosíthatja. A vagyoni adminisztráció dolgában bizonyos egyezményre birta már a kormányt, erre nézve előzetes megállapodásra kötelezte a még csak megválasztandó patriárkát,

Szerelmi házasság.

Irtá: Vértesy Gyula.

(Utánnovomás títos.)

Kreuter Bandi ur már jogászkorában bejáratos volt a Lomniczy-kastélyba. A szegény tanítóiu ismeretsége régebbi keletű volt; a kis ványadt, gyöngötehetségű Lomniczy Iduskát, a dúsgazdag Lomniczyak egyetlen leányát tanította minden vakációban, miután az intézetből, ahová méregdrága pénzen járatták a kis leánykát, úgy vették észre, hogy nem sok tudományt hozogatott haza.

A kis sovány, beteges leányka azután, hogy nagy leánynya cseperedett, a fiú iránti vonzalom is egyre nőtt a szívében.

Mire az öregek észrevették, hát a leány szíve megtelt a csinosképű legény bőkoló szavaira ábrándokkal, szerelmi álmódzásokkal.

Az apának nem nagyon tetszett ugyan a leányának ez a nagy barátsága a koldus, szegénysorsu legény iránt, de hát jobban szerette a leányát, semhogy a kedvét akarta volna rontani. Meg aztán — gondolta — nem is olyan veszedelmes ez az egész dolog. Csak hadd szavalgassák együtt a Petőfi-, meg a Heine-verseket és hadd vitatkozzanak a Jókai regényhősein, ez még nem nagy baj!

Pláne megnyugodott, mikor megkérdezte a leányát is, hogy miért van annyit együtt a kis tanítófiúval s az azt felelte, hogy azért, mert elszórakoztatja.

Hiszen akkor rendben van a dolog, csak hadd szórakoztassa! Ha majd felviszi a leányt

Pestre bálozni, ott majd jobban elszórakozik s majd elfelejti a Bandi gyereket.

Csak hogy nem felejtette ám el! Hiába közelített akárki Lomniczy Idához, ügyet se vetett rá. Pedig a legesinosabb, legelőkelőbb gavallérok kerülgették, ha nem is a szépségeért, de a pénzeért.

S a leány, miután tudta, hogy nem szép, hát azt is tudta, hogy csak a pénze kedvéért járnak utána.

Meg is mondta az apjának:

— Mind csak a pénzemet akarná. Csak egy van, aki nemes, tiszta lélek.

— Persze, Kreuter Bandi! No annak kell még csak igazán a pénzed!

— Nem igaz! Tudd meg apám, hogy ez az ember még egy szóval, egy tekintettel se merte elárulni előttem, hogy szeret. Pedig tudom, hogy szeret, de fél tőle, hogy önzésnek magyaráznám én is, mint te, az ő legnemesebb érzéseit.

Oh, Kreuter Bandi ur pompásan csinálta a maga dolgát. Nagyszerűen tudta adni az önzetlen, becsületes embert. Mikor az ügyvédi vizsga letétele után hazajött, rendezett egy remek jelenetet a leánynyal:

— Többé talán nem is látom, hát a bucsu perczében őszinte lehetek. Szeretem magát egész lelkemmel, de a büszkeségem inkább kerget a halálba, minthogy maga azt hihesse rólam, hogy én is olyan semmi ember vagyok, mint a többi, aki itt forgolódik maga körül, mint a Pénzisten bálványja körül.

Szeretem, de nem akarom, hogy maga az enyém legyen. S ha a szívem bele is pusztul a fájdalomba, egyedül megyek el innen. Pedig tu-

dom, hogy maga is szeret, de nem adhatja a kezét annak, akiről aljasságot is feltételezhet.

Mert feltételezhet, nincs rá bizonyítéka, hogy én különb vagyok a többinél. Nos, hát legyen bizonyítéka. Isten vele, örökre!

Meg kell adni, hogy pompás színész veszeti el Bandi urban. A hatás teljes is volt. Bekövetkezett, amit várt. Ida kisasszony a nyakába borult s kijelentette, hogy ha eddig csak szeretete, ezután imádni fogja, mert a földkerekség legbecsületesebb, legönzetelebb, legtisztább lelkű férfija.

— A tiéd vagyok! Csak a halál választhat el tőled!

— Nos, hát jól van, — folytatta Bandi ur a lázas csók után, mely eltartott az amerikai bírd által is maximálisnak jelzett két másodpercnyi csókidőhatárig, — letiprom szerelmem alá a büszkeségemet s meghajlok a te szent akaratod előtt. Ez a csók, ez a vallomás erőt ad nekem a határtalan küzdelemre. Elmegyek a világba küzdeni érted s ha teremtek magamnak olyan jövőt, hogy méltó leszek hozzád, eljövök érted.

(Legalább addig, gondolta magában a jeles ur már ekkor, odafent Pesten a menyasszonya fonnyadt ajkai helyett csókolgathat más úde, piros ajkakat; azután úgy se igen lehet része majd benne, mert a csunya asszonyok a legféltékenyebbek.)

S hiába volt a leány minden kérése, hogy most vigye magával; ha nem kell neki a gazdagsága, vigye magával a szegénységbe, csak együtt lehessenek, hiába volt kérés, könyörgés, a nemes férfiú hajthatatlan maradt.

Nem, ő szegény létére nem vehet el gazdag

és mondják, ennek kedvéért bizonyos szövetséges kapcsolatba tudott kerülni egyik-másik függetlenségi képviselővel is.

Anélkül, hogy a magánjellemet érintő helytelen gyanúsításokra legkevésbé is figyelni, bizonyos, hogy ilyen egyezmények a politikai és elvi megbízhatóság alapjául nem szolgálhatnak. Másfelé a parlamentaris világban „luogo di traffico” az ilyen politikai csereberének elfogadott neve. Azt a felfogást pedig, hogy ily előzmények után a karlóczai szerb radikalizmust úgy kelljen megítélni, mint a magyar függetlenségi eszme őszinte hívét és a magyarságnak Bécs ellen való szövetségesét, csak nevetségessé mondhatjuk. Felette furcsának találjuk hozzá a patriárkajelölt Zmejano-vics olyas dicsekvését, hogy az ő jóakarata befolyása segítette elő több kerületben a függetlenségi párt győzelmét.

Arról ne is beszéljünk, hogy egyik elsőrangú egyházi tisztség betöltésénél az ilyen korteskedési számításhoz teljeséggel nem szabad szerepelnie. De tisztán a politikai kérdést nézve, azt mondjuk, ez a szempont egyáltalán nem jöhet tekintetbe a magyar nemzet és a nem magyar nemzetiségek közötti viszonyok megítélésénél. Milyen legyen a mi országunk nemzetiségi politikája, arról lehetnek szembenálló nézetek, amelyek jogosultságát és érveit egyformán elismerheti a közvélemény. Értjük azokat, akik vérmes sovínizmussal a föltétlen magyarosítást és ebben minden akadálynak kiméletlen letörését vallják céljokul. Értjük azokat is, kik a magyar államiság erőteljes kifejlődését csak a kiegyenlítő, minden nemzetiségi öntudatot kimélő politikától tudják remélni. Mindakettő olyan általános mérték, amely politikai eszmékből és lélektani ösztönökből van levezetve. De annak az abszurd képzetnek semmiképp sem lehet nemzetiségi politikánkba beférköznie, amely szerint valamelyik magyar párt külön

viszonyba léphet és pártérdek szerint külön alkut köthet valamelyik egyes nemzetiséggel, vagy éppen az egyes nemzetiség egyes pártjával.

Nem mintha nemzetiség és nemzetiség között nem lehetne, nem kellene is különbséget tenni értékük, helyzetük, multjuk és megbízhatóságuk tekintetében. De ezt a különböztetést éppen csak állandó közszellemök, hozzánk való történelmi viszonyuk, a magyar állam iránt való következetes hűségük hozza létre, nem is annyira politikai, mint inkább erkölcsi kihatással. Politikai extrawurstot adományozni valamely nemzetiségnek a do ut des apró üzleti nyereségei alapján, egyházi vagyon, vagy választókerületek fölötti alku mértékével, ez egyházi tekintetben simonia volna, politikai tekintetben meg osztozás Szt. István palástján.

Politikai hangulatok.

1. Készülődés.

Ha a kalendáriumra nézünk, bajosan mondhatjuk, hogy közeledünk a parlament megnyitásához, mert hisz két héttel több idő választ el attól, mint az országgyűlés kapujának bezárásától. És hiába hozza az időjárás az őszi hangulatot, a kalendárium még folytonosan a nyári vakációt hirdeti. Mégis mindenütt igen beavatott informálók aképpen irnak a politikai kérdésekről, mintha már küszöbön lenne a politikai sáson. Lépten-nyomon tájékoztatást találunk, avagy e szándék ürügye alatt a különböző tendenciáknak megfelelő irányítást. A nagy kérdéseket előveszik és felvonultatják egyéniségüknek megfelelő módon. Egyikkel-másikkal nagyon gyöngéden kell bánni, alig szabad érinteni. A szertartásos menüetben sem igényel annyi óvatosságot a táncszabály a gavallértól hölgyével szemben, mint a kényes politikai kérdések a velük foglalkozóktól. Ilyen például a választói re-

leányt, aki esetleg valamikor éreztesse majd vele, hogy pénzt hozott a házhoz.

Az öreg Lomniczy nem tudott hová lenni bámulatában. Hiszen ez csodaember. Ezt érdemes aranyba foglalni!

A terv kitűnően sikerült. Meg volt fogva az apa is, a leány is. Más, kevésbé előrelátó partivadász meglegedett volna az eddigi eredménnyel is, de neki a jövőre szóló biztos, állandó diadal kellett.

Az apa előtt mint valami magasabb lény akart állni, akihez még az érdek gyanujának árnyéka sem férközhet; a leányt pedig hódoló, alázatos szerelimmal ott akarta látni a lábai előtt, vezekelve szörnyű bűnéért, hogy gazdag mer lenni és könyörögve néki, hogy emelje magához ideális nemes lelke elérhetlen magasságába!

Körülbélül egy évig vigan éldégtelt Pesten, rakásra csinálva az adósságokat a jövő reményében s mikor azután a hitelezők kezdtek már szorongatni, véget vetett az aranyjuezi szép napoknak és mint szellemesen megjegyezte, a koldus nőtlenség farsangja után megkezdi a gazdag házasság bõjtjét.

Odahaza azután nagy garral odaállt az öreg Lomniczy elé:

— Az irodámat megteremtettem. A jövedelméből el tudom tartani Iduskát, kérem a kezét.

Igy lett Iduska végre a világ legnemesebb, legönzletlenebb férfiának a felesége.

Mikor azután a rövid lunch után a fiatal asszony bement átöltözni az utra, mert férje kívánsága szerint azonnal Pestre kellett utazniok (az irodát nem lehet elhanyagolni) s Kreuter ur egyedül maradt az apósával, hát az restel-

kedve húzott elő egy kétszáz ezer koronás checket.

— A Központi Jelzálogbankhoz, édes fiam.

— De apósom! Csak nem akar megsérteni! Alig birta rákényszeríteni:

— Fiatalként sok mindenre kell s ha jól is megy az iroda, de olyan jól még nem lehet, hogy ne szorulnátok rám. Meg azután ugyis minden a tiétek. Ezt csak egyelőre! Ha kell több, csak szólj! Légy mindig bizalommal hozzám, én végtelenül szeretlek és becsüllek.

Kreuter ur még mondott egy pár frázist az ő önzetlen szerelmének ilyen módon való megszegyenyítéséről, hanem végezetül nyugodtan zsebre gyűrte az értékes kis irást.

Azután elutaztak. A kupéban az első szendélyes, forró csók után a vézna, ványadt asszonyka elszunynyadt. A férfi összehuzott szemöldökkel nézett az asszonyra. Olyanféle tekintettel, aminővel vendéglőben a nem nagyon izletesnek ígérkező ételt nézi az ember.

Bizony ez nem valami szép! Különösen így, becsukott szemmel. Még a szemében csak van egy kis élet! De így? Brr! S milyen sovány!

Közben kihuzza a zsebéből a checket:

— Fizessen kétszáz ezer koronát . . .

Az írásról megint odatéved tekintete a feleségére. Amint ott fekszik, felcsuszott szoknyája alól kilátszik vékony lábászára:

— Nem is olyan csunya lábak! Meg azután, ha ezek csunyak is, vannak még szépek is.

S érzéki buja ajka mosolyogni kezd, míg a checket összehajtogatva, a pénzért megszereshető csodaszép, karcu bokák megvillannak emlékezetében . . .

form és a katonai kérdés minden fajtája. Van azonban helyettük más, amihez akár keztyűtlen kézzel is hozzá szabad nyulni, mint vidéki bállok a szünóra után, ahogy gavallérok átfoghatják a kisasszony derekát, ha a rendező elkiáltja:

— Csárdás!

Csárdás! Ez már valami! A belső reformok, intézkedések és tervek bírálata napirenden van. Sőt olyan vélemények is hangzanak, hogy kár velük nagyon sietni. Az ipartörvény revíziója érdekében tervezett ankétet két hónappal el kellett halasztani. A vicinális reformot szintén. Az ipartörvény pedig valamennyire összefüggene a választói reformmal, mert egyes intézkedései hivatva vannak arra, hogy a munkásvilágot a kormány szándékainak helyességéről és jóakarata felől meggyőzzék. Egyáltalában a kormány szociális politikája oda irányul, hogy a választói jog idejében a munkásvilág megerősítésére szolgáljon, de egyuttal természetesen arra is, hogy ezt a tömeget megszerezze a nemzet részére. Persze, az elavult felfogásokhoz való ragaszkodás ideje elmúlt. A világeszmék visszatartóztatás nélkül rohannak előre és viszik magukkal a nemzeteket. E rohanásban csak az maradhat egységes, amelyiknek a szervezete erős. Ilyenképpen a munkásvilág beolvasztásánál igen fontos szempont az, hogy ez a folyamat a nemzet egység megszilárdítására szolgáljon. Már pedig, hogy ezt elérhessük, szükséges hozzá legalább is annyi körültekintés és tapintat, mint a katonai kérdések bármelyik részéhez. Különösen nehéz ezenkívül a mérsékletet megőrizni, amikor arról kapunk tudósítást, hogy a magyarországi szociálisták külföldi vendégszerepléseik alkalmával feneketlen gyűlölködéssel és a rágalom fegyvereivel agítálnak Magyarország ellen és izgatják ellenünk a külföld közvéleményét. És ugyanezkor mi nagyon meg kell hogy válogassuk a kifejezéseket, melyekkel az ő eljárásukat bíráljuk s arra kell gondolnunk, hogy mi vagyunk az erősebbek, meg aztán, hogy inkább az egyetértést és a békét kell keresnünk velük, mintsem a háboruszkodást.

Kissé, de nem nagyon másképpen vagyunk a nemzetiségekkel idebennt. A tótok az ő ünnepükön külföldi vendégeiknek allegoriában bemutatják a nemzetiségek Magyarországon való szerinti igazságtalan elnyomatását, akárcsak illusztrálni akarnák azt a sok hazugságot és rágalmat, amit felőlünk odakünn terjesztenek. Az allegoria, az élő kép, a képzeletet élénkebben foglalkoztatja, mint a nyílt beszéd. Egyuttal mintha azt mondanák vele: Lássátok, még csak nem is panaszkodhatunk nyíltan, hanem szinpadí ruhákba kell öltöztetnünk gyermekeinket, mesterséges világitással rájuk irányítani a figyelmet. S az ünnepélyre az asszonyok idegen nemzetek színeibe öltözködnek, úgy tüntetnek. A hatóságok nagyobb szenzáció elkerülése végett csak a tétlen szemlélő szerepére szorítkoznak.

Hasonló tendenciákkal rendezik az ő ünnepéit az oláh Astra. Szintén idegen, a magyar államisággal szemben ellenséges törekvésű nagyságokat ünnepelnek, idegen, romániai rendjeleket viselnek és kedvük szerint tüntetnek. A magyar hatóságok amelyek meghívót kapnak, lemondanak a részvételtől, nem kérnek a mulatságból.

Most ezenkívül következni fog a román nemzetiségi, magyar országgyűlési képviselők tömeges beszámolója s egyuttal a románok állásfoglalása a választói reform kérdésében. A képviselők párosával, hármával jelennek meg az egyes nemzetiségek lakta kerületekben és legvalószínűbb, hogy amit ott elmondanak és elha-

tárolnak külföld is megt hogy m

Men

nem tud

zonyosa

az orszá

bezárás

hogy az

gyünk v

Ez m

darabok

részére,

zérigazg

nek.

Tégl

— czigá

budapest

kartársai

s azzal a

egyezik-

üggyév

tésből re

vagyont

liomos le

a vagyon

szert az

totta felé

a kartárs

A ké

igazgatás

gos kom

Mert

Több min

előre látj

csébb e

„sajnálni”

szellemét

Mert

igazgatós

halaszd H

gyár, min

Két p

Mit s

Nyárnak

rideg ösz

tudja, mi

— Ma

Most hide

meleg les

Majd ha

mondani,

nunk, min

adják a k

el kell sz

gyünk, jo

a jövőnk

majd akk

nének kib

— A

— Ige

bujik ki

megválnia

börétől.

— Te

— M

végre is

most kib

más bört.

lesz más

— Te

tárolnak, az megnagyitva és kiszinezve fog a külföld elé kerülni. No, de legalább mi magunk is megtudjuk, hogy miképpen állunk velük és hogy mire készülnek.

Mert hogy mi készülünk-e valamire, azt nem tudjuk, de hogy ők készülnek, azt egész bizonyosan tudjuk. De éppen mert több idő van az országgyűlés megnyitásáig, mint a mennyi a bezárás óta eltelt, talán nekünk is lesz időnk, hogy az ő készülődéseikkel szemben mi is tegyünk valamit.

II. Cserépdarabok.

Ez már igazán rokonságban van a cserépdarabokkal. Azt beszélnek, hogy egy téglagyár részére, amelyik az államnak szállít téglát, vezérigazgatóul országgyűlési képviselőt szereznek.

Téglát csinálni tulajdonképpen vályogvetés — cigánymesterség. Amikor régebben egy budapesti ügyvéd kezdett ilyenfelé foglalkozni, kartársai lemosolyogták. Cigánynak nevezték s azzal a kérdéssel bibelődtek, hogy vajon meg-egyeznek-e az ügyvédi állás méltóságával. Az ügyvéd azonban a vályogvetésből és téglagegészből rendkívüli módon meggazdagodott, nagy vagyont és dúsbirtokot szerzett és amikor milliomos lett, abbahagyta a téglázást. Már ekkor a vagyona folytán igen jelentős tekintélyre tett szert az ügyvédek közt, hanem most ő fordította feljűk a bot másik végét és ő „sajnálta” a kartársait milliomosi minőségben.

A képviselők is mosolyognak most a téglagyártási aspiráció miatt, de nem veszik túlságosan komolyan az összeírhetetlenséget.

Mert ebből a képviselőből is milliomos lesz, Több mint bizonyos, milliomos lesz belőle és ők előre látják a jövőt, hogy akkor ez a szerencsésebb és vállalkozó szellemű társuk fogja „sajnálni” őket, akik elmaradtak és akik a kor szellemét kellő időben nem tudták kihasználni.

Mert a kor szelleme most is az, hogy ami igazgatósági tagságot ma megkaphatsz, azt ne halaszd holnapra. És hogy jobb ma egy téglagyár, mint holnap egy léghajó.

Két politikus találkozik az utcán.

Mit szólsz ehhez az abnormis időjáráshoz? Nyárnak kellene lenni és olyan hideg van, mint rideg őszen. A természet rendje megfordul. Ki tudja, mikor lesz meleg?

— Mikor? Hát őszzel! — feleli a másik. — Most hideg van, mert nyár van, majd őszzel meleg lesz, mert nem lesz nyár. Légy nyugodt. Majd ha összegyűjtenek bennünket és azt fogják mondani, hogy másféle pártalakulást kell csinálnunk, mint aminő most van; majd amikor feladják a kérdést és meg kell felelnünk rá, amikor el kell szánnunk magunkat, hogy merre megyünk, jobbra-e, avagy balra s a kerületünk és a jövőnk ettől az elhatározásunktól függ: ne félj, majd akkor olyan melegünk lesz, hogy szeretnénk kibujni a bőrünkéből.

— A bőrünkéből?

— Igen. Mert az ember néha éppoly nehezen bujik ki a pártjából, mintha a bőrétől kellene megválnia, a jó, megszokott, bár kissé megviselt bőrétől.

— Tehát mit tegyünk?

— Mit? Semmit se tegyünk. Várjunk. Elvégre is most nincs meleg, hát várhatunk. Ha most kibujunk, nem bizonyos, hogy kapunk-e más bőrt. De akkor legalább azt tudjuk, hogy lesz más bőr, amivel a mostanit kicserélhetjük.

— Tehát a helyzet...

— A helyzet az lesz, hogy vagy más bőr és ugyanazon emberek, vagy a mostani bőr marad, de akkor más emberek jönnek a helyünkbe.

Budapest, augusztus 8.

A horvátországi helyzet. Zágrábból jelentik, hogy a horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága tegnap ülést tartott. Az ülést azon alkalomból hívták egybe, hogy a horvát-szerb koalícióhoz tartozó néhány politikai és sajtóorgánium között kedvetlenség támadt azon politikai helyzet megítélése folytán, amely a magyar és horvát képviselők közti ismeretes tanácskozások által beállott. A végrehajtó-bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a politikai helyzet július 3-án tartott ülése óta egyáltalán nem változott. Egyes képviselők kijelentéseiben, amelyeket a vita során tettek és amelyeket néhány lap a horvát-szerb koalíció taktikájának megváltoztatására irányuló javaslatoknak tekint, a végrehajtó-bizottság nem lát olyasmit, ami bárminő javaslat jellegével birna és azokat kizárólag előkészületnek tekint minden eshetőségre, amely a nemzeti harc során beállhat. Ehhez képest a végrehajtó-bizottság ragaszkodik az említett július 3-iki ülésében hozott álláspontjához, hogy Magyarországgal nem bocsátkozik kimagyarázás céljából mindaddig semmiféle tanácskozásba, míg magyar részről az alkotmányellenes állapotot és a törvénytelen uralmat Horvátországban fentartják. A bizottság kommunikéje hangoztatja végül a szerbek és horvátok egyetértését. Dr. Frank József egy újságpolemikából kifolyólag az „Agrarier Tagblatt”-ban érdekes nyilatkozatot tett közzé. Ő nem száll síkra — ugymond — oly konstelláció megteremtéséért, mely tartósabbnak bizonyul, mint az, mely az ellenzéki pártoknak 1894. évi programja alapján létesült. Ezt nem tehetné, mert pártja az 1894. évi programhoz ragaszkodik, holott a koalíciós pártok az 1868-ik évi magyar-horvát kiegyezési törvény alapján szövetkeztek. De ha az összes pártok az 1894-ik évi program alapján szövetkeznek, ekkor betekintést engedne az általa tervezett garanciákba, amelyek mellett a magyarok és horvátok között az egyetértés helyreállítható volna. A napokban Novák, Kufirin és Gemersics Starcevic-párti semleges képviselők Krapinán tanácskoztak és elhatározták, hogy továbbra is megőrzik semleges álláspontjukat és azon fognak munkálkodni, hogy a Sztarcevic-párt két frakciója között, a Frank-pártiak és a szezessziónisták között az egyetértést helyrehozzák.

Bolgár államtitkár kerületében. Bolgár Ferenc államtitkár tegnap délután utazott el Rusztól. Rácz Alfréd polgármester vezetésével a város társadalmának előkelőségei hosszú kocsisorban kísérték el az államtitkár Oszlop község határáig. Az államtitkár Kismartonba ment, ahol a választók nagy ovációkkal fogadták. Ma este az államtitkár tiszteletére banket volt.

Az ezrednyelv körül. Egy budapesti lap néhány már előző években is és így az ezévi nyugatmagyarországi hadgyakorlatok alkalmával is tervbevevett s kizárólag taktikai szempontokból ajánlatos intézkedést az ezrednyelv szempontjából teendő állítólagos kísérletekkel hoz kapcsolatba. Illetékes helyen történt kijelentés szerint e hír teljesen légből kapott és utalás történt különösen arra, hogy az ilyen, a rendes ordre de batailletől elütő, különböző csapattestek összeállítását már több alkalommal, így pl. legutóbb a kőszegi és sárvári hadgyakorlatoknál alkalmazták.

Tót képviselők beszámolója. A tót nemzetiségi képviselők Turócszentmártonban értekezletet tartottak, melyen megállapították a beszámoló beszédek sorrendjét. Eszerint e hó 30-án Skicsák Ferenc a bobrói, Bella Mátyás a lipótszentmiklósi és Blahó Pál a szentjánosi választókerületben fognak beszámoló beszédeket tartani. Szeptember 6-án Ivánka Milán a bazini, Hodzsa Milán a kulpini és Kollár Márton a nagyszombati választókerületben tartanak beszámolókat. A népgyűléseken főleg az általános választói jog behozatala érdekében fognak a beszámoló képviselők felszólalni.

A török mozgalom.

Budapest, augusztus 8.

A tegnapi szelamlik szintén zavartalanul folyt le. A nagy számban megjelent közönség nagy ovációban részesítette a szultánt, ki a Yildizbe visszatérve, a diplomáciai testületet fogadta s ennek jelenlétében többek közt kijelentette, hogy ezután alkotmányosan óhajt uralkodni.

Az ifjutörökök győzelmével, mint előre jeleztük, a nagyhatalmak reformakciója is holtponthoz jutott, mert a reformátorok a leendő parlamenttel bizonyára nem tudnak majd oly könnyen elbánni, mint Abdul Hamid szultánnal. Ez a szempont irányította bizonyára az angol és orosz külügyi hivatalokat is, amikor — mint ezt Pétervárról jelentik — elhatározták, hogy visszavonják a macedón reformjavaslatot, mely tudvalevőleg a reváli találkozás eredménye.

Mai híreink a következők:

A szultán és az alkotmány.

A szultán a diplomáciai testület után tegnap Caillaux francia pénzügyminisztert fogadta kihallgatáson, aki szerencsekívánatait fejezte ki a szultán előtt az alkotmány helyreállításának alkalmából, majd pedig Bloch-t, az angol értékpapír-tulajdonosok képviselőjét Kautsot, az anatóliai vasutak igazgatóját, Deffle-t, a Banque Impériale Ottomane igazgatóját, akik ismételen szerencsekívánataikat fejezték ki. Török lapjelentések szerint a szultán újból biztosította a nála megjelent személyiségeket, hogy ezentul soha sem fogja az alkotmányt megsérteni. A szelamlik után a szultán megjelent palotája ablakában és üdvözölte a tiszteletére egybegyűlt tüntető néptömeget.

Az angol-orosz reformjavaslat.

Az orosz külügyminiszter Oroszország külföldi diplomáciai képviselőihez megküldötte a londoni kabinet által elfogadott macedón reformtervezetet kizárólag tudomásvétel céljából, megjegyezvén egyúttal, hogy mihelyt a szultán intézkedései nem bizonyulnának célravezetőeknek, az orosz kormány a hatalmakat annak szükségességére fogja figyelmeztetni, hogy a megszakított közös reformtevékenységet ismét vegyék fel.

A Times jelenti Szent-Pétervárról, hogy ma hivatalosan is közzé fogják tenni, hogy az orosz-angol macedóniai reformjavaslatot visszavonják.

Az ifju-törökök működése.

Az „Ikdam” közli, hogy Munir pasa párisi török nagykövetet állomásáról visszahívták. A pasa mári regóta magára vonta az ifju-törökök haragját, mert szerintük, nagyon is buzgón végezte a felügyeletet a Párisban székelő ifju-török bizottságok és a törökországi menekültek fölött. A szultán viszont időről időre különleges megbízásokkal Bukarestbe, Szófiába és Athénbe küldötte, s csak legutóbb is ilyen titkos megbízásban járt Romániában.

Érdekes, hogy a párt miként akadályozta meg Ata beynek posta- és távirtdaminiszterre való kinevezését. Ata bey, a pénzügyi bizottság tagja volt ugyanis az új posta- és távirtda-miniszternek kinevezése. E célból a nagyvezér sürgönyileg kérte fel a bey-t, hogy Szalonikiból nyomban Konstantinápolyba utazzék. Ata bey tegnapelőtt tényleg Konstantinápoly felé vette útját.

Az új-török bizottság hosszas tárgyalások után végre arra az eredményre jutott, hogy Ata bey ennek a tisztségnek nem lesz képes közmegelegedésre megfeleni s tiltakoztak a kinevezés ellen. Az ügyet egy szersmind radikális uton nyomban el is intézték Jédaghacsba sürgönyöztek ugyanis az ottani bizottságnak, amely a hűledező Ata bey-t a konstantinápolyi vonatról leszállította s arra bírta, hogy mint ex posta- és távirtda-miniszterjelölt Szalonikiba térjen vissza. Ez szépszerével meg is történt s Ata bey tegnap este visszaérkezett Szalonikibe.

Holnaptól kezdve hivatalos lapja is lesz az új-török pártnak. A hivatalos címe: „Ittihat ve terekke” (Egyesülés és haladás). A lap, melyet egyelőre török nyelven fognak szerkeszteni, naponkint jelenik meg. Munkatársai a szalonikii központi bizottság vezető emebereiből kerültek ki. A névsor a következő:

Dzsávid bey főszerkesztő, Galib bey ki

adóhiv. főnök, Asszim bey, Nisszim efendi, Maszliah, Szaheddin bey és Mr. Russo főmunkatársak.

A hivatalos lap — melynek megjelenése elé mindenki érdeklődéssel néz — később francia nyelven is meg fog jelenni.

Konstantinápolyi jelentések szerint megállapították, hogy Hüszsein Rámi basa, csupán a haditengerészeti részére szállítandó kenőolajok címén kb. 200.000 frankot sikkasztott az utóbbi év folyamán.

A főállamügyész levelet intézett a nagyvezérhez, melyben Izzet pasa és Szélim Melhame ingatlanainak és vagyonuknak lefoglalását elrendelő határozatot kér. E két kegyencz ugyanis milliókat lopott a kezükön átmenő állami pénzekből. Szélim Melhame vagyonát 30 millió frankra becsülik.

Azok a katonai és polgári méltóságok, kik árulás folytán az utóbbi időben Konstantinápolyba rendeltettek, ahol egyszerűen letartóztatták őket, lassanként mind visszatérnek. Hasszán Riza bey őrnagy, az új-török bizottság lelkes tagja, Ali pasa vezérkari főnök és Musztafa Nádím, monasztíri igazságügyi biztos tegnap érkeztek Szalonikibe vissza Konstantinápolyból. Az új-török párt s a lakosság lelkes ovációkban részesítették e hazafiakat.

A sikkasztó patriárka.

Ormanian örmény patriárkát, akit a múlt héten elmozdították állásától, ma a rendőrség fogházába vitték. Maguk az örmények őrizték házában az elcsapott patriárkát és fenyegetve követelték, hogy adjon számot 40.000 török fontról, amit az özvegyek és árvaik nyugdíjából elsikkasztott. Ormanian anynyira rettegett honfitársainak bosszújától, hogy szívesen ment ma a rendőrség fogházába. Az örmények ezuttal az ifjú-törökökkel tartanak.

A választások.

Már a jövő héten megindulnak a parlamenti választások. A szultán és az ifjutörök-bizottság között nézeteltérés támadt akörül, hogy kik jogosultak a választásra. A szultán azt akarta, hogy első esetben a közigazgatási kerületbeli választmányok küldjék ki minden egyes vilajetben a parlamenti képviselőket s így a vilajetbeli közigazgatási hatóság tagjai mintegy választófériakként szerepeljenek. Azzal okolta meg ezt a kívánságát a szultán, hogy a közigazgatási hatóságok tagjai amúgy is a nép választja, tehát ilymódon a parlamentben a népképviselőt foglalja helyét. Az ifjutörök-bizottság azonban ellenezte a szultán tervét s hosszas huza-vona után abban történt megállapodás, hogy az első választásokon legyen érvényben a 76-iki parlament egy tagjának indítványa, melyet akkoriban a parlament elfogadott, de a szultán nem szentesített. E szerint minden 50.000 lakosra 250 választófériu megválasztása jutna s ezek egy képviselőt választanak. Minden 21 éves török alattvaló, aki egyenes adót fizet, jogosult a szavazásra. Jóllehet a választási kataszter még nincs összeállítva, a parlamenti választások mégis megindulhatnak, mert azoknak a török alattvalóknak, akik a Medsles tagjait választják, névsoruk a közigazgatási hatóságoknál meg van s így a választófériakról nem kell új listát összeállítani.

Legujabb hírek.

A lapok hivatalos jelentést közölnek, amely szerint a szultán tegnap a szelamlík után kihallgatáson fogadta a nagyvezért, a sejj-ül-izlámot és a többi minisztereket, akik ez alkalommal esküt tettek arra, hogy hűvek maradnak a szultánhoz és az alkotmánynak megfelelően fognak kormányozni. A szultán erre ujjal kijelentette, hogy sohasem fogja megengedni, hogy bárki is megsértse az alkotmányt.

Tifliszben a török konzul kihirdette a török politikai bűnösöknek adott amnesztiát, mire számos török és örmény alattvaló felhasználta az alkalmat, hogy viszatérjen Törökországba.

A diplomáciai kar fogadásáról szóló hivatalos jelentés szerint az orosz nagykövet közölte a szultánnal, hogy annak tegnapi kijelentését a nagykövetek kormányai nyomására hozták, ahol azt nagy meglepéssel fogadták. A reformok és újítások hállára kötelezik a török népet. A diplomáciai kar azt a megbízást kapta, hogy a szultánt üdvözölje abból az alkalomból, hogy az egész világot megvető bölcseséggel választotta meg birodalmának felvirágoztatására szolgáló eszközeit.

Ma íradé jelen meg, amely a párisi és pétervári török nagyköveteket, ugyszintén a washingtoni követet felmenti állásuktól. Portakörök értesülései szerint a berlini nagykövet, valamint a madridi és bel-

grádi követ, ugyszintén a szófiai biztos felmentése is várható. Párisi nagykövetté valószínűleg Zia pasa, volt bécsi nagykövetet, pétervári nagykövetté pedig Turkham pasát nevezik ki.

KÜLFÖLD.

Rudini meghalt.

Budapest, augusztus 8.

Rövid idővel Prineti halála után elhunyt ma az olasz parlament jobbpártjának másik vezére, Rudini márkí, Olaszország volt miniszterelnöke és külügyminisztere. Rudiniban Olaszország egyik legjobb fiát veszítette el, kinek hosszú pályája szorosan összefügg Olaszország egységének megalapításával. Mint külügyminiszter a hármasszövetségnek volt feltétlen híve, de törekvése oda is irányult, hogy Olaszország jó viszonyát a többi hatalommal, különösen a szomszédos Franciaországgal megerősítse.

Rudini tegnap este tíz óra negyven perczkor halt meg, hosszas betegség után. Halála perczében körülötte volt egész családja és Beccaria udvari káplán, ki közvetlenül Rudini elhunytja után halotti imát mondott. A halál hírért rögtön tudatták a királynál és Giolitti miniszterelnökkel. Az elhunyt utolsó kívánsága volt, hogy ne tegyenek virágot koporsójára és hogy a legegyszerűbben temessék el. A temetés vasárnap vagy hétfőn lesz. A holttestemet nem balszamozzák be.

Marchese Antonio Starraba di Rudini Szicília egyik régi és gazdag nemesi családjából származik. 1839. április 6-ikán született Palermóban. Származása a palermói szindikus állás elnyerésére tette hivatottá s az alig huszonhat éves fiatalembernek először volt alkalma ebben az állásban magát kitüntetni, amikor 1866-ban egy az elözütt Bourbonok érdekében megindult veszedelmes mozgalom fenyegette a sziget egyesítését Olaszországgal. Energikus s egyúttal emberséges rendszabályokkal sikerült Rudinának csirájának előjuttatni a felkelést, még mielőtt valóságos veszedelemmé nőtte volna ki magát. Ezért a tevékenységéért Palermo prefektusává nevezték ki, de már két év múlva Nápoly prefektusa lett és 1869. októberében Menabrea tábornok felajánlotta neki kabinetjében a belügyminiszteri tárczát, dacára annak, hogy Rudini nem volt még a szenátus tagja. Hivatalában szilárdtságot tanusított, de mint szónok megbukott a képviselőkamara előtt s néhány hónap múlva beadta lemondását, hogy röviddel azután mint Canicatti város képviselője jusson a kamarába. Itt a jobbpárthoz tartozott, de 1882-ben a fiatal jobbpártiak csoportját alakította, akik Itália egysége fenntartásának programját, amely Rudini programja volt, a magukévá tették. Ez a csoport a Debrei és Crispi kormányok politikai főcsoportja volt. Rudini sokáig alelnöke volt a kamarának s nevével nagyon gyakran emlegették, valahányszor kabinetválságról volt szó.

Crispi hírfelen bukása 1891. január 31-én, amelyhez Rudini lényegesen hozzájárult. Marcheset juttatta a miniszterelnöki székbe. Crispi röviddel azelőtt hatalmas választási sikert ért el. Bukása azért történt, mert a kamara határozott tiltakozása ellenére újabb megújabb megadóztatásokkal akarta megszüntetni Olaszország gyógyíthatatlannak látszó deficitjét. Az új miniszteriumban Rudini vette át az elnökséget és a külügyi tárczát. Tizenöt hónapig tartó hivatalvezetését két jelentős tény jellemzi: Olaszország és Franciaország közti jó viszony helyreállítása és 1891-ben a hármasszövetség megújítása, még pedig a lejárat előtt. Abban az időben Rudini hű és erélyes híve volt a hármasszövetségnek, amelyet Olaszország nagyhatalmi állása alapjának tekintett, de egyszerűsind ragaszkodott ama álláspontjához, hogy a hatalmak eme kombinációja, amely egész lényegét illetőleg a béke fenntartására volt irányozva, éppen e tulajdonsága miatt nem zárja ki a Franciaországgal való jó viszonyt sem. Épp úgy, mint elődje, Crispi, ő is pénzügyi dolgok miatt bukott meg. Mint-hogy a béke fenntartását biztosítva látta a hatalmak csoportosításában, így azt hitte, hogy a pénzügyi nehézségeken a hadsereg létszámának csökkentésével javít s nyomban két hadtest beszűntetését javasolta. A hadügyminiszterium azonban nemcsak az eddigi kiadások fenntartását követelte, hanem 15 millió frankot kért még a gyalogsági fegyverek tökéletesítésére, amelyvel a deficit 38 millióra emelkedett volna. A király is ellene volt a hadügyi budget leszállításának. 1892. május 5-én a kamara Giolitti beszéde után megtagadta a bizalmi szavazatot, mire Rudini visszalépett. Az aduai katasztrófa után 1896-ban másodszer lett Crispi utóda. Miniszteriumát folyton újjalakította s így tartotta magát 1898-ig. A felszöveg különböző részein felléző agrármozgalmak okozták bukását.

Báró Aehrenthal külügyminiszter megbízásából a római osztrák-magyar nagykövetség ügyvivője a monarchia külügyi kormányának részvétét tolmácsolta Pompili olasz külügyminiszteri államtitkár helyettesénél Rudini elhunytja alkalmából.

Rudini temetésén az olasz királyt az aostai hierarchia fogja képviselni. A mai reggeli olasz lapok megleg hangon írják az elhunyt államférfiről, személyes kiválóságát még ellenfelei is elismerik s ravatala fölött a politikai ellentétek elsimulnak.

Vilmos császár és Edvárd király találkozósa. A „Daily Telegraph” arról értesül, hogy Vilmos császár és Edvárd király találkozósa Kronbergben a német császár meghívására történik s még inkább meg fogja szilárdítani a német birodalom és Anglia között a jó viszonyt, amelyet sir Edvárd Grey külügyminiszter az alsóházban magasztalt. Mind a két nagyhatalom közvéleménye kívánja a szíves jóviszony fenntartását s akkor Németország és Anglia között rendíthetetlen lesz a kapcsolat.

Szerb kereskedelmi szerződés. A szkupstina mai ülésén Misics Péter ó-radikális jelenti az elnöknek, hogy egyes szerb lapok a tegnapi esti ülésről nem közöltek pontos tudósítást. Dr. Vukovic elnök felszólítja a hírlapírókat, őrizzék meg a tárgyilagosságot. Ezután folytatják a monarchiával kötött kereskedelmi szerződés tárgyalását. Gyorgyevics Mihály a legnagyobb hibát abban látja, hogy a helyett, hogy a szerződést mint első, mint utolsó kötötték meg. A Semmeringen Pasics beleegyezését adta ahhoz, hogy Szerbia az élömarhabevitelről lemondjon. E kapituláció okát a Morning Post tabban látta, hogy Péter király külföldi utazását kívánta lehetővé tenni. Draskovic ifjú-radikális, volt kereskedelmi miniszter a biztosítási üzletek recziprocitásában és a döntőbírószág intézményében bizonyos sikert lát. Az élömarhabevitelre vonatkozó engedély nem Szerbia, hanem a Pasics-kormány szempontjából volt elérhetetlen. A pénzügyminiszter eljárásában leginkább azt hibáztatja, hogy megengedte az állategészségügyi ellenőrzést. Az új szerződés szerint a kereskedelmi mérleg Szerbia részére a legjobb esetben 15 milliót, a monarchia részére pedig 32 millió dinárt fog kitüntetni. Hozzájárul ehhez, hogy a husvámokat, valamint a monarchiából behozott áruk vámjait is Szerbiának kell fizetnie. A Pasics-kormány a főhibát azzal követte el, hogy választási jelszava a kereskedelmi szerződés megkötése volt és ezáltal igen gyengítette állását a monarchiával szemben. Éppen ezért a Pasics-kormány még a rossz szerződés megkötésén kívül azt a nagy hibát követte el, hogy az országot megszegyenítő helyzetbe sodorta. (Taps a baloldalon.)

Popovic pénzügyminiszter válaszában kifejti, hogy a két évig tartó tárgyalások folyamán a Bécsben időző delegátusokat biztosították arról, hogy a monarchiának valóban érdeke az, hogy a szerb élömarháat bebocsássa. Minthogy azonban az agráriusok még a husbehozatalt sem engedik meg, az új szerződés e mai alakjában is nagy ellentállásra fog találni az osztrák és magyar agráriusoknál. A monarchia és Németország közt létrejött állategészségügyi egyezmény a Balkánról hozott élömarha behozatalát kizárja. A monarchia szerbiai állategészségügyi ellenőrzése nem oly nagyterjedelmű, mint az, amelyet Németország gyakorol a monarchiával szemben. Legközelebbi ülés holnap lesz.

A perzsa forradalom. Teheránból tegnap gyors-tüzelőgyukut küldtek Tebriszbe. A sahnak Tebriszbe küldött csapatai a várostól ötven kilométernyire ütöttek tábor. A sahn híre szerint ékszerait egy fél millió rubelért elzárta az orosz bankban, hogy hadseregét megerősíthesse. Teheránban konfliktus támadt az ottani angol követ és Liakhov ezredes közt, mert a kozákok ellettek az angol követség épületének környékét és kertjét. Liakhov ezredes azzal mentegődött, hogy kozákjai csak a lovakat legeltették ott s egyúttal megtiltotta a kozákoknak, hogy az angol követség épülete előtt elovagoljanak.

A sahn legmeghittebb emberei közül hárminezöt bizalmasat azzal a feladattal ruházta föl, hogy rendszeresen tartsanak ülést a Bagsa-kertben s a parlamenti tanácskozásokon vitassák meg az ország ügyeit s a sahnak pedig időnkint tegyenek jelentést a vidék bajairól és eseményeiről. A parlamenti választásokat s az új parlament összehívását a sahn megint elhalasztotta.

Adalékok külképviselőnkhez.

Budapest, augusztus 8.

A firenzei borbélyom — tipikus, majdnem történelmi firenzei ábrázat: husos, mégis karcos orru, kiálló arczesontu, fényes barna bőru, mintha egy Benozzo Gozzoli-freskónak valamelyik csodálatosan karakterizált papi ábrázatára bukkanna az ember tekintete. Kivallattam: borbély volt az apja is, a nagyapja is és valamennyi felmenője, akiről a család emlékezik és valamennyi Firenzében; ugye lehet, hogy az ő úkapja ápolta még illatos olajjal az isteni Raffaello gyengéd, leányos arcát, vagy hullámoztatta lágyan omló fürtökbe a nagy uomo universale: Lionardo mellig é: ő szakállát... A firenzei borbélyom — az ilyen ember, keze alatt bizonyos meghatottsággal vérték az ember...

Egyszóval a firenzei borbélyom egyszer ütök mosolyokkal és ádáz buzgalommal egy álló félórát tornázott rajtam. Mindenféle kenőcsökkel és vasakkal fente, fodorította a bajuszomat, a hajamat, szó nem használt, rugás nem ártott, az orrom felé pöndörítette a bajuszom két végét, a hajamat a szemembe sütötte és meg nem állt addig, amíg a végzett munka diadalával elém nem tartotta a tükröt: „Ecco! Vero ungherese!” Jóízűen mosolyogtam a tallán fantáziáján, amely ilyen kaczkias kanásznak képzi a magyart és őt kiló zsírral kedveskedik a szőreimnek, hogy otthonosan érezzem magam. De a flu, mint minden bűvészhez illő, nem elégedett meg ennyivel, hanem vegykonyhájának titkaiba is bepillantást engedett. Megmutatta a forrást, ahonnan a maszkomat megalkotta: Egy tubus volt: „Magyar bajuszpedrő. Pasta ungherese.” Rajta tarka pirosfehér-kék (!) színekkel egy becsületes kanász, sőt még kanászbabb, olyan, amilyenek az Alföldön nem is, csak a boldogult Népszínházban tudták elképzelni.

Hát így vagyunk! Eszembe jutott, hogy hát honnan is tudná ez a művelt külföldi elképzelni másként a magyart, amikor mi magunk szolgáltatunk lépten-nyomon ilyen exotikus képzeteket magunkról. Legnevezetesebb kivitelű cikklünk a törökverő Hunyadi Jánosról elnevezett keserűvíz, melynek nagy-szabású reklámjai szolgáltatják az egyetlen üdítő pontot a külföldön vergődő magyar önéreztetnek. Egy magyar paprika-hirdetéssel is találkoztam külföldön; védjegye — az Eiffel-torony.

Milyen kicsi dolgok: keserűvíz, bajuszpedrő és paprika. De mennyre fontosak, ha elgondoljuk, hogy — sajna — bennük merül ki egész külképviselőnk. Kizárólagosan ezek az apróságok azok, melyek a külföldi fantáziát rólunk való adatokkal termékenyítik meg. Szinte örülnünk kell, hogy Hunyadi János nevét legalább a keserűvíz viszi világgá és hogy a paprika-hirdető megismerheti a művelt külföldet legalább egyetlen magyar specialitással: az Eiffel-toronyral. Még a bajuszpedrőtől lehet legkevésbé elvitatni a logikát: valami összefüggés határozottan van a kanász és a bajuszpedrő között. Csakhogy: miként ábrázolja a kanászt! Egyáltalában: minő izléstelen a rajza, felírása és kiállítása ennek a bajuszpedrő-nagykövetőnknek! Mikor alig nagyobb költséggel izlése, európai ábrázatu portékát szállíthatnánk külföldre. Mikor annyi iparművészi van, aki néhány garasért olyan szép vignettát rajzol — csak legyen elég rajzolnivalója.

Bizony, nem is kicsiny dolgok ezek, hatásukat tekintve. És kivitelünk minden szegénysége mellett is elkelve még egy kis kivitelű revizió, amely nem engedi, hogy magunk vigyük balkáni hírünket idegenbe.

Bajuszpedrő, keserűvíz, paprika: bizony nem kicsiny dolgok ezek. Tessék megbecsülni őket: ők a mi attachéink, konzuljaink, külképviselőnk. És csakis ők. De legalább magyar portékák, itt természet magyar földön. A danseuse hongroise-okról, az éjjeli mulatók Hussaren-Mädchen-jeiről és a csász. éjeli kir. osztrák-magyar konzulokról ritkán lehet ezt elmondani. Ezek ugyan magyar-módra is tánczolnak, ha kell, de megszólalni már csak lerchenfeldi dialektusban tudnak. — Erről is tudok egy dalt. Barde.

A török suffragettek.

☉

Szenzációsan hat a hír, hogy Törökországban, ahol eddig csak lefátyolozott arcú háremhölgyek voltak, máttól kezdve már suffragettek is vannak s a színes bugyogóba öltözött asszonyok, akik eddig félős óvatossággal leplezték arcukat minden idegen férfitekintet ellenében, messzire dobva maguktól a fátyolt, kilépnek a hárem illatos félhomályából s részt követelnek maguknak az élet küzdelmeiből.

Az asszonyi sors két véglete találkozik itt össze különös egymásba bogozódással. A tegnapi török asszony még egyszerű kéjgép, a férfi passziójásának jogtalan és akaratlan objektuma. Lelke nincs — legalább Mohamed szerint nincsen — adják-veszik, mint egy tulkot, egész életcélja abban merül ki, hogy a férfi életében az édesítő czukorka szerepét játssza. Tánczol, mandolint penget a vagyonos ember háremében; igavonó barom módjára dolgozik a szegény török házáznál, így is, úgy is annyi értéke van, amennyit a testi szépsége, vagy a testi ereje reprezentál, a lelkére, az erkölcsére, a vágyaira, a hajlandóságaira senki sem kíváncsi.

A mai török asszony pedig — csodálatosképpen egyidejűleg s ugyanegy földön, ugyanegy égaj és társadalmi viszonyok szerint élve a másikkal — feminista propagandát üz s követeli a férfi és a nő teljes egyenjóságát, az asszony emancipálását s politikai jogainak elismerését.

Látványosságnak érdekes ez a két típus: a tarka bugyogóba öltözött háremhölgy s a suffragettekben társuló modern asszony így együtt. S akármilyen különösnek látszik is, nincs kizárva, hogy a török feministák maguk és bugyogós társnőik számára hamarabb fogják kiküzdeni a nők választói jogát, mint a nyugateurópai suffragettek.

Ennek az okát rövidesen meg lehet mondani: a liberalizmus irányzata Nyugateurópában a la bais-t mutat, míg Törökországban most közeledik az emelkedés tetőfoka felé. Törökország megkésett egy félszázad esztendővel. Nyugateurópa már átment a szabadelvűség klasszikus korszakán, immár jóideje családottságot és pesszimizmust mutatnak a kedélyek. Mig Törökország most éli a rózsás lázak idejét: ahány szegény, nyomorult, hajszolt és agyoncsigázott ember van odalenn, az mind az alkotmányosság és szabadság varázslatától várja a jobb sort és a szabadulását. Ebben a rózsás lázban, ebben a nagy előre lendülésben könnyebb Törökországot egy lépéssel tovább lendíteni a radikálisban, mint a reakziós lejtőn lefelé süllyedő, művelt Európát rábírnai arra, hogy ujra egy lépést tegyen előre.

Ezért akármilyen lelkesek az angol vagy francia suffragettek, könnyen lehet, hogy ő náluk jóval hamarabb fognak szavazni a bugyogós asszonyok.

EGYHÁZAK.

— (Elhunyt püspök.) Pope a Miklós karánsebesi gör. kel. püspök ma délután négy óraker szívszélhűdésben nyolczvanhárom éves korában meghalt. Pope a Miklós tagja volt a főrendiháznak s 1826-ban született a Brassó melletti Hosszszufaluban. Tanulmányait Brassóban, Balázsfalván és Kolozsvárt végezte s már mint jogász husz éves korában ment át a hittudományokra, melyeket a gör. kel. erdélyi egyházmegye költségén a bécsi egyetemen hallgatott. 1849—50-ben az erdélyi helytartóságnál gyakornok, később iktató és fogalmazó, majd 1852—56-ban albiró a nagyszombati csász. kir. járásbiróságnál. 1856-ban Saguna András báró érsek-metropolita meg-

hívására a szerzet-rendbe lépett s még ugyanaz évben az ujjegyházi esperesség adminisztrátora lett. 1864-ben szentszéki ülnök, 1870-ben érseki vikárius, 1871-ben archimandrita, majd márczius 27-én karánsebesi püspök; ezt az állását július 14-én foglalta el. A hazai közügyekben is tevékeny részt vett, nemkülönben a román nép nemzeti, irodalmi s általában kulturális ügyekben egyaránt tevékeny, több egyelet tagja. „Erdély régi román orthodox metropoliaja” és „Báró Saguna András érsek és metropolita életrajza” címekkel tanulmányt irt, mely utóbbit a fő egyházmegyei zsinat meg is jutalmazta. A bukaresti román akadémia 1877-ben tiszteletbeli tagjává választotta.

— A pápa jubileuma. X. Pius pápa ötvenéves lelkési jubileuma alkalmából exportációt Intéz a katolikus klérushoz, melyben felhívja, hogy mutakozzék fenkölt hivatásához méltónak. E buzdítás nemcsak a papságnak szól, hanem váljon hasznára az összes katolikusoknak. De a keresztény nép jóléte nagy mértékben a lelkész életmódjától függ. A pápa hangsúlyozza, hogy a lelkésznek szent életet kell élnie, aminő Krisztus földi helytartójához illik. Az exportáció továbbá a szentgyakorlatokat, a havonkénti magabaszállást és a lelkészegyesületek alakítását ajánlja s végül pápai áldását osztja.

A szegedi katasztrófa.

— Összeomlott gyári épületek. —

Budapest, augusztus 8.

Ma a délelőtti órákban rettenetes vihar separt végig Szeged városán, óriási károkat okozva pusztító utján. A vihar nem elégette meg az anyagi károkat, hanem számos emberi életet követelő katasztrófával táplálta pusztító dühét: egy nagy és virágzó gyár kéményét ledöntötte s a leomló kolosszus összezuzta a fűtőházat, melyben mintegy hetven munkás tartózkodott. A munkások közül ketten életüket vesztették és igen sokan súlyosan megsérültek.

A vihar, amely benn a városban is nagy kárt okozott, a várostól háromnegyed órányira lévő ujszegedi kenderfonógyárban rettenetes katasztrófának lett az okozója. A szélvihar ugyanis eldöntötte a gyártelep nagy kéményét, amelynek hatalmas téglatömege a kémény mellett lévő kazánházra zuhant. A kazánházban épp akkor ebédeltek a munkások s több mint száz munkás volt együtt. A rázuhant téglatömegetől a kazán felrobbant s a kazánházban ebédelő munkások nagy része a katasztrófa áldozata lett. Akiket a kazánból kiömlő forró víz és a kazán szilánkjai megkíméltek, azokat a téglá tömege temette el. A városban elterjedt rémhírek eleinte hetven halott-ról beszéltek. A katasztrófa hírére valóságos népvándorlás indult kocsin és gyalog Ujszegedre, ahol a gyártelepet kordonnal zárták körül. A szegedi mentők és a város összes orvosai a katasztrófa helyére siettek.

A rettenetes vihar igen nagy kárt okozott; alig van ház a városban, amelyet meg ne rongált volna; a tetőket megtépázta s a kéményeket ledöntötte. Az ujszegedi Erzsébet-ligetet valósággal elpusztította a vihar: a fákat kitépte, a nyaralók kerítéseit mind elsöpörte és a házakat megrongálta. A gyári szerencsétlenség után a névsor olvasásakor hetven munkás hiányzott. Az első halott, akit megtaláltak, Májer Józsefné, aki ebédet vitt a gyárban dolgozó gyermekeinek: Mihálynak és Erzsébetnek; Májerné éppen a küszöbre lépett, mikor a leomló kémény agyonütötte. Fiát és leányát halálos sérülésekkel vitték a kórházba.

A mai szörnyű szerencsétlenség alkalmasint a büntetőbiróságot is foglalkoztatni fogja. A gyár beomlott kéménye nem rég készült; akkoriban Polczner Erős városi mérnök kifogásolta a kéményt és közveszedelmesnek nyilvánította. A városi hatóság meg is tiltotta ezen az alapon az üzem megkezdését, a gyár azonban e határozat ellen felebezést adott be, amelyben keserűen panaszkodott, hogy a városi hatóságoknak nincs érzékük a gyár-
ipar érdekei iránt. A felebezés elintézése még nem történt meg és máris bekövetkezett a katasztrófa.

A munkások különben maguk is tudták, hogy az építkezésnél szabálytalanságok történtek. A gyár, amelyben a katasztrófa történt, a Tisza partján, az állami főgimnáziummal szemben van. Még Tisza Lajos idejében, mintegy huszonöt évvel ezelőtt alapították, hogy a kender- és lentermelést a délvidéken meghonosítsa. Ezt a feladatot a gyár sikeresen meg is oldotta. Nemrégiben még a Salzman és Társa-cég tulajdona volt, de utóbb a vállalat részvénytársasággá alakult. A részvényesek legnagyobb része bécsi tőkepenész. A gyár most nyolczsáz munkást foglalkoztatott.

Diákothonok.

— Nálunk és Amerikában. —

Budapest, augusztus 8.

Magyarországon ma történt meg az első lépés, hogy szegénysorsu főiskolai hallgatóinknak megkönnyítették a pályájukon való kitartást. A legmodernebb felfogás szerint minden pályán és a szellemi pályákon első sorban oda kell törekedni, hogy más egyéb híján, a lehetőséget adják meg legalább mindenkinek, hogy arra a pályára léphessen, melyre tehetsége és temperamentuma kvalifikálja és hogy ezen a pályán kitarthasson.

Az európai egyetemeken és így a magyar egyetemeken is annyira túlterhelik a diákokat felesleges tudományokkal, hogy majdnem a lehetetlenséggel határos, hogy ezeknek lelkiismeretesen megfelelve, megélhetésükről s így tanulmányuk folytatásáról gondoskodhassanak.

Ezen az állapoton fog némileg segíteni az az intézmény, mely a magyar egyetemi ifjuság régi vágyának teljesedését jelenti. Az állandó, nagyszabású és modern kórház mellett végre állandó diák-otthon is kap az ifjuság, melyek eddig bérházak szűk helyiségében voltak kénytelenek meghuzódni.

Az állandó kórházért a mozgalmat tíz esztendeje indította meg a király védősége és József főherceg helyettes védősége alatt álló Egyetemek Kórház-Egyesülete. A kórház és a diákothon létesítéséhez szükséges pénzt ugyszólván fillérekből gyűjtötték egybe s ezekből a fillérekből most kétszáz ezer koronáért megvásárolták az Egyesületnek az Üllői-ut 22. szám alatt levő házat. Az épület hatalmas, háromemeletes ház, tágas, szellős udvarral s mivel a központi klinikák, egyetem és műegyetem mellett van, a lehető legcélszerűbb a fekvése. Az épület átalakításának és berendezésének munkálatai javában folynak. A kórház az épület első és második emeletét foglalja el, míg a diák-otthon külön lépcsőház beiktatása mellett a harmadik emeletre helyezik. A földszinten a hidegvizgyógyító-intézet és a diák-otthon ebédlőjén kívül a kórháznak, az otthonnak és a nemzetközi diákszövetség most Budapesten levő középponti irodájának hivatalos helyiségei is nyernek elhelyezést.

A kórházban nyolcz nagy kórterem van összesen harmincz ágygyal, azonkívül több műtőterem, laboratórium-szoba, külön ambulatóriumi rendelőhelyiség, kényelmes társalgó- és ebédlő-terem és igen sok fürdőszoba. Az ügyeletes orvosoknak szintén állandó lakásuk lesz a kórházban. A pinczehelyiségekben az otthon lakói szép vívó- és torna-termet kapnak s az udvart idővel kertté alakítják át, ahol a lábadozó betegek szórakozhatnak. Az otthonban negyven szegény és törekvő egyetemi hallgató kap ingyen lakást és ellátást.

Az állandó magyar diákothon létesítése alkalmából nagyon aktuális az a cikk, mely egy newyorki folyóiratban, a „Mac Clure Magazine” legutóbbi számában jelent meg. Megtudjuk ebből, hogy Amerikában e téren egészen más a rendszer, mint az ó-világban, ahol sok más intézménnyel együtt az egyetemi rendszer is azok közé tartozik, melyre ugyancsak ráférne, hogy az évszázados patinát leseperjék. Az amerikai demokrácia valóban fűdösen rendezte be főiskolai életét, igaz, hogy az amerikai gazdag ember több jóindulattal van a főiskolai hallgatók iránt, mint az ó-világbeli.

Az egyetemek gazdasági vezetését tapasztalt és megbízható kereskedők vezetésére bízzák, akik tudnak gazdálkodni, hogy az intézet kapzsóság nélkül is

hozzájuthat bizonyos haszonhoz, ami szükséges is, mivel az állam alig segíti a magántulajdonban lévő főiskolákat. Hogy a szegénysorsu diáknak rendes otthona legyen, arról nemcsak egyes gazdag emberek gondoskodnak, hanem a jobbmódu diákok is. A szegénysorsu fiatalember rendes lakáshoz és ellátáshoz jut ezen a réven, sőt arról is gondoskodnak jótévedői, hogy klubba járhatson és a sportokban is gyakorolhassa magát. S azért teljesen együtt él jómódu társaival, soha senki sem érezte vele, hogy mások jószágából él. Az internátusban lakó fiatalemberek, hogy pénzhez jussanak, mellékesen bármilyen munka elvégzésére vállalkoznak. Sokan megnősülnek még diákorokban és a tanulást valamilyen mesterségben is dolgoznak, hogy családjukat eltarthassák. New-York egyik legelőkelőbb orvosa névjegyeket és apró nyomtatványokat készített diákkorában a saját gépén. Egy híres fogorvos, aki most Berlinben lakik, tíz esztendővel ezelőtt még kalauz volt a csikágói villamos vasuton, s megtakarított pénzével elvégezte az egyetemet is. Sok diák fiúrdőhelyekre megy nyárra és beáll pinczérnek. Amit nyáron megkeres, abból télen megél és tanul. Leckeadással is sok diák keresi meg a kenyerét, az olyan fiatal emberek pedig, akik nem elég szorgalmasak a tanulásban és nem vállalkoznak (tanulót, elmennek a diák-vendéglőbe kiszolgálni s ezért ebédet és vacsorát kapnak.

Mozgó képek.

Van egy jó ötletem.

(Történik egy irodalmi kávéházban.)

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: Mester, van egy fényes ötletem.

A KOPASZ PESSZIMISTA (lehangoltan): Hagyjon békén az ötleteivel... Az ötlet egy krajczárt sem ér...

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: Ez pénzt ér... Ha meg tudjuk csinálni, milliomosok leszünk. Hallgasson ide...

A KOPASZ PESSZIMISTA: Elég, elég, képzelem, miről van szó. Van egy operette-témája... Jeggyezze meg uram, hogy ma az operettenek nincs ára...

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: De nem...

A KOPASZ PESSZIMISTA: De igen. Ezt én már jobban tudom. Egy operette-színház van az egész városban és Beöthy van az a furfangos ember, aki fölismeri a helyzetet. Ott, uram, magát úgy kilöki az eszméjével, hogy csak úgy bug. Oda most a minisztériumi fiúk beszállítják a darabokat és ami marad, azt lefoglalják az újságírók. Ott maga nem boldogul, ha még oly jó szülőkötől származik is.

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: De hiszen nem erőm van szó...

A KOPASZ PESSZIMISTA (keserűen nevet): Nem? Akkor hát a Nemzetiről? Naiv ember... Tóth Imrével akar Ön boldogulni... Valami modern társadalmi dráma?... Forongó, vad, új?... Ön szegény, Ön háromszorosan szegény! Tóth Imre a pokolba kergeti Önt a drámájával... Majd jönnek a minisztériumi fiúk a lapos darabokkal, majd jönnek a szabadvimvesek a bornirt drámákkal és végül jönnek az újságírók.

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: De nem és ezerszer nem. Hadd mondok el...

A KOPASZ PESSZIMISTA: Főlöszleg, mindent tudok. Tehát a Vigszínház? Van önnek rokona a fővárosnál, lipótvárosi aranyifjú ön? Nem? Akkor talán talantom ön, aki fölfedezésre vár? Tévedés, uram, súlyos tévedés, hogy önnek szóba állnak...

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA (dühösen): Nem, nem, nem. Hallgasson meg...

A KOPASZ PESSZIMISTA: Nem hallgatom, mindent tudok... Ballettéma... Fújja föl... A ballettémákat nem nekünk találták föl. A ballettémákat...

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA (dühösen): Hallgasson meg...

A KOPASZ PESSZIMISTA: Nem hallgatom meg. Akármit mond is, butaság... Talán a vidékre akar dolgozni husz krajczárért?

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA (dühvel): Nem akarok...

A KOPASZ PESSZIMISTA: Talán a külföld számára írni, hogy kiröhögjék?

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA: Nem akarok (tajtékozva): Nem akarok, nem akarok, nem akarok.

A KOPASZ PESSZIMISTA (üvöltve): Akkor, hát mit akar...?

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA (bögve): Van egy eszmém...

A KOPASZ PESSZIMISTA (tulkiabálva): Hát nyögje ki végre...

A DUSFÜRTÜ OPTIMISTA (mint egy orkán): Találjuk föl a kormányozható léghajót.

Ray.

Erdőégés Amerikában.

— Elpusztult városok és falvak. —

Budapest, augusztus 8.

Amerikát még az elemi csapások is óriási arányokban keresik fel.

Alig múlt két esztendeje annak a borzasztó földrengésnek, amelyik San-Francisco városát teljesen romba döntötte és most egy újabb rettenetes veszedelem teszi tönkre az Egyesült Államok egyik nyugati, már-már virágzásnak indult államát.

Egy eddig ismeretlen okból, de valószínűleg mozdony szikrájától keletkezett tűz irtózatossá pusztulást hozott Britt-Kolumbiára. A tűz alig néhány nap alatt száz négyszög mérföldnyi területet lángtengerre változtatott át, elüzve onnan minden élőlényt, akik kétségbeesve menekülnek a folyton terjedő vész színhelyéről, cserbenhagyva lakóhelyüket, butort, vagyont, mindent. Az eddigi jelentések szerint tizezer-nél többen lettek hajléktalanok, míg a halottak száma öt száznál többre teszük, az anyagiakban eddig esett kárt pedig 100 millió koronánál többre becsülik. És a legszomorubb az, hogy ezek a számok még emelkedni fognak, mert a lángtenger megfékezésére ma még gondolni sem lehet és így a pusztulás nagysága sem sejtethető előre.

Az eddig beérkezett jelentések szerint úgy látszik, hogy az az irtózatossá tűzkatasztrófa, amely néhány hét óta tombol az amerikai szárazföld nyugati részén, még mindig nem érte el tetőpontját. A lángba borult vidékekről érkező hírek szerint tizezer-nél több ember lett hajléktalan és hogy hányan veszték a lángokban, ma még nem lehet tudni, sőt valószínű, hogy sohasem fogják megtudni. A városok és falvak, amelyek elégték, mind benn voltak az erdőn s a tüztől megriadt lakók a legtöbb helyen arra virradtak, hogy a tűz egészen körülveszi a várost és aligha lehet menekülni. Azt mondják, ötszáz halottat megtaláltak már; de ki tudja, hányat nem találnak meg soha! San-Francisco pusztulásán kívül régen nem érte Amerikát ilyen nagyarányú katasztrófa.

A legnagyobb volt a veszedelem Fernie városkában. Ezt olyan hirtelen fogta körül a lángtenger, hogy hetvennél több lakónak nem volt már ideje elmenekülni. A tőrhetetlenül forró és vakító lángözön látára bezárkóztak a házukba, úgy várták a halált. Természetesen ott veszték valamennyien. Az egész terület, amelyen a tűz pusztít, száz négyzetmérföldnél nagyobb s ennek nagyrésze erdősség, amelyet az utóbbi esztendőben szinte elleptek a telepések. Virágos ablaku, csinosra meszelt házikók kandikáltak elő mindenütt a fák közül, most csak szén, koron és pernye feketélik a helyükön. Fokozta a veszedelmet az is, hogy rövid idővel a tűz kitörése után megszünt a vasuti közlekedés, mivel a hidak elpusztultak. Így lehetetlenül vált, hogy bárholonnan is segítség jöhesse.

A nagy veszedelemnek izgalmas epizódjai voltak. Fernie állomás egyik tisztviselője, Carswell meg akarta menteni a vasut pénzt és fontos írásait s hogy mindent összeszedhessen, utolsóinak maradt a városban, amely már égett. Mikor mindent összeszedett már, föltette a pályaudvaron a drezinára és igyekezett elmenekülni. A vasut az erdő sűrűjén megy át, olyan úton, amelyet a fák kiirtásával vágtak a vasutnak s a töltés fölött összeér a hatalmas, lombos fák koronája. A menekülő embert jobbról is, balról is égette a tűz, roppant nagy terjedelmű égő ágak estek az útjába iszonyu zuhanással s ő minden erejét megfeszítve, igyekezett minél sebesebben hajtani a gépet, hogy elmenekülhessen. Az út mellett megszenesedett holttesteket látott, a tűz kintjától összezsugorodva s ez még több erőt adott neki. Egyszerre aztán olyan helyre ért, ahol a tűz elpusztította a síneket. Futva menekült most tovább, több helyen égő ruhával s végre bejutott Oranbrook városába. Félíg holtan vitték be a kórházba.

Sparwood városában egy Vorester nevű ember a feleségével és huszonöt emberrel meg akarta menteni a közlekedést, de későn fogtak hozzá a mentéshez s a tűz meglepte őket. Hirtelen vették észre, hogy menekülniök kell. Hanyattomlok rohantak az

álltak ki, hogy megmentsék az életüket. Öt emberük összesett a forróságtól s a ruhájuk és testük nyomban lángot fogott, a többiek szerencsésen eljutottak egy patakhoz, hirtelen belevetették magukat és kuszva menekültek el a patak medrében, míg biztos helyre értek.

A hatóságok mindent megtesznek a veszedelem megfékezésére, de a legradikálisabb védekezésnek is alig van valami haszna. Az erdő mindenfelől ég s nem lehet oly gyorsan irtani, hogy a tűznek útját állhatnák. Senki sem tudja még, meddig fog terjedni és meddig tart még a tűz.

A finom völegény.

— Dolgoznak a leánykereskedők. —

Budapest, augusztus 8.

A fővárosi államrendőrség egy veszedelmes leánykereskedő-banda nyomában van s lehet, hogy mire e sorok az Egyetértés közönségének kezébe jutnak, a banda főembere már kézre is kerül.

A banda nyomába, amely egészen új trükkkel dolgozik, egy szegény asszony panasza vezette a rendőrséget. A panaszos Nyéky Erzsébet takarítónő, aki ma délelőtt bent járt a főkapitányságon és elmondta, hogy tanácsot, esetleg védelmet jött kérni, mert fiatal tizenhatéves leánya tisztességét van oka félteni valami szerencsétlenségtől. Az ügyeletes rendőrtisztviselő kérdésére aztán elmondta az asszony, hogy a múlt vasárnap délután kint járt Etelka nevű leányával a Városligetben. Egy padon üldögéltek a tarka tömeg hullámszámát nézegetve és egyszerre odatelepedett melléjük egy fölöttösen elegáns fiatalember, aki hamarosan beszélgetést kezdett velük. Különösen a leánynyal foglalkozott nagyon élénken, sőt egy arra menő virágárustól virágot is vett számára.

Az ajándékot a leány el is fogadta s az édesanyja se emelhetett ellene kifogást, mert a fiatal ember nagyon illedelmesen viselkedett. Késő alkonyatig együtt is maradtak a ligetben, sőt amikor az asszony hazafelé indult a leányával, szerényen engedelmet kért rá, hogy hazáig elkísérhesse őket. Ezt azonban a szegény takarítónő már nem akarta megengedni.

— Nem, — mondotta tiltakozólag. — Ne kíséreljen el bennünket, mert annak semmi czélja se lenne. Az emberek megszólnák érte a leányomat, sőt engem is, ha egy ilyen finom urral együtt látnak. Mi szegények vagyunk és nincs egyebünk a tisztességünkönél. Már azt is rosszul tettem, hogy egész mostanig nem tértem ki a közeledése elől.

Ezekre a szavakra aztán valóságos szerelmi vallomás tört ki a fiatalemberből. Elmondta, hogy mióta a leányt meglátta, komoly és igaz szerelmet érez iránta. Nem tud az érzéseinek parancsolni. A leány nélkül nem élhet, de a szándékai tisztességesek. Nem léha kalandot keres, hanem örökös kapcsolatot akar. El akarja venni feleségül. Mindjárt be is mutatkozott. Elmondta, hogy Buda y Istvánnak hívják és Pozsonymegyében gazdálkodik. Háza, kastélya, birtokai vannak és uralomra adhat nemcsak szerelmesének, hanem egész családjának.

Ez a váratlan, ragyogó perspektiva természetesen nemcsak a tizenhatéves szegény leányt szédítette meg, hanem az édesanyját is, aki ezek után most már nem tiltakozott a kíséret ellen, sőt megengedte a fiatalembernek, hogy Denevér-utca 37. szám alatt levő szegényes lakásukban is meglátogassa őket.

Ettől kezdve az elegáns pozsonyi földbirtokos úgy viselkedett a szegény családban, mint a leány hivatalos völegénye. Gyűrűt is hozott neki és mindennap meglepte valami apró ajándékkal. A nagy szerencse híre hamarosan elterjedt a házban is s a boldog menyasszonyt mindenki irigyelte.

Tegnap aztán valami különös dolog történt. A finom völegény egyszerre azzal a kérdéssel állt elő, hogy engedje el az anyja a leányt vele vasárnap Pozsonyba, mert szeretné neki megmutatni a birtokait. Az asszony furcsának találta ezt a kérést, hogy a fiatalember egyedül akar a leánynyal utazni és ezt meg is mondta nyíltan.

— El mit! — felelt a fiatalember. — Hiszen

már a menyasszonyom, nemsokára pedig a feleségem lesz.

Az öreg asszony tett még ugyan egy pár halk ellenvetést, hogy jó volna, ha a leányt ő is elkísérné, a fiatalember azonban minden ellenvetésre talált feleletet, végre pedig azzal nyugtatta meg az öreg asszonyt, hogy előbb egy kis rendet csináltat a pozsonyi kastélyban, aztán utánuk jöhet ő is.

Az öreg asszony ezen látszólag megnyugodott, de a lelkében kételyek maradtak s ma reggel, amikor a lánya levelet kapott a fiatalembertől, amelyben az nyomatékosan figyelmezteti, hogy egyedül akar vele utazni, a kétely aggodalomná lett.

A kérdéses levél így szól:

Kedves Etelkám!

Vasárnap reggel fél hatkor okvetlen jöjj ki a Nyugati pályaudvarhoz. De egyedül!

Hüségese völegényed
Pista.

Az öreg asszony sok tusakodás után fogta ma délelőtt a levelet és bement a főkapitányságra, ahol elmondta az esetet. A rendőrségen kikérdezték az asszonyt a völegény személyleírására vonatkozólag is és az adatok, valamint a levél kézírása alapján kétségtelenül megállapították, hogy az állítólagos Buda y István a legveszedelmesebb leánykereskedők egyike, aki valószínűleg most is egy egész szervezett bandának lehet a feje.

Holnap reggel két ügyes detektív megy ki a Nyugati pályaudvarra, hogy a leánynyal találkozzon leánykufárt meglepje. Nagyon valószínű, hogy a jómádár kézre is kerül.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddig nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzet állami kléplése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a külföldi és belföldi nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább!

TÁVIRATOK.

Izsvolszki Karlsbadban.

Karlsbad, augusztus 8. (Saját tudósítónktól.) Itt azt beszélik, hogy Izsvolszki külügyminiszter több heti tartózkodásra Karlsbadba fog jönni s innen Tegernseebe fog utazni.

A norvég bank kamatlábleszállítása.

Krisztiania, augusztus 8. A norvég bank a leszámítolási kamatlábat 5% -ról, illetve 6% -ról 5, illetve 5% -ra szállította e.

Közgazdasági táviratok.

		aug. 7.	aug. 8.
Newyork.	Buza	102 ³ / ₈	104 ¹ / ₂
	Jocobuza	103 ³ / ₈	104
	szeptemberre	105 ³ / ₈	105
Tengeri	szeptemberre	84 ¹ / ₂	83 ³ / ₈
	decemberre	75 ¹ / ₂	74 ³ / ₈
Csikagó.	Buza	94 ¹ / ₂	95 ⁵ / ₈
	szeptemberre	96 ³ / ₈	97 ⁵ / ₈
	decemberre	76 ¹ / ₂	76

New-York, aug. 8. Gyapot New-Yorkban helyben 10.75 (10.85 tegnap), gyapot szeptemberre 9.70 (9.97 tegnap), gyapot novemberre 9.29 (9.42), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₈ (9.1³/₈), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 8. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.50 (tegn. 9.47), zsír októberre 9.57 (tegnap 9.55), szatonna short clear, 9.12 (tegnap 9.12), sertésus októberre 15.60 (tegnap 15.62).

UJDONSÁGOK.

Jól tettem-e? . . .

Jól tettem-e? . . . Ki bánja? És ki kérdi?
Nem én vagyok az, aki gyáván beéri
Koldusérzések alamizsnájával!
Az én lelkem fehérsugáru lángja,
Mint villám lobbant a szíveken által
S ujjongó, siró daloktól szikrázva
Szerelmet gyújtott. Bus, idegen szívek
Varázslatos mámort ittak belőle
Az én hitem adott nekik hitet.
Az én álmom álmaik szülője.
Az én csókomtól ajkuknak vágya támadt
Édes, finom, zengő melódiákat
Csókolni egymásra titkosan . . .
Velem sirtak, velem kacagtak —
Egyszer titokba, máskor hangosan.
Hogy ki vagyok, tán soha nem is kérdték
— S én mindent, mindent, ami bennem érték:
Hitem, szerelmem, álmom, vágyaim,
Mosolyom, könyeim — mind eléjük szórtam,
Dalos, cseugó, virággal himes szókbán.
Gögös, pazar, királyi tékozlással
Nekik adtam egy gyöngyös tenger mélyét,
Egy kincseshánya sejtett gazdagságát:
A lelkem tiszta, szent fiatalságát . . .
Jól tettem-e? Ki kérdi? . . . És ki bánja?
Ha kilobbant is lelkem fehér lángja
S magam örökre vak koldus maradtam
Günyos, közömbös emberfergetegben:
Azért én mégis, mindig, újra — adtam!

Nil.

Milliárdos a szegényházban.

Milliárdos és szegényház olyan összeérhetetlen fogalmak, mint a tűz és a víz; nappal és az éjszaka. Most mégis összekerültek; Los-Angelesben szegényházban pusztult el egy ur, aki a kellemes aranycsengésre emlékeztető Gould névre hallgatott s valamikor milliárdok boldog birtokosa volt. A milliárdok szerencsétlen spekulációkon elusztak, mister Gould egy szép napon azt vette észre, hogy nincsen mit ennie. A még mindig milliárdos testvérek és unokaöccsök egyáltalában nem voltak hajlandók szárazra kerülni vérukon segíteni, ők maguk vígan lubiczoltak a nagy kincsáramlásban s ridegen elnézték, hogy ez veterán koldusok között pusztuljon el a los-angelesi menedékházban.

Ebben az esetben először a még mindig milliárdos nagybátyák és unokaöccsök kegyetlenül szűkkeblű önzése jellemző. Tegyük föl, hogy ez a los-angelesi Gould elzúllott, javíthatatlan csirkefogó volt, aki eladta, megitta a maga testéről a ruhát s nem hordott a szívében egy cseppnyi tisztességet és hálaérzetet.

De akkor is Gould — volt, a vagyonos Gouldok apjának vagy nagybátyjának a fia s a milliárdos kincsekhez viszonyítva olyan rongyos csekélység kellett volna ahhoz, hogy a los-angelesi Gould megmentődjék a szegényháztól! Pár krajczár mindössze a töméntelen vagyon áramlásából; de a folytonos pénzhasza annyira megkeményítette a Gouldok szívét, hogy nem fért között hozzájuk ez az olcsó könyörület.

Másik érdekesség a los-angelesi Gould sorában az a gyámoltalanság, melylyel ez a milliárdos, mihelyt az öröklött vagyon szétolvadt az ujjai között, a világban maradt. Más embert is ér szerencsétlenség: elveszti a kenyerét, megbukik a vállalat, mely eddig alkalmazta, ott hagyják a kliensei. Az ilyen bukott emberek többsége azonban ismét talpra áll, talál más állást, más vállalatot, más klienseket. A folytonos küzdelem kifejlesztette bennük azt a képességet, hogy a megváltozott viszonyokhoz alkalmazkodjanak. Az öröklött vagyon üvegházában felnöttek egzisztenciája azonban csak addig tart, míg épességben megvan fölöttük a védő üvegbura; amint elsikkadt a vagyon, kisiklott lábuk alól a talaj és az egykor milliárdos Gould a szegényházba kerül.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, augusztus 9. — Róm. kat.: D. 9. Román vt. — Prot.: D. 8. Román. — Görög-ország: jul. 27. 2. 8. Pantel. — A nap két reggel 4 óra 45 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold két délután 5 óra 35 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 11 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyló-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A történelmi képesarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítás nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“ e héten is érdekfeszítő tartalommal jelent meg. Az általános kedveltségnek örvendő melléklet három érdekes fölvetést közöl a bécs-berlini katonai automobilversenyről, egyet az elpusztult Zeppelin-léghajóról. Érdekes képsorozat mutatja be a csavargók levelezését fákön, házfalakon, egy má-

sik képsorozat az ecaussines leányvásárt mutatja be. Apróbb képek Veith Marcellt, a „római gróf“-ot, Veith Miczit, az öngyilkos leányt, Födrensberget, a trieszti gyilkost, Fabrie Lucziát az áldozatát ábrázolják. Egészen újszerű a Városligetben meggyilkolt Tóth Gyulának a lefotografálása, akit, amint a földön fekszik, a magából vett le a rendőrség fényképezte. A szövegrészben Urai Dezsőnek egy kedves novellája és Székely Vladimírnek egy rendkívül érdekes riportja van.

— Személyi hír. József főherceg automobilon Ischbe érkezett.

— A csár vadászatai. Akármilyen remegésben van is az oroszok csárja, bármennyire van is oka féltelni életét, a vadászat izgalmairól nem mond le. Belovitsban nagy előkészületeket tesznek a császári bölényvadászatokra: A csár megérkezését várják a vadászatra. Egy század lovastestőr már odaérkezett. Udvari körökben azt hiszik, hogy a vadászat alkalmával fog megtörténni Vilmos császárnak a csárral tervezett találkozása. A csár tervezett külföldi utjáról lemondott, ellenben az özvegy czárné a Sarkcsillag-yachton Kopenhágába utazott.

— Magyar nemesség. A király Törley Gyula szabadkai lakosnak és törvényes utódainak, valamint néhai Törley Antal volt szabadkai földbirtokos utódainak a magyar nemességet adományozta és megengedte, hogy nevezettek néhai Csantavéri Törley József Csantavéri előnevét és címerét használhassák.

— Az olasz nagy tengeri hadgyakorlatok. Hivatalos értesítések szerint az idei olasz nagy tengeri hadgyakorlatok, amelyek főleg az adriai partvidék védelmére terjednek ki, e hó 17-én veszik kezdetüket. Az olasz király képviselőjében a génuai herceg lesz jelen a gyakorlatokon a Lepantó pán-czélon. Ugyancsak a Lepantón lesznek Bettó János altengernagy vezérletével a vezérkar tagjai.

— Hol rejtőzik Wöfling? Amióta Wöfling Lipót, az egykori Lipót Ferdinánd főherceg másodsorú megfőlt, elrejtőzött valahová, hogy a mindig kíváncsi világ ne zavarja boldogságát. Sokáig nem érkezett hír róla s most sem tudná senki, hol rejtőzik, ha egy újságíró ki nem puhatolta volna, hol hol van. Villers sur Merből jelentik, hogy a volt főherceg feleségével, Ritter Margittal Villers közvetlen közelében egy apró falucskában él. A fiatal pár magányát az asszony egyik fivére osztja. Ritkán hagyják el lakásukat és ilyenkor is csak magányos, elhagyott erdei utakon barangolnak.

— A düsseldorfi sakkverseny. A mesterversenyben ma játszották a hatodik fordulót. John győzött Spielmann fölött, Sviderski Gottschall fölött, Bródy leverte Süchtinget, Jacob Salvét és Bardeleben Przepiorkát. A Wolf—Johner, Fritz—Treybal és Mieses—Marshall játszmák remisvel végződtek. A verseny állása ez: Marshall, Spielmann 4½, Bródy, John, Mieses, Süchting, Wolf 3½, Johner, Salve 3, Bardeleben, Gottschall, Jacob, Przepiorka, Sviderski 2½, Fritz, Treybal 1½.

A hetedik fordulón a párok ezek lesznek: Marshall—Spielmann, Przepiorka—Mieses, Treybal—Bardeleben, Jacob—Fritz, Süchting—Salve, Johner—Bródy, Sviderski—Wolf és John—Gottschall.

A főturnán Gajdos (Budapest) vezéresel-megnyitásban legyőzte Glatzsteint.

— Szenzáció Zágrábban. Zágrábban most egyébről sem beszélnek, mint arról, hogy Pribicevics Ádám fogalmazó-gyakornokot letartóztatták. Beszállították a zágrábi törvényszék fogházába, ahol az elmúlt éjjel öngyilkossági kísérletet követett el, olyanformán, hogy nyakán és karjain fölívágta az ereket. Beszállították az irgalmasok kórházába, ahol állandóan őr van mellette. A letartóztatás az államügyesség indítványára történt és összefüggésben van a „Finale“ című röpirattal, mely a nagyszerb propagandáról leleplezéseket közöl.

— Gépfegyver-csapatok a honvédségnél. A király elrendelte, hogy a magyar királyi honvédség 1., 5., 9., 13., 17., 21. és 25. számú ezredeinél felállítsák a gépfegyver-csapatokat. Ezenkívül az első honvédszázredet lovasított gépfegyver-csapatall fogják ellátni.

— Beteg püspök. Nagyváradra St.-Moritzból, hol Szmrecsányi Pál püspök nyaral, a káptalanhoz távirat érkezett, mely szerint a püspököt baloldali szélütés érte. Állapota rendkívül komoly. Az orvosok feladták a reményt. A káptalan több tagja St.-Moritzba utazik.

— Zeppelin és a németek. Gróf Zeppelin javára még mindig folyik a gyűjtés. Berlinben német birodalmi bizottság alakult erre a célra. A bizottság diszelnöke a német trónörökös. A belügyi kormány közli, hogy a birodalmi gyűlés legközelebbi ülészekében új javaslatot fognak előterjeszteni, melyben nagyobb összegnek megszavazását kéri gróf Zeppelin részére. A gróf Zeppelin számára eddig gyűjtött összeg hozzávetőleges becslés szerint meghaladja a harmadfélmillió márkát. Kölnből jelentik: A Berg cég, amely gróf Zeppelin léghajójának alumíniumból való alkotórészeit szállította, közölte a gróffal, hogy az új léghajóhoz szükséges alumínium-részeket két hét alatt ingyen rendelkezésére bocsátja.

Vilmos császár a mai sétalovaglás alkalmával hosszabban beszélgetett Ratenau titkos tanácsossal, a motoros léghajó tanulmányozására alakult társaság megalapítójával. Természetesen Zeppelin balcsatéről folyt a szó. A császáron meglátszott, hogy őszintén fájjalja a katasztrófát s nagy örömmel emlékezett meg a német nemzet páratlan áldozatkész-ségéről. Ratenau titkos tanácsos a beszélgetés során azt az eszmét pendítette meg, hogy jó volna egy kursoriumot alakítani, amely Zeppelinek új léghajója építése körül mintegy tanácsadója és támogatója lenne. A császárnak tetszett az indítvány és mint Ratenau a Berliner Lokalanzeiger egy munkatársának mondotta, a kursorium a német nemzet társadalmi osztályainak legelőkelőbb képviselőiből, nagy gyárvállalatok, műszaki intézetek vezetőiből, bankigazgatókból stb. állana s ez a választmány mindenben támogatná Zeppelint. Ratenau azt hiszi, hogy közadakozás után 3 millió márka fog összegyűlni.

Berlinből jelenti éjjeli tudósítónk: A császár 10.000 márkát adományozott Zeppelin új léghajójára. Zeppelin munkatársa, Dürr főmérnök kijelentette, hogy az új léghajó építését már a legközelebbi napokban megkezdik. Közadakozás után eddig 1.800.000 márka gyűlt össze.

Gróf Zeppelin kijelentette, hogy léghajóját csak elemi erő pusztíthatta el. Vannak utak és módok, melyek az ilyfajta véletlen baleseteket majdnem kizárják és így remélhető, hogy a léghajó mihamarább a legbiztosabb eszközök közé lesz számítható.

— Orosz kriminálista Magyarországon. Posznisev, a moszkvai egyetem büntetőjogi tanára tanulmányútjában pár napja Budapestre érkezett. A kiváló tudóst az igazságügyminisztériumban Törny Gusztáv államtitkár fogadta és kísérelte dr. Vámbéry Rusztem egyetemi magántanárt és dr. Lada István kir. ügyészt adta melléje. Posznisev tanár megtekintette a váci gyűjtőfogházat, az aszódi javító-intézetet, a hartai közvetítő-intézetet és a máriánosztrai női fegyházat és mindenütt a legnagyobb elismerésnek adott kifejezést. Az orosz tudós, aki családjával együtt utazik, folytatja Magyarországon körútját, melynek bevégezése után Bécsbe megy, hogy az ausztriai börtönviszonyokat is tanulmányozza.

— A szürke hályog gyógyítása. A szemorvosoknak Heidelbergben tartott gyűlésén Römer tanár rendkívül érdekes előadást tartott, amelyben a kezdődő szürke hályognak egy általa feltalált biztos gyógykezeléséről érkezett. Eddigél nem volt olyan biztos módszer, melylyel a kezdődő szürke hályogot meg lehetett volna akadályozni. A betegnek előbb be kellett várnia, míg teljesen megvakult és csak azután lehetett operáció útján a már kifejlődött hályogot eltávolítani. Römer tanárnak sikerült most az említt állapotok szemlencséből oly szert előállítani, melylyel, mint azt több száz betegen végzett kísérletből kitűnt, a bajnak még idejekorán elejét lehet venni.

— A banjalukai elítéltek megkegyelmezése. Bosznia-Hercegovina katonai parancsnoka utasítást kapott a közös hadügyminisztértől, hogy tegyen felterjesztést a banjalukai elítéltek megkegyelmezésére. Sarajevói lapok szerint a megkegyelmezés még a delegációk összehívása előtt fog bekövetkezni, nehogy az elítéltek ügye ott felszólalásra adjon alkalmat.

— **A francia munkássztrájk.** Párisban a sütőmunkások szindikátusa falragaszokon kiáltványt bocsátott ki, amely bejelenti, hogy hétfőn a pékmunkások sztrájkjának kérdésében tanácskozmány lesz. A Matin besenconi jelentése szerint a fonómunkások és sztrájkolók között tegnap ismét összeültközésre került a sor. A dolgozó munkások védelmére katonaságot kellett kiküldeni. Marseilleben a munkásszindikátusi kamarák delegátusai a munkástörszén gyűlést tartottak, amelyen hosszabb vita után határozat hozott, amelyben a szindikátusok élesen elítélik a villeneuvei és st. georgeisi történeteket és letartóztatásokat és az általános sztrájkban látják a tiltakozás leghatásosabb eszközét. A vari szindikátusok szövetsége, amelyhez a kikötői munkások is tartoznak, a draveilli események elleni tiltakozás jelölül sztrájkja szöli fel a szövetség tagjait.

— **Födriansberg, a gyilkos.** A trieszti rémes gyilkosságról s Fabri Lucie elvetemedett gyilkosáról, Födriansbergéről, még mindig érkeznek újabb hírek. Födriansberg, mint a mai tudósítások jelentik, senkit sem bocsátott a lakásába. Mikor végrehajtók jártak nála, az íróasztalán heverő bankjegycsomóra mutatott és kötekedve mondta:

— Tessék! Ennyi pénzem van. De nem akarok fizetni.

Födriansberg még a tejesasszonyt és a süteménykihordót sem engedte be a lakásába, hanem a holmikát az erre a célra az ablakba kifüggesztett kosárba rakatta. A vizsgálat szakadatlanul tart. Tegnap újból kihallgatták a szállásadónőt, Celich asszonyt. A kihallgatás több óráig húzódott el. Hír szerint már eloszlottak az összes ellene felmerült gyanúk. De azért még figyelemmel kísérik. Párisból táviratozzák, hogy a „Petit Parisien” tudósítása szerint Tuniszban megdöbbentően hatott a gyilkosság híre, mert az áldozatot ott jól ismerték. Mielőtt Fabri Lucie onnan elutazott a Rue La Valette-n szobát bérelt, amelyet egyik barátjának őrizetére bízott. Marcell nevű tizenhat esztendő fiát nevelőintézetbe adta. Az énekesnőtől egy M. G. nevű tuniszi udvarlója a múlt héten levelet kapott, amelyben a kegyetlen sorsu leány jelenti, hogy nemsokára odaérkezik. Egy nappal utóbb a lapok közölték a gyilkosság híreit. Tuniszban azt hiszik, hogy a gyilkos vissza akarta tartóztatni a távozni készülő leányt és mikor látta, hogy minden hasztalan, haragjában megölte.

— **Betörés egy grónál.** A budapesti főkapitányság táviratot kapott, hogy gróf Pálffy Pál pudmericzi lakosnál nagyobb szabású betörés történt. Tömerdek ékszer s készpénzt is vittek el. A többi közt elloptak öt különféle gyémántos melltűt, három pár értékes manchette-gombot, koráll-melltűt, órá s aranyláncot, a Pálffy-család czimerével, pecsétnyomót fehér kristályból, szintén czimerrel, több szivar-és pénztárczát néhány száz koronával s még sok másféle ékszer. A tetteseknek eddig semmi nyoma.

— **Az Asztra ünnepe.** Szilágysomlyóról jelentik: Az Asztra-ünnepségre érkező vendégeket a megye határán Barbolyovics püspöki helyettes vezetésével küldöttség fogadta. Az üdvözlő beszédre Baran András brassói tanár, alelnök válaszolt. A vendégek között van Pap György, a nemzetiségi párt elnöke, Kozma Parten, az Albina igazgatója, Serbán Miklós és Maniu Gyula képviselők, Papesztin hátszegi esperes, továbbá több ügyvéd, tanár, pap, sok tanító és az Asztra tisztviselői. Misével kezdődött az ünnepség, majd társaságra gyűltek össze a vendégek. A meghívott hatóságok kimentették távolmaradásukat. A banketen többen román királyi rendjelt viseltek, a nők a román színeket viselték. Különben az ünnepség programjában, minden incidens nélkül folyt le. Az iparkiallítás, melyre nagyban készültek, nem elégitette ki a várakozást. A gyűlés ma véget ért és holnap a vendégek elutaznak. A vendégek egy része Oláhbakscsura rándult, ahol Barnuc, a hatvanas éveiben elhalt politikai vezérférfi nyugszik.

— **A pástétom.** Harzburg fürdőn a Hotel Harzburg kiszolgáló-személyzete mérgezési tünetek között megbetegedett. Akárhányan élet-halál között lebegnek. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy tegnap a fogadó hatvan főnyi személyzete májból készült pástétomot evett, amely már egy napos volt és a nagy hőségben megromlott.

— **Mulatság.** A Budapesti Hirlapszedők Köre 1908. évi augusztus hó 23-án, vasárnap, a „Budagyöngyökhöz” címzett vendéglő összes helyiségeiben (Hidgkuti ut) nyári mulatságot rendez-

— **A sarkadi rablógyilkosság.** Adtunk hírt róla, hogy a biharmegyei Sarkad község határában agyonverve találták Szekeres Zsigmond és Nagy Zsigmond sarkadkereszturi gazdákat. A rablógyilkosság elkövetésével eleintén a kóbor cigányokat gyanúsították, de a nyomozás mást állapított meg. A tetteseket Laposán Mitra és Rokszin Togyer sárkereszturi földmivesek személyében sikerült kinyomozni és letartóztatni. A két gyilkos beismerte véres tettét. Vallomásuk szerint a gyilkosság estéjén együtt mulattak Nagy Zsigmonddal a sarkadi kocsmában és e közben észrevették, hogy Nagynál sok pénz van. Összebeszéltek, hogy leitatják és kirabolják. Éjjel után, mikor már Nagy Zsigmond teljesen elázott, haza eresztették Sarkadkereszturra. A földmives tényleg haza indult, ők pedig kerülő uton elébe siettek és az országuti árokban rejtőzködtek el. Nagy Zsigmondhoz időközben hozzácsatlakozott Szekeres s együtt mentek haza felé. Amikor a tett színhelyéhez értek, a gyilkosok előrohantak és megtámadták őket. Gyilkos tettük véghezvitele után a fosztogatáshoz láttak. Még nem tudták teljesen kifosztani a holttestet, amikor arra vetődött a sarkadi erdőkerülő. A neszre megfutamodtak a gyilkosok. Nagy Zsigmondnál még hét koronát találtak a csenjörök. A gyilkosokat tegnap beszállították a nagyvárad ügyészség fogházába.

— **Vizsgálat a rózsahegy medveboncoló orvos ellen.** Dr. Polgár Márk rózsahegy törvényszéki orvos ellen, aki az ismeretes medveboncolásban résztvett, a felettes hatóság elrendelte a vizsgálatot. Itt említjük meg, hogy holnap, vasárnap szentelik fel újból a rózsahegyi fonyóvári temetőt, ahová a medvét annak idején eltemették.

— **A közbiztonság a francia vonatokon.** Franciaországban sürün követik egymást a rablógyilkosságok, amelyeket roborogó vonatokon követnek el. A legutóbbi rablógyilkosság Rouen és Trouville vasúti állomások közt történt. Egy Zemaire nevű urhölgyet az elsőosztályú kocsiában eddig ismeretlen gyilkos boxerrel fejbe verte és ékszerait, valamint több ezer frankra rugó készpénzét elrabolta. A gyilkos oly vakmerő volt, hogy a vészféket megrántotta. Miközben a vonat megállt, pánik támadt s ezt a gyilkos szökésre használta föl. Sikerült elmenekülnie. A súlyosan sérült urhölgyet eszméletlen állapotban szállították Trouvillebe.

— **Házasságok.** Körösszeghi és adoriáni gróf Csáky Gusztáv cs és kir. követségi attasé és tartalékos dragonyoshadnagy a 13. sz. ezredben, gróf Csáky Vidor főrendiházi tag és neje, Normann-Ehrenfels Anna grófnő fia, eljegyezte bárkóci Rosty Mariettát, néhai Rosty Flóris cs. és kir. kamarás és nagykövetségi tanácsos és neje, Forgách Ilona grófnő leányát. A menyasszony néhai gróf Forgách Antal kancazellár unokája.

Szalaczky Béla szatmármegyei nagybirtokos eljegyezte vargyasi Dániel Gábor v. b. t. t. és neje, tolsvai Korányi Malvine leányát, Dániel Anukát.

Urbanovich Tihamér eljegyezte Egyed Ilonkát Szegeden.

Klein Simon magánhivatalnok Paksról eljegyezte Reich Herminát, Reich Simon mészáros leányát Budapesten.

Dr. Radák Henrik budapesti ügyvéd eljegyezte Lóránt Mártát Pécsről.

Benedek Ábrahám székesfővárosi tanító eljegyezte Holló Ilonkát Budapestről.

Roboz Zsigmond holnap délután három órakor tarja esküvőjét Fleischmann Fridával.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelőnél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Nyaraló gyermekek.** Zebegényből a Vöröskereszt védnöksége alatt működő szünidei gyermektelepről a napokban utazott vissza a júliusi csoport s ugyanakkor érkezett meg a 117 leánygyermekből álló augusztusi csoport. Semmi sem bizonyítja jobban az intézmény áldásos és filantropikus működését, mint az, ha a két csoport, a jövők és távozóik közti különbséget tesszük megfigyelés tárgyává. A távozóik mindmegannyian napbarnított, jól táplált leányok, az érkezők csupa csenevész, sápadt arcu, gyenge gyermekek. Az intézet példás rendje felett Hajós Mariska fővárosi tanítónő örökös és szakavatott kézzel intézi el azt az óriási feladatot, melyet maideg száz gyermek felügyelete megkíván.

— **Bandák által megtámadt festők.** Novy és Hübschmann prágai festőket, akik a Balkánon tanulmányutakat tettek, albán bandák megtámadták, löttek rájuk és mind a két festőt megsebesítették.

— **A berlini sajtókongresszus.** A XII. nemzetközi sajtókongresszus tudvalevőleg szeptember 21-én kezdődik Berlinben. Az Otthon-kör titkára, Révész Gyula (Budapest, Dohány-utca 76.) fölhívja a kongresszuson résztvevő magyar hírlapírókat és kísérlőiket, hogy sürgősen, legkésőbb augusztus hó 15-ig jelentsék be nála levélben, hogy melyik német határállomásra akarnak Berlinbe utazni. A határállomásról Berlinbe szóló vasúti jegyeket egyenesen az ő czímükre fogják megküldeni. Hogy hazafelé, melyik utrányban jönnek, azt Berlinben, a kongresszus helyén (Reichstag) a vasúti irodában kell bejelenteni, ahol meg fogják kapni a visszautazásra szóló jegyet. Az alábbi berlini szállók mérsékelt árakat számítanak a kongresszusi tagoknak: Grand Hotel Excelsior, Savoy Hotel, Hotel Monopol, Hotel Askanscher Hof, Terminus Hotel, Hotel Habsburger Hof, Central Hotel, Hotel Saxonia, Grand Hotel de Russie, de Fürstenhof, Grand Hotel Bellevue, Westminster Hotel, Hotel Bristol, Kaiser Hotel, Grand Hotel de Rome und du Nord, Victoria Café und Hotel, der Kaiserhof, Elite Hotel, Hotel Adlon. E szállók igazgatóságának szeptember 8-ig be kell jelenteni az érkezést, hivatkozva arra, hogy a mérsékelt árú igényt tart, mint a XII. nemzetközi sajtókongresszus tagja. Akik Franciaországon keresztül akarnak Németországba jutni, a francia vasútra szóló szabadjegyért sürgősen forduljanak Taunay főtitkárhoz (Páris, 21. rue de Sévres.)

— **Arad tiltakozása.** Megemlékeztünk arról, hogy a bosnyák kormányzat több hírlapíró — polgáremberet — katonai ítélkezés útján egy hírlapi cikkért 7—9 évi súlyos börtönrre ítélte és hogy ezeket a politikai foglyokat a vértanuk emléke által megszentelt aradi vár sánczbörtöneibe internálta. Arról is hírt adtunk már, hogy Arad város törvényhatósági bizottsága tiltakozni készül az ellen, hogy Aradból a bosnyák kormány és a hadügyminiszter Kufsteint csináljanak. A közgyűlés, mely ezt az ügyet tárgyalja, e hó 22-én lesz és dr. Nemess Zsigmond, volt orsz. képviselő, városi biz. tag már be is terjesztette ide vonatkozó indítványát. Az érdekes indítványban foglalja javaslat így hangzik:

Arad város közönsége fejezze ki tiltakozását az ellen, hogy béke idejében polgárember felett katonai hadbíróóság ítélkezze és Boszniában politikai czélszerűség szempontjából az igazságszolgáltatás lesz felhasználva: tiltakozik továbbá az ellen, hogy a magyar államhatalmi tekintély igénybevételével politikai bűnösök idegenből a magyar állam területére és éppen Aradra hurcoltatnak és itt közönséges büntetésekkel egy sorba soroztatnak. E tiltakozásnak kifejezését juttassa feliratilag a magy. kir. miniszterelnök urhoz oly kérelemmel, hogy az „Otacina” című lapban megjelent uságcikk miatt a banjalukai cs. és kir. haditörvényszék által elítélt és az aradi vár börtöneiben őrzött politikai foglyok ügye Magyarország közönségének teljes megnyugtására orvosoltassék. Mondja ki Arad város közönsége azt is, hogy kérvényt intéz a képviselőházhoz, melyben kifejti, hogy a magyar alkotmányra nézve veszedelmesnek tartja a jelenlegi bosnyák állapotnak további változatlan fentartását, miért is követeli, hogy a magyar államnak is gondjaira bízott bosnyák nép addig, míg területi hovatartozandósága rendeztetni fog, alkotmányosan kormányoztassék.

— **Viharok pusztításai.** Különböző helyekről érkezett tudósítások szerint a kontinensen mindenfelé óriási viharok pusztítottak. Terniben tegnap este erős vihar volt jégesővel, amely a környéket és más közel fekvő helyiségeket is nagyon megkárosított. Terniben több ház megsérült. Egy ház beomlott és a beomló házban egy gyermek halálát lelta. Szan Zenone állomáson kisiklott egy tehervonat és a kocsik feldőlése következtében megakadályozta az expresszvonal bejövését. Molinellából jelentik, hogy erős vihar az egész környéken tönkretette a vetést. Egy ház beomlott.

— **Meghíusult betörés.** Több heti nyaralás után tegnap érkezett haza dr. Ranschburg Pál orvos Deák Ferencz-utca 15. számú lakására. Mikor benyitott az előszobába, álkulcsot, csipővasat, a fogadó szobában pedig egy idegen kalapot talált és egy asztalon gyertya égett. Az orvos nyomban tisztában volt azzal, hogy betörő van a lakásban. Átkutatta a szobákat, de már senkit sem talált ott. A betörő, aki a hálószobából mindössze két revolvert lopott el, a lakás hátsó ajtaján menekült el. A rendőrség nyomozza.

— Halálos multság. Klam m János írodaszolga, Róth Salamon urasági inas és Gröb Frigyes mézszárosseg gyakran szokták az estjüket együtt tölteni. Tegnap is találkoztak és a Vas-utca egyik korcsmájába tértek be sörözni. Jó kedvre kerekedtek s kávéházban folytatták az ivást. Tizenegy óra lehetett, amikor alaposan lerészegedve hazaindultak. Egyszerre Róth és Gröb valami csekélységen összeszóalkoztak, aminek a vége verekedés lett. Közben Gröb kést rántott és Róthot mellbe szúrta. A boldogtalan ember holtan esett össze. Gröb ezután részegen hazatárolgott és nyugodtan lefeküdt aludni. A rendőrök ágyban találták a gyilkost, aki elszörnyedve hallotta, hogy az éjszaka mit cselekedett. Egyáltalán nem emlékezett arra, hogy mit csinált. A rendőrség letartóztatta, Róth Salamon holttestét pedig a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Az anyós és vő. A főkapitányság panaszfelvételi osztályán ma egészen alapos ribilliót kellett egy panaszos esete. Megjelent Hajdu József szénkereskedő és megjelent az anyósa. Hajdu volt a panaszos és sok mindent — csak jót nem — mondott az anyósáról. A viharos előadás közben aztán formális ájulási jelenet következett. Nem az anyós ájult el, de a panaszos vő, akit dr. Tirscher rendőrorvos háromnegyed óra hosszat locsolt és élesztgetett, amíg magához tért. Hajdu aztán sirva mondogatta el még, hogy őt az anyósa üldözi, tönkretette a családi életét s e felett való elkeseredésében már két nap óta nem evett, két éjszaka pedig nem aludt. Ez az oka annak, hogy elájult. A panaszt annak a rendje és módja szerint felvette Ujhelyi József fogalmazó, azután el távozott a félelmetes anyós és az elkeseredett vő.

— Bűnös plebános. Koblenzben egyébről sem beszélnek, mint Overhann Ferencz katolikus plebánosnak, a 13. hadosztály tábori lelkészének eltűnéséről. Hír szerint Overhann a btkv. 176. §-ába ütköző cselekményeket követett el s a temérdek följelentés után megszökött. Körözlevelet adtak ki ellene.

— Megszökött fényképész. Zachariás Sándor tizenhét-huszéves fotográfus több lopást és csalást követett el dr. Kohlmann Artur szerkesztő kárára. Azonkivül Vanassz József kereskedőtől a Kohlmann névjegyre hamisított aláírással fényképező-készüléket csalt ki s egy gépet el is lopott, aztán megszökött. A vézna, alacsony termetű, sápadtarcu fiatalembert körözik.

— Halálozások. Faragó Lipót, a földmivélségi minisztérium elhunyt osztálytanácsosát a Keresési-utcai temető halottasházában helyezik ravatalra s temetése onnan vasárnap délután félnyolc órakor lesz. A ravatalra a földmivélségi minisztérium, az országos vízügyi igazgatóság és számos testület helyez koszorút. Darányi földmivélségi miniszter az özvegyhez a következő részvétlétáratot intézte:

Özv. Faragó Lipótné öngyászának, Verőcze. Fogadjia Nagyságod súlyos vesztéséhez fájdalmas részvétlem nyilvánítását. Bár boldogult férjeért egy idő óta aggódtam, mégis megdöbbentett a mai gyász. Oly korai elhunyt nemcsak a vizügyeknek, hanem a vezetésem alatt álló egész minisztériumnak igen érzékeny és alig pótolható vesztését jelent. Kívánom, hogy a közrészvét enyhítse Nagyságodnak és a gyászoló családnak fájdalmát. Legyenek meggyőződve arról, hogy az idvezült emléket mindenkor tiszteletben fogjuk megőrizni.

Darányi Ignéz.

Özv. baloghialyi Czobel Imréné, szül. luskodi és vajai Vay Eveline grófnő f. hó 5-én elhunyt Anarcon. A megboldogultban Czobel Minka hírneves költőnőnek rokonát gyászolja.

Prikryl Lőrincz háztulajdonos ötvenhét éves korában meghalt Rákosszentmihályon.

Auersperg Ernesztina hercegnő, csillagkeresztes hölgy ma prágai palotájában nyolczhat éves korában elhunyt.

Szász Károly, a beszercebányai függetlenségi és 48-as párt választmányának tagja, életének ötvenhatodik évében elhunyt Beszercebányán.

Csitári G. Ilonka folyó évi augusztus hó 6-án elhunyt Berhidán.

Szentkirályi Nagy Valér altábornagyot, a magyar lötenyésztes katonai felügyelőjét nagy csapás érte. Leánya, aki a múlt évben ment férjhez Uslar-Gleichen Ákos porosz gárdeazredbeli hadnagyhoz, a napokban szívzselhűdés folytán berlinben hirtelen elhunyt. Most hozzák haza Pécsre, ahol a családi sírboltban hétfőn helyezik örök nyugalomra.

Benczur Géza, Kassa városának főügyésze, ma éjjel hosszas betegsége után 65 éves korában elhunyt. Halálát testvéröccse, Benczur Gyula festőművész és családja gyászolja.

Borus Lajos nyugalmazott tisztalóki ref. lelkész életének hetvenkilenczedik évében meghalt Debreczenben.

Özv. Hergerti Józsefné, szül. telekesi Györfly Szeréna életének hatvankettedik évében meghalt Budapesten.

— Betörtek egy postahivatalba. Az elmúlt éjjel vakmerő betörést követtek el a garamszentkeresztai postahivatalban. A betörők pénz nem találtak s a kezük ügyébe kerülő ajánlott levelek közül többet fölbontottak. Azt hiszik, hogy a betörést beregszászi cigányok követték el. Erre enged következtetni az, hogy a postahivatalban marhaleveleket találtak, amelyek cigánykupeczekről származnak. Az elfogott cigányok tagadják, hogy a betörésben részt vettek volna.

— Ellélt forradalmárokat. Lisszabonból jelentik, hogy a haditörvényszék a januári forradalmi mozgalom 5 résztvevőjét három évi várfogságra és további 3 évi deportálásra ítélte. Kettőt felmentett.

— Szoboralapok. A Szilágyi-síremlék javára 29.699 korona folyt be eddig, a Jókai-szobor és emlékmű javára pedig 67.871.09 korona folyt be eddig a Magyar általános takarékpénztárhoz (V. József-tér 14.).

— Egy vasúti gyakornok öngyilkossága. Reichardt Jenő, a zólyomi állomásfőnökséghez beosztott gyakornok, revolverrel szíven lötte magát és azonnal meghalt.

— A Közbiztonság című rendőrségi hetilap vasárnapi száma igen élénk és tartalmas. A rendőrség és a szenzáció című Székely Vladimir rendőrfogalmazó irt vezércikket. A tárczában közli a lap Anatole France pompás novelláját, amelynek a címe a Házitolvaj. Igen érdekes cikkek: Vázlatok a csavargó-világból. A szultán mint legfőbb rendőr. A rétségi eset stb.

— A Fővárosi Orfeum megnyitása augusztus hó 15-én, esti 8 órakor lesz. Waldmann Imre igazgató a megnyitó műsort ugyanazzal a gondal állította össze, mint aminővel a főszézőn műsorait szokta, a közönségnek tehát már a megnyitó előadástól kezdve minden este magas műveltségben lesz része. A Fővárosi Orfeum nézőterén egyenesen szenzációsnak mondható újítás az a körülmény, hogy az igazgatóság igen nagy költséggel a színpad felé lejtősen felemeltette a földszint padlóját, úgy hogy ezentúl a földszint minden pontjáról egyforma jól lehet látni, úgy, hogy végleg megszűnik az a jelenség, hogy a közönségnek a hátsóbb sorokban álló része, hogy a színpadon történő dolgokat jobban láthassa, kénytelen felállni. Egyéb ugyancsak a közönség kényelmét szolgáló újítás is történt a nyári szünet alatt. Kellemes meglepetés lesz a második emeleti télikertben ujonnan berendezett pompás american bar. A Fővárosi Orfeumnak évek óta hírneves kitchin konyhája és gazdasága fölött a felügyeletet, mint eddig is, Waldmann Imréné urnő személyesen végzi. Hogy ez mit jelent, azt a törzsközönség napról-napra megelégedéssel veszi tudomásul, mert nincs az a legmagasabb gasztronómiai igény, amit az Orfeum konyhája ki ne tudna elégíteni. Nagy elismerés illeti e téren Steiner Henrik üzletvezető-titkár is, mert neki tudható be, hogy az Orfeum gazdasági vezetésében mintaszerű rend és pontosság uralkodik. A megnyitó előadás részletes műsorát később teszl közzé az igazgatóság. Annyi bizonyos, hogy a Fővárosi Orfeum új szezőnja minden tekintetben kitünően indul.

— Beketow-czirkusz. A Verona-műkerékpáros csoport mutatóványai nap-nap után nagyobb sikert érnek el. Sportemberek és laikusok egyaránt elismerik, hogy ennél nagyszerűbb kerékpármutatóványok még nem voltak láthatók. Ez a műsor még csak a jövő héten látható. A maradék bohócz boxoló kengurujával, az idomítás ezen csodájával még csak néhány napig látható, ugyancsak vendégzereplésüket befejezik: Gerard és Fontana zsokek, Justh Curt iskolalovar, stb. A mesés erejű Nino is befejezi iteni működését és vasárnap délutáni előadásban 9-én látható utoljára. A Beketow-czirkusz összes személyzete, a szerződötött 60 tagból álló balletkaral együtt, nagy, szenzációs kiállítású némajátékra készül.

x Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az „Országos Magyar Tanügyi Iroda” (Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42.) mai hirdetésére. Az iroda azon vidéki szülőknek akar költséget és fáradságot megkímélni, kiknek gyermekeik Budapesten járnak iskolába. Az iroda ugyanis elvállalja a tanulókat beiratását, előkelő családokhoz ellátásra elhelyezi, gondoskodik korrepetálásról, beszerez tankönyveket és tanszereket és tanügyi kérdésekben felvilágosítást nyújt.

x Dr. Hönig Izó elektroterápiái és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve pártatlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuszok, közsvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsabában, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Kedvezményes áru fürdőzés és üdülés. A Központi Menetegyiroda Abbazia, Aix les Bains, Arco, Balf, Bártfafürdő, Brig, Czirkvenicza (Therapia), Corfu, Előpatak, Gánócz, Grindelwald, Hársfalva, Herkulesfürdő, Iglófürdő, Interlaken, Karlsbad, Kórond, Korytnicza, Landeck, Lausanne, Luzern, Lidó-Venezia, Lipik, Menton, Meran, Monte-Carlo, Montreux, Nápoly, Palermo, Parád, Páris, Reichenhall, Ragusa, Rajeczfürdő, Rimini, Riva, Róma, Samaden, San-Remo, Siófok, Sorrento, Stócsfürdő, Szováta, Szt.-Margitsziget, Tátrafürdő, Tátraszéplak, Velence, Vitznau, Wiesbaden, Zermatt, Zug, Zürich fürdő és üdülőhelyekre az utazással kapcsolatosan lakás és ellátásra és helyenként egyéb szolgáltatásokra jogosító részvételi jegyeket ad ki, melyeknek ára megfelelő hitelképesség esetén, anélkül, hogy váltó, vagy kezes szükségeltetnék, havonkénti 20 korona utólagos részletekben is fizethető. Prospektus és részletes felvilágosítás a Magyar kir. államvasutak Menetegyirodájában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Amerikai Park Ósbudavára. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik egész Európa látványosságai helyein az a nagy tüneményes műsor, amely a park Variétében ma vasárnap délután 6 órakor fél- és este 10 órakor rendes helyárák mellett látható. Mindkét előadáson a teljes műsor — a csodák műsora — látható. Délután minden felnőtt egy gyermeket vihet ingyen az előadáshoz, amelynek fénypontja Perzina majom-akrobaták és kutya színész-társulat és a Tankvai kínai művészecsopót. A Tabarin Moulin Rougeben szenzációs új műsor van: a 8 Colini Claudius csodaszép táncmutatóványai. A honvédeknek a táborból hazatérve, Bachó vezetése alatt hangverseny.

Nyilt-tér

szóvalban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely ráncikvívül sikerrel alkalmazható közsvény-, asztma-, görvélykór-, sziv-, ládult gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és nemoly fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szelűhűdés és elmozavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz (eg száz teljes gyógyulással számol be).

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelőintéze van Budapesten V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 6-11-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre vásszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Serravallo

China-bora vassal.

Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és üdülőknél. Étvágygerjesztő, ideget erősítő, vért javító-szer.

Kittűnő íz. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.

SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszerlátrakban. Fél literes üveg 2 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.



Természetes forró-meleg kénforrások. Iszapfürdők, iszaporogatók, masszázs, vízgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió, Csuz, közsvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

Dr. HARMAT GYULA

Tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz. Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőgyulladás, kóros eredetű vérvettség, tüdőbajok és szorult állapotok. Rendel. 11-12 óra 2-4-ig.

Társadalmunk.

— Vallomások önmagunkról. —

A mai neuraszténias világban nem szabad azon gondolkodni, ha negyven évet meghaladt asszonyok a holdvilág láttára szinte átszellemült arccal s hajtozni kezdenek, vagy ha élemedett, kőszvényes öreg urak a fiatalabb generációt megszegyentítő fürgeséggel és ifju tüzzel csapják a szelet ártatlan loánykák vagy kaczkias menyecskék körül. Hiszen minden asszony készséggel kaczerkodik bárkivel, ha csak van nézőközönsége. A háttér legyen színes, eleven, akkor az előtérben történendők nélkülölhetik a szint és elevenséget. Csak nézzünk egy keveset körül: Tiszta lelkiismerettel vallhatjuk, hogy minden asszony, minden leány sfinx, de — titokzatosság nélkül. „Nem ők a kiszámíthatatlanok, de mi férfiak vagyunk a rossz számítók” mondja egy elmiés francia vigiátékíró. És igaza van. Azonban a XX. század a fonáságok századának éppen nem nevezhető. Ami régen divat volt, ma is divat, éppen azért, mert a kor, az akkori szellem már a múlté. Hiszen mi magyarázza meg tulajdonképpen a múlt iránt érzett előszeretettünket, azt a vonzalmat, melylyel elmúlt dolgok és események iránt viseltetünk? Nem más, mint éppen az, hogy elmúlt s hogy egyikével ama lehetőségeknek állunk szemben, melyek érdekessé teszik az életet. A regényesség felé hajlunk valamennyien, jóllehet tudjuk, hogy a regények átélésénél a legnagyobb csalódások akkor érnek, mikor a regény befejezése után a szereplők kénytelenek egész prózai, hétköznapi világításban a világ szeméi elé kerülni. Mindenki feszíteni igyekszik azokon a hurokon, melyek kifeszítve meghatározzák életét, helyét a társadalomban. Aki arisztokratikus körbe esett, szinte kéjelegve hangoztatja demokratikus életelfogását; aki viszont alant látta meg a napvilágot, odaadná élete felét, ha „lenézhetne” embertársaira. Ez utóbbiak között találkoznak azután gyakran az emberek ama éppen nem ritka példányaival, kiknek egyedül vágya egy minden ízében előkelő szalont megteremteni, hol a véletlen szeszélye könnyen dörzsöli egymáshoz a különböző születésű, különféle miveltésű és modoru embereket, — s kik rendszerint csak valami nagy, zajos vendéglői éttermet tudnak teremteni, hol — igaz — előkelő emberek is megfordulnak, de csak azért, hogy bőkezű borralalóval mély hajlongásra késztessek a felszolgáló pinczereket.

A jelen század csak egy célt igyekszik elérni: minden félig-meddig épeszü ember csak egy irányban tevékeny: hogy egyéniségét — még az esetben is, ha nem rendelkeznék vele — teljesen érvényre juttassa. Ha ezt sikerül elérni valakinek, senki sem kérdezi tőle, milyen áldozatok révén jutott odáig, minő vételes könnyelműséggel kellett ide-oda dobálózni. A mai etikai magas színvonal és technikai fejlettség mellett szinte jótét számba megy, ha egy váltóhamisító végzetes tettét követő három esztendő eltelte után — mondjuk, sikerült érdekházassága révén (hiszen ez is csak technikai eszköz manapság!) — újra bejut abba a társaságba, sőt talán egy magasabb szférába, mint aminőben annakelőtte tengődött, mikor még etikai értelemben — érintetlen volt. És minő széles mosolylyal, önelégült pózzal mondhatja azután az ilyen újszülött gentleman szomszédjának, hogy „csak a test vétezik s a vétek által felszabadította önmagát. Mert a vétek tett és minden tett vagy cselekedet tisztálkodás bizonyos értelemben”.

Bátorság esetleg a legnagyobb ocsmányság előkövetésére és egy jó adag érzéketlenségre, no meg last but not least bizonyos ellentéte a bőrfolytonossági hiánynak, melyhez magyarul mondva csak a „vastag” jelzőt használhatjuk közelebbi meghatározás céljából, — ezek ama tulajdonságok, melyeket a XX. század megkövetel attól, aki vele lépést akar tartani. Lelkiismeret?? — Ez a szó mai értelmében egészen mást jelent: Gyávaságot. Lelkiismeret és gyávaság, ez két teljesen azonos fogalom. A lelkiismeret csak a név, mely alatt a czég jegyezve van. Ez a század praktikus nyomokat akar követni s ott, hol nem talál ilyenekre, ott maga tapossa ki minden érzés és kishitőség nélkül ezeket az észszerű nyomokat. A külsőségek ma már nyertek értékben s áruk rohamosan szökik felfelé. A mai kor szülte már ítéletét is aláveti a külsőségeknek és fennen hir-

deti, hogy csak az oktalan nem ítél a külső után. Az élet titka a látható dolog, nem pedig holmi láthatatlanságok.

Felületessége ennek a századnak pedig egyik kiváló ismertető jele. Azok, kik a XX. században oda törekednek, hogy valami érdekes témát tudásukkal, eszükkel és kitarításukkal kimerítsenek, azok hovatovább azon veszik magukat észre, hogy a hallgatóságot, a nézőket merítették ki. De viszont, kik képesek arra, hogy a felszínen mozogva, rövid idő alatt a félvilágot bejárják és minderről, ha tévesen is, ítéletet mondani jogosultaknak tartják magukat, ott a hallgatóság, a nézőközönség egy pillanatra sem fájrad el s széles gyűrűben növekszik „a tátott száju nép” az előadó emeltebb helye körül. Hiszen, ha jól körülhúzzuk a mai idők elhalt harcászai között, ha csak egyszer is szemügyre vesszük az újabb kor halottainak listáját, be kell, hogy ismerjük, hogy manapság a legtöbb ember az értelmesség, az okosság, a tanultság egy bizonyos nemébe pusztul bele; és csak mikor már késő, veszik észre, hogy az egyedüli dolgok, melyeket sosem sajnáltak későbbi életükben, a multban elkövetett bűnök voltak.

Az őszinteséggel azonban korántsem áll századunk hadilábon. Persze nem azt az őszinteséget értjük, melylyel beösmerték őseink, ha hibáztak, melylyel jóvátették korábbi botlásait. Hanem azt az őszinteséget, mely tudatosan, de önkénytelenül s mindennemű önfeláldozás mellőzésével tódul ajkunkra. Aki elmegy az Operába és történetesen Wagner-darabot játsznak, ha másnap szóba kerül az „Istenek alkonya”, egész komolyan ilyenféleképpen fogja előadni az elmúlt estnek kellemes utóérzését: „Wagner zenéje a legszebb, mert állandóan olyan hangos, hogy az ember egész idő alatt kényelmesen beszélgethet szomszédjával, anélkül, hogy a többi emberek meghallanák, miről folyik a társalgás.” Körülbelül ilyen a XX. század őszintesége.

De amellett adjuk meg a császárnak is, a mi a császárné. A mai kor hatalmas ambíciókat táplál keblén. El kell ösmernünk, hogy magas, jobban mondva értékes dolgok iránt érdeklődik. Csakhogy itt is, ha belenézünk a Kaleidoszkopba, megtaláljuk mindjárt a világosságot, mely teljesen és tisztán bemutatja nekünk korunk ambícióját. Ennek a századnak jel-szava, hogy csak szent és sérthetetlen dolgok érdemesek arra, hogy törjük magunkat utánuk. Csak azokat az embereket igyekezzünk szép szóval hálónkba fogni, kik jellemük, szellemük révén kiválnak a többiek közül. Csak az ilyen szákmány érdemes arra, hogy a mindent a maga mezeitelenségére vetköztető praktikus észjárásunk megfossa őket diszúktól, szentségüktől. Mi mindennek ösmérjük az árát, de semminek az értékével nem akarunk törődni, mert azon a téren, hol az érték a mérvadó, ott laikusok vagyunk. De az áremelkedés, az árcsökkenés mezején otthonosan érezzük magunkat. Régen, vagy talán nem is olyan régen másképp volt ez a világ. Akkor a legtöbb dolognak értékét ösmerték az emberek, de az árával nem törődtek, mert érték után becsültek. Ma az ismert árfolyam szerint osztályozunk mindent; az érték előttünk csak az árban jelentkezik. Sőt tovább megyek a század jó tulajdonságainak felsorolására. Ez a század határozottan élet-erős és életképes; nem olyan pesszimista, nem olyan nehézkés, mint elődei. De vajon miért optimista a mai kor embere? Optimizmusának alapja a félelem. Nagylelkűeknek tartjuk önmagunkat, mert embertársunknak tulajdonítjuk azokat az erkölcsi jó tulajdonságokat, melyekből számunkra valamely előny származhatik. Ez a XX. század pörére vetköztetett optimizmus. S ilyen „praktikus” az egész légkör, melyben mozgunk, élünk, haladunk.

És most egy kis derüt igyekezzünk ebbe a világos, de fénytelen térségbe csempészni. Egy kicsit a szerelemről is szólhatnánk; egy keveset azt az asszonyt is emlegethetnénk, aki méltó a XX. század szülöttének nevére.

Oh, ezek az asszonyok csodálatos praktikusak; még rajtuk is tul tesznek. A kellő pillanatban gyakran megfeledkezünk komoly dolgokra, pl. a házasságra gondolni és ők ilyenkor mindig tapintatos gráciával eszünkbe juttatják, amit mi szeretünk elfelejteni. Az asszonyok emlékezőtehetsége tényleg valami felette kellemetlen, hogy ne mondjuk, tapintatlan fizikai intézmény. És mennyire szeretik az olyan dol-

gokat, melyekben örömlük telik s melyek egész nemüknek bizonyos mértékben hizelegnek. Egy olyan férfit azonban, ki soha nem lát semmit, nem csinál meg, mert ez nem okoz nekik örömet. Valami kis hiba azonban velük jött a mult századból és csökönösen kíséri a női nemet. (Valószínűleg a világ végeig!) A pletykázás iránti előszeretettük. Bár ennek is meg van a maga magyarázata, mert minden pletyka alapja az erkölcselenség megbízhatósága. Éppen az asszonyok hangoztatják mai napság, hogy az embereknek sohasem kellene olyan dolgokról beszélni, melyek ebéd után nem mondhatók el. És éppen ők cselekszenek gyakran olyat, amit evés után éppen nem képezhetí a beszélgetés tárgyát. S ami jó hírüket illeti, ugy vagyunk azzal, mint a jó kalapokkal. Ez utóbbiak akkor jók, ha semmiből vannak készítve.

A szerelem pedig kezdi idejét mulni. A hűséget a XX. század csak hírből ismeri. Hiszen igaz, hogy a fiatalember szeretne hü maradni, de mit ér az akarat, ha nem tud hü maradni; az öreg urak viszont örömmel megcsálnák feleségeiket, de szintén nem tudják ebbéli akaratukat érvényesíteni. De azért a mai század férfiai is egy ideált ösmernek, egy utólríhetetlen eszményt: a női nemet. Milyen édesek, milyen elbájolók is a nők. Rendszerint semmi mondani-valójuk nincs, de ezt a semmit azután elragadóan tudják előadni. Sajnos, hogy a házasságok kissé szürkék, ami az érdekes oldalukat illeti. A férfi csak akkor házassodik manapság, ha fáradt. A nő meg kiváncsiságból lesz asszony. És a vége rendszerint kölcsönös csalódás. Ezért csak azt az egy tanácsot adhatjuk a mai kor gyermekeinek: ha férfit szeretünk, olyat szeressünk, kinek jövője van. Ha nőket akarunk szeretni, ott válogassunk, hol a nők mind-egyikének multja van. Ezzel megmentjük magunkat az élet mindennapi sivárságától.

Ne igyekezzünk tökéletesedni, mikor már egyáltalán nem tartunk azon az uton, hol a tökéletességgel boldogság is karöltve jár. Csak egyre törekedjünk: ha az élet fájdalmait el akarjuk kerülni, igyekezzünk saját életünk nézője lenni.

Keblovsky Lajos.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Bárá Eötvös Lóránd tudományos mérései.

Két esztendővel ezelőtt Budapesten tartották meg a világ minden részéből összesereglett tudósok a nemzetközi földmérési konferenciát. Ezen a konferencián a mi világhírű tudósunk egy genialis találmányát mutatta be, az ugynevezett torzió-ingát, amely pontosan megmutatja a földalatti tömegek eloszlását. Nevezetesen egész precizitással megmutatja a hegyeknek a földalatti folytatását, nagyobb medenczék, stb., a minek geológiai szempontból óriási a fontossága. A maga nemében uttóré tudományos esz-közt a feltaláló tudóssal egyetemben óriási lelkesedéssel fogadta a konferencia és nyomban felkérte a kormányt, adjon Eötvös rendelkezésére megfelelő összeget, hogy eszközével nagyobb arányú kísérleteket végezhesen. Addig nevezetesen a Magyar Tudományos Akadémia által a Semsey-adományból és a saját magánvagyonából folytatta kísérleteit. Gróf Apponyi közoktatásügyi miniszter a konferencia kérésére a legnagyobb készséggel eszközölte ki a szükséges pénzt, száznyolcvanezer koronát, amelyből három éven át, évente hatvanezer koronát fordítanak a tudományos mérésekre. Az experimentálást Eötvös maga jelenleg Schluderbachban végzi dr. Pekár adjunktusával, míg expedíciója már máius óta dolgozik Arad vidékén. Itt a kutatással kapcsolatos geodéziai munkálatokat Oltag Károly, a kir. József-műegyetem adjunktusa csinálja. A mérések eredménye a legközelebbi nemzetközi konferencia elé kerül Cambridgeben. Ez maga után vonja azt, hogy az Eötvös eszközével való tudományos kutatásokat rendszeresíteni fogják az egész világon. A potsdami geodéziai intézet, mely az ilyen kutatásokban vezető szerepet játszik, máris elkészítette az Eötvös-féle ingát és Hecker professzor még ebben az évben megkezdte a méréseket Németországban. Az eredményeket az egész világ tudósai rendkívül nagy érdeklődéssel várják.

(*) A Király-színház kapunyitása. A közsínházak közül a Király-színház ma, mint első nyitotta meg kapuit. Szinrekerült Martos Ferencz revüje „100 év múlva”, melyet elég szép számú közönség nézett végig. A szereplők a régiek voltak.

(*) Az Opera vendégei. Bayreuthból jelentik, hogy gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek, aki tudvaleg jelen volt a bayreuthi ünnepi játékok első ciklusán, sikerült megnyernie Richter Jánost arra, hogy hosszabb időre Budapestre jöjjön. A jeles karmester októberben a Mesterdalnokokat, egy másik operát és egy filharmóniai hangversenyt fog dirigálni, novemberben pedig a Niebelungok egész ciklusának előadását fogja vezetni. Burián tenorista, aki Bayreuthban Parsivalt énekelte, új szerződést kötött a budapesti Operával és amerikai körutja előtt Budapesten fog énekelni. Feinhals kamaranékes szintén föl fog lépni az Operában.

(*) Balletudjongság az Operában. Mészáros Imre Opera-igazgató megszerezte Nedbal Oszkárnak, a bécsi Tonkünstlerverein karmesterének Mezőrszág című új balletjét, amelyik Prágában került először színre a tavasszal és azóta szakadatlanul nagy tetszés mellett adják. Nedbal a héten Budapesten járt, hogy művének előkészülete tárgyában értekezzen és a megállapodás szerint az új ballet, amelyik különösen a gyermekek számára nagyszerű látványosság lesz, még karácsony előtt színre fog kerülni.

(*) Hangverseny. Hatos Tivadar szeptember hónap folyamán önálló hangversenyt rendez, melyen kizárólag magyar dalokat fog énekelni és hegedűn előadni.

6 **visit** **Fénykép 1 f. 50**
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 6.

IRODALOM

Verseskönyvek.

Budapest, augusztus 9.

Évről-évre szaporodik Magyarországon a versírók száma. Vészesen közeledik az idő, amikor több lesz az írók, mint az olvasók száma. S ebben a rengeteg verstermelésben legföljebb ha egy százalék található, ami az átlagon fölülemelkedik. Nem csoda aztán, ha annak a néhány kiválasztott embernek ilyen óriási tömegprodukció mellett úgy kell magának kiverkednie az érvényesülést. Aki pedig ehhez nem ért, az örökre a névtelenség homályában marad, vagy ha már egyszer véletlenül sikerült magát észrevétnie, nemsokára újból feledésbe merül. Nem egy példát tudnék felhozni úgy az előbbire, mint az utóbbira, csak neveket említeni nem akarok. Hogy pedig az igazi poéták versei kötetben lássanak napvilágot, ahhoz szegények nem kapnak kiadót. A könyvkiadás egyéb módját viszont nem tartják magukhoz méltónak. Holott a barátok és ismerősök még mindig hajlandók a maguk kis körének aránylag nagy emberét előfizetés útján a nyomtatott betű nyilvánosságához eljuttatni. Ennek bizonyosságául itt fekszik előttem egy csomó verses könyv. Jó és rossz vegyest. Azonban inkább rossz, mint jó.

Mezey Sándor: „Tüzek” című verseskönyve csak az egyetlen, ami különösen figyelmet érdemel. Noha neki is, ha szigorú — bár elfogulatlan — véleményem akarnék mondani, azt tanácsolhatnám, hogy verseinek legföljebb egyharmad részét kellett volna kiadnia. Pedig határozottan jó verseket ír. Versei,

amelyek elszórtan jelentek meg az irodalmi és napilapokban, az egyre növekvő verstermelésből igazán kitértek. De amint így együtt látja őket az ember a meg nem jelent gyöngébbekkel, a már kialakult jó hatást némileg rontják. Szó sincs róla: az erényei és hibái együtt alkotják az embert és így a költőt is csakhogy ezuttal a hibák sokkal nagyobbaknak lászanak, mint aminők a valóságban és az erényeket majdnem eltüntetik. De hány vers van a kötetben, amelyeknek témája és kivitele oly banális, hogy azokat nemcsak kiadni, de még megírni sem lett volna szabad. Azért én mindezek dacára tudom, hogy Mezey Sándor jó költő s az első impresszióm volt az igaz, ami mellett bizonyít könyvének Tüzek ciklusa. Ezek s ezek mellett még néhány jó vers elárulják alkotójuk hivatottságát. Szép és új képei és hasonlatai, színes és gazdag jelzői, forró és buja kifejezési módja és erővel ékes nyelve adják tehetségének s kiváló tulajdonságainak mértékét. Egyáltalában akkor a legjobb, midőn lázas, szerelmes nótákat dalol és keleti héber tárgyakat énekel meg, mert ezekben fejtheti ki teljesen lélekből fakadó meleg hangjának és ragyogó előadásának megejtő pompáját. S a jó versei megérdemelték volna, hogy Mezey könyve izlesebben legyen kiállítva. Mert hogy miért kellene a Tüzeket kék, vagy egyáltalán bármilyen más színes betűkkel nyomtatni, az ma — amikor már nemcsak a külföldön, hanem Magyarországon is kezdenek könyveket szépen és művésziességgel előállítani — igazán érthetetlen.

Vidor Marczit „Az Arno partján” címmel adott ki egy kötet verset. A szerző neve ma már nem ismeretlen az újságolvasó közönség előtt, mert nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi lapokban is sűrűn találkozunk vele többé-kevésbé hangulatos versek alatt. Írásán meglátszik, hogy Vidor a vidék kevésbé izgalmas és forrongó hangulatu levegőjében él. Sok benne a naivság, a lelkesedés, a hit és a rajongás az eszménység iránt, de még sem annyira, hogy a költészetet és a versírást tartaná komoly hivatásának, különben nem biggyesztené a vezetékneve mellé a Marczit. Ez némileg a tréfalkozás és kedélyeskedés bélyegét viseli magán, tehát mi sem vehetjük őt oly szigorúan. Kötete első részének verseit — mint a cím is mutatja — az Arno partján írta, vagy legalább is a virágok városának emlékeihez fűződnek az impressziók, amelyeket bennük megénekel. Azonban e versek épp úgy születhettek volna a Ganges vagy a Misszissipp partján is, mert az a hangulat, amit Firenze és az olasz éjszajtszerű jellegzetessége ébreszt egy valóban fogékony lélekben, éppen nem tükröződik vissza bennük. Csakhogy akkor még az az érdekesség is hiányozna belőlük, amit a kevésbé elkoptatott helyhez való vonatkoztatás kölcsönöz nekik. Megérzik, hogy Vidor minden áron akart verseket írni az Arno partján, hogy a hangzatos könyvezimhez könyvkabátot varrasson. De még így sem telt ki egy kötetre való, kénytelen volt hazai és hazafi versekkel megpótolni. Egyébként az „Egyéb versei” határozottan sokkal jobbak. Kérezhető belőlük, hogy írójuk tisztességes szándékkal és becsülettel lélekkel vetette őket papírra és őszinte, belső kényszernek engedett, midőn örömet és fájdalomt, érzelmeit és hangulatait rövid, rimes sorokba tördelte át. Bár a tárgya nem új és a technikája nem modern, de a versek gondolati tartalma kerek és a formája könnyed. Verselése ügyes és gyakorlott kézre vall, de éppen ez nem nyújt semmi reményt és biztositékot a jövőre nézve, mert ezek a külső jó tulajdonságok már eleitől kezdve megváltak a szerzőben és így haladást vagy fejlődést nem várhatunk tőle.

Könyvtechnikailag talán legesinosabb Harsányi Lajos: „Uj vizeken” cz. verskötete, de már a

tartalmára nem lehetne ezt mondani. Egyáltalán nem evez új vizeken. Látszik rajta, hogy őt is megejtette az új irány, amely minden modernsége mellett is magyar és a nemzeti érzés megéneklését — ami banálitása mián már szinte bünszámba ment — teljesen rehabilitálta, amint Ady Endre, Dutka Ákos, Juhász Gyula és még néhány erős fiatalember poétai működése igazolja. Azonban Harsányi nem tudott megküzdeni az új feladattal s amit bemutat, merőben bizonytalan és zavaros valami. Bizony kár volt e versek kiadására engedélyt kérnie a püspökségtől, hadd maradtak volna meg egy érző lélek kialakulatlan, intím emlékének. **Koppány.**

* Nyugat. A Nyugat legújabb száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Ignótus: Vers. — Biró Lajos: Leszámolás Ibsennel. — Szomoró Dezső: Ivanhoe (novella). — Reichardt Pirokska, Gellért Oszkár: Vers. — Leon Blum: A romantizmus körül. — Ady Endre: Mesék balog poétákról. — Szini Gyula: Theatralia. — Fröhlichné Kaffka Margit: Az ember meséje (novella). — Ady Endre: Vers. A Figyelő rovatba írtak: Lengyel Géza, Fenyő Miksa, Gellért Oszkár.

* Döntő bíráskodás munkabeszüntetésekben (írta dr. Kelemen Nándor, a Társadalommuzeum őre, Grill-féle könyvkiadó-vállalat kiadása 1908.). Ez a könyv különös aktualitást nyert az ipartörvény javaslatának közrehozatala által. Azokat a kérdéseket, amelyek egyelőre a sajtóban, valamint az ankétokon, később pedig az ország különböző érdekképviseletinek gyűlésén az ütköző pontot alkotják, mint például a sztrájkjog, a koalíciójog, a szakszervezetek önálló jogi személyisége, a gyűlekezeti és egyesületi jogok ezek a legmodernebb kérdések, igen érdekes, higgadt megvilágításban találjuk meg Kelemen könyvében. A szakszervezeti mozgalomnak történeti fejlődése után a békéltetési kérdésnek európai törvényhozását ismerteti a szerző és arra az eredményre jut, hogy az egyedül helyes megoldás csak az lehet, ha a sztrájk kitörése előtt a felek kötelezőleg alávetik magukat a békéltető bíróság határozatának. Hogy azonban ennek a döntő bíráskodásnak a felekre nézve ne csak erkölcsi hatása legyen, mint prius, meg kell adnunk a munkások szakszervezetének a jogi személyiséget s a szakszervezeteket kell a törvény áthágásáért az egyes helyett felelőssé tenni. Ezek a kérdések ma, amikor ugyanez az ipartörvény tervezetnek is nagyjában a gondolatmenete, nemcsak a szakköröket, hanem az egész magyar közvéleményt érdekelné fogják. És különös érdeklődésre azért tarthat számot Kelemen könyve, mert elfogulatlan bírálója annak a kérdésnek, amelynek alapos ismeretéről tesz tanúságot. Hibájul csak azt rójuk fel a szerzőnek, hogy a tárgyalások között, amelyek eddig leginkább csak papíron léteztek és csak részben valósultak meg a gyakorlatban, nem igyekszik a kritikai vizsgálat világánál a gyakorlatban beváltakat kiválasztani a be nem váltaktól. Erre talán még az újzélandi törvényhozás ismertetése sem alkalmatlan, amelynek gyakorlati eredményei a vártnál sokkal csekélyebbek.

Dr. Z. Zs.

* A katonatiszt fegyverhasználati joga. A tiszt fegyverhasználati jogáról írt kis füzetet Kollmann Dezső honvédhadnagy. Az egyik része a szolgálati viszonyról szól, de inkább érdekel bennünket az a rész, amely a magánéletben való fegyverhasználat jogát ismerteti. De az emberi szempont szerint a hadseregnek nemcsak fegyverei változtak meg, hanem a helyzete is. A katonatiszt kulturállamban jár, ellenséges támadásoknak kitéve nincs, legfeljebb kivételesen: amennyire a fegyvertelen civilnek is ki vannak téve. E kis könyv tartalma, ügyes összeállítás a fennálló katonai szabályokban gyökeredzik. De a szabályok avultak s éppen katonáknak kell rajtuk változtatniok.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.



MOLL-féle SEIDLITZ-por

fellámulhatatlan házissér mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.



* A párbér-kérdésről. Ily czimen írt könyvet a párbérügynek már hivatalos működésénél fogva is alapos ismerője: dr. Várady L. Árpád cz. püspök, miniszteri tanácsos. A 156 oldalas, nagy nyolczadrét alaku könyv nagyszabásu tanulmányok keretében behatóan ismerteti a jelenleg aktuális, mert illetékes helyről napirendre tűzött párbérügy minden figyelemre méltó részletét, összefoglaló tájékoztatást nyújt az érdekelteknek és az érdeklődőknek a párbér eredetéről, jogi természetéről, hatósági intézéséről és rendezéséről. Bő függelék tartalmazza a párbérré vonatkozó törvényeket, a régibb és újabb hatósági intézkedéseket. E könyv nélkülözhetetlen tájékoztatója a lelkészeknek, a közigazgatás közegeinek s általában a párbérvitákban érdekelteknek. Ára 3 korona. Megrendelhető a Szent István Társulatnál.

* A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 9-iki száma rendkívül bő és a mellett válogatott szépirodalmi tartalommal s a művészi és aktuális illusztrációknak valóságos özönével jelent meg. Az elmúlt hét nevezetes eseményéről, a karlócai patriárkaválasztásról közölt pompás képeit bármelyik külföldi lap megírígyelheti s épp így elsőrendűek a tapolczai és domonyai tűzveszedelmekről közölt, valamint többi képei, melyeknek száma a harmincz körül jár. Lux Terkától novellát hoz e szám, Mezey Sándortól, Gyökössy Endrétől költeményeket, Krudy Gyulától eredeti regényt s Fogazzaro regényének fordítását, Junius kiváló tollából „Mazzini ifjúságáról“ olvasnak. Noszlopy Tivadar Berzsenyi Dánielnek egy eddig ismeretlen miniatúr-arczképét ismerteti stb. Hétről. Irodalom és művészet, Sakkjáték s a többi rendszeres rovat egészíti ki a szám tartalmát. „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónikával“ együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Az UJ szemlének, Blaskovics Sándor előkelő revüjének most jelent meg az augusztus 1-iki száma. A szám gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük Balogh Pálnak a magyar honvédségről írott igen érdekes és aktuális cikkét; dr. Oláh Gyulának az 1875-ik évi Tisza-féle fuzió történetéről írott cikksorozatának folytatását; dr. Atzél János érdekes elmékedését: Konzervativizmus az államéletben; Aponyi Árpád uti leírását: Keleti epizód czimvel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Alkotmány-utca 23. Előfizetési ár egész évre 24 korona. Egyes szám ára 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban.

* Velence. Ezzel a czimvel formás kis könyvecske jelent meg kirándulók, utasok, fürdőzők számára. A könyv pompásan elkalauzol mindenkit, aki Velenczét járja. Praktikus, czélszerű utmutató a lagunák városában és csodaszép környékén. Eddig a magyar közönség külföldi, főleg német kalauz-könyvekre volt utalva. E most megjelent kis zsebkönyvnek, amellyel, hogy feleslegessé tesz minden ily német kiadványt, más előnye is van. Nem valami idegen Baedeker átfordítása, hanem egyenesen a magyar közönség számára készült. Oly ember írta, aki sokat utazott Velenczében s ismeri a magyar ember természetét, utközbeni szokásait. A könyv piros borítékban Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Ára 1 korona.

* Az új büntető törvény, melyet a bírói és ügyvédi körök oly nagy érdeklődéssel vártak, most megjelent és kapható Benkő-Grill-féle udvari könyvkereskedésében, Dorottya-utca 2. sz. A büntető novella ára 1 korona 20 fillér.

* A végrehajtási novella, magyarzatokkal és jegyzetekkel ellátták dr. Marschalko János, az igazságügyminisztériumhoz beosztott kir. törvényszéki bíró és dr. Török Sándor budapesti ügyvéd. A magyar jogászvilágban ismert szerzők a végrehajtási novellát beható tanulmány tárgyává tették és minden egyes törvényszakaszhoz érdekes és figyelemre méltó megjegyzéseket fűznek. Szerzők a törvény lényeges újításait mindenütt kiemelik, egyuttal élesen világítanak be a forgalmi életben beállandó nagy változásokra, melyeket a törvény elő fog idézni. Külön fejezetet szentelnek a háztulajdonosoknak, mert megszűnik az a kínos látvány, amit költözési napokon a rendőri karhatalommal visszatartott ingók és a kapu alatt siránkozó lakók nyújtottak. A törvénynek egyes intézkedéseinél szerzők számos felsőbbbírói döntést közölnek és utalnak a képviselőházban egyes szakaszok körül megtartott vitákra. Utmutatás foglaltatik a könyvben arra nézve is, hogy a törvényben a régi végrehajtási jog fentartása érdekében szükséges bejelentéseket hol és mikép kell benyújtani és mikép kell azokat felszerelni. Végül nagyon hasznavehetővé teszi a könyvet az ahhoz csatolt kimerítő betűrendes tárgymutató, melynek kapcsán a szakember és a laikus egyaránt könnyen találhatja meg a könyvben az őt érdeklő részeket és fejtegetéseket. A könyv ára 3 korona és minden könyvtárusnál kapható.

FŐVÁROS.

(A Basa-rét csatornázása. A tanács kivételre elfogadta a II. kerületi Pázsit- és Küküllő-utczákban tervezett közcsatorna építésére vonatkozó tervet és megállapította, hogy a csatornák megépítése 21.700 koronába kerül. A nevezett utczák közcsatornázását a basa-réti telkek szabályozása ügyében kötött ki-sajátítási egyezség szerint az érdekeltektől tulajdonosok a saját költségükön kötelesek megépíteni. Minthogy pedig a közcsatorna megépítése közegészségi és köztisztasági szempontból immár szükségessé vált, a tanács felhívja az érdekeltektől tulajdonosokat, hogy a közcsatorna megépítéséről gondoskodjanak. Megjegyzi a tanács, hogy az érdekeltek kérelmére hajlandó a közcsatornát a fővárosi közegek vezetésével megépíttetni, de csak úgy, ha az érdekeltek a hozzávetőleg 21.700 koronában megállapított költséget előlegezik és a főváros központi pénztárából letétbe helyezik.)

(Üvegház a kaszárnyában. Az Andrásy-kaszárnya parancsnoksága arra kérte a tanácsot, hogy a kaszárnya területén építendő üvegház költségéhez járuljon hozzá 400 koronával. A tanács a kérelmet teljesítette.)

(A Tökölly-ut rendezése. A főváros már régebben elhatározta, hogy a VII. kerület egyik legforgalmasabb főutját, a Tökölly-ut rendezi. A munkát, amely 70.000 koronába került, ez év februárban kezdték meg és ma befejezték, úgy, hogy az ut egy-két nap mulva átadható a forgalomnak.)

(Az óbudai plébániatemplom tatarozása. Az óbudai katolikus plébániatemplom külseje tatarozásra szorul. A helyreállításához szükséges kőműves, kőfaragó, bádogos- és ácsmunkákra Déri Ferenc tanácsjegyző elnöklésével ma tartották meg a nyilvános árlejtést. A bizottság elhatározta, hogy a kőműves- és kőfaragó-munkákra a 10.471 (előirányzat 13.606 korona), a bádogos-munkákra a 8327 koronás (előirányzat 8485 korona) és az ácsmunkákra a 7160 koronás (előirányzat 7562 korona) legolcsóbb ajánlatot terjeszti elfogadás végett a tanács elé.)

(Az állatkert dohánytűzsdéje. A dler Berta dohánytűzsdét akar nyitni az állatkertben s az erre a célra szükséges terület átengedését kérte a tanácsotól. A tanács a kérelmet júniusban teljesítette azzal a kikötéssel, hogy a bérlet folyó év december végéig szól. Minthogy azonban a bérlet a bérösszeget mind a mai napig nem fizette be, a tanács most a bérletet megszüntette s felhívta az állatkert igazgatóságát, hogy a dohánytűzsdé felállítását ne engedje meg.)

(A sóborszesz. A belügyminiszter tudvalevőleg rendeletileg tiltotta minden olyan sóborszesz feliratu gyógyszer árusítását, mely sós és borszeszen kívül egyéb alkatrészeket is tartalmaz. Ezt a rendeletet a főorvosi hivatal immár végrehajtotta, amennyiben a tanács révén utasította a kerületi előjárókat, hogy a kifogásolt sóborszesz-készítmények gyártását és elárusítását tiltsák be s a készleteket kobozzák el. A rendelet végrehajtását a tiszt főorvos maga fogja ellenőrizni.)

EGYESÜLETEK.

(—) Az Eötvös-alap. Az „Eötvös-alap“ (Országos Tanítói Segélyegyesület) augusztus hónap 22-én, szombaton reggel 8 órakor tartja Budapesten, a Vármegyeház közgyűlési termében (IV., Semmelweis-utca 6. sz., vagy Városház-utca 7. sz.) Országos Osztóbizottsági s folytatálagosan 10 órakor rendes közgyűlést. Az Országos Osztóbizottsági gyűlést tárgyai: 1. Az ösztöndíjak odaítélése. 2. A segélyek kiosztása. 3. Felvétel a budapesti és a közszvári Tanítók házába. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Elnöki bejelentések. 3. Az Országos Osztóbizottság határozatainak bemutatása. 4. Tanítói bérházak építése. Előadó: Kemény Simon. 5. A Tanítók Háza szervezeti szabályzatának módosítása. 6. Tiszteletbeli tag választása. 7. Általános tisztújítás. (Választandó: egy elnök, két alelnök, egy titkár, egy másodtitkár, egy ellenőr, a 3 tagból álló számvizsgáló bizottság, a 60 tagból álló választmány, a 60 tagból álló Országos Osztóbizottság és a Tanítók Háza igazgatótanácsának 10 tagja.) 8. A Ferencz József Tanítók Háza gondnokának megválasztása. 9. A közgyűlés berekesztése.

Eddig páratlan kedvezményt

Gyönyörűen illusztrált

Előkelő színvonalon álló,

Tanulságos és ismeretterjesztő

Érdekes szépirodalmi lapot ad

Rendes heti mellékletül az Egyetértés

Tetszetős kiállításban

És jó papíron közli

Szövegben és képben a

Vasárnaptól — vasárnapig

A világon előforduló

Sensatiós eseményeket

Árváltozást nem jelel

Rendkívüli kedvezmény, mert

Nemcsak a régi, hanem

A most belépő új előfizetők is

Pazarul kiállított

Jól szerkesztett mellékletet kapnak

Anélkül, hogy az előfizetési árakat felemelnék

(—) Az állami tanítók országos egyesülete. A Magyarországi Állami Tanítók Országos Egyesülete augusztus 21-én, pénteken délután három órakor Pest-vármegye székházában rendes közgyűlést tart. A közgyűlésen az állami tanítók szolgálati pragmatikáját, az országos bizottság újjászervezésének kérdését, az állami tanítók lakbérügyét és a nyugdíjtörvény revízióját tárgyalják. Előadók Havas Pál, az egyesület elnöke, Vargha Tivadar, Pataki Villibárd és Kiss Mózes. Az ülést megelőzőleg választmányi ülés lesz.

(—) A Nőtisztviselők Országos Egyesülete szeptember elsején nyitja meg újból tíz év óta fennálló kereskedelmi továbbképző tanfolyamait. E tanfolyamok teljes kiképzést nyújtanak a tisztviselői pályán szükséges legfontosabb ismeretekben, nevezetesen idegen nyelvekben, gyorsírásban, gépirásban és könyvvitelben. Az egyes tanfolyamokat külön-külön is látogathatják a növendékek. A beiratkozás most folyik az egyesület hivatalos helyiségében VI., Andrássy-ut 83.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Első nap. —

Kedvező auspiciumok mellett holnap kezdődik meg a Magyar Lovaregylet tizenhárom napra terjedő nyári meetingje a városligeti versenyterén. A meeting keretében ugyancsak három klasszikus verseny és pedig a Szent István-díj, Erzsébet királyné-díj s a Kettős ivadék-verseny kerül dűlőre, mindazonáltal ugyszólván minden egyes nap rendkívül érdekesnek ígérkezik, miután a kitünően sikerült beosztás folytán mindegyik napra jutott a jól dotált handicapekből s korteherversenyekből. A három főszámtól eltekintve, a következő kiemelkedő versenyek kerülnek dűlőre: Igazgatósági díj, Nyári kísérleti verseny, Háromévesek nagy handicapje, Nyári handicap, Elnöki díj, Budapesti díj, Állvány-díj és a Tenyésztők díja. Ily kiválóan érdekes program mellett a Magyar Lovaregylet méltán várhatja a legszebb sikert, amelyre nemes áldozatkészsége folytán valóban rá is szolgált és ami — tekintve a budapesti közönségnek a turf iránt való rendkívüli érdeklődését — bizonyára ezuttal sem fog elmaradni.

Rátérve a holnapi első nap eseményeinek megbeszélésére, mindennek előtt a nap főszámával, a 10.000 koronával dotált 1500 méter távolságú Igazgatósági díjjal óhajunk foglalkozni, melyben 10—12 telivér várható starthoz. Az indulók közül kiemelkedik Faragó, Rentier és Mátka és a győztes minden bizonnyal e trióból fog kikerülni. Faragó és Rentier már összekerültek az idén a Marchfeldi díjban, hol tíz kiló differencia mellett Rentier nyert ugyan Faragó ellen, azonban győzelme legfeljebb csak három kilóra taksálható és miután holnap Faragó vele szemben mintegy 12 kilóval jobban áll sulyban, így papíron mást, mint

Faragó

győzelmét nem lehet várni, míg hozzá legközelebb Rentier és Mátka várható. A napot bevezető Dunai díj rendkívül nyílt versenynek látszik, miután „48”, Hírnök, Flapdoodle és Augur csaknem egyforma esélytel indulnak. A Handicap-ben Apatin, Sasaki és Varázs állanak jól sulyban, míg a Nyeretlen két-évesek versenyét a Helenenthal díj harmadikja: Kunilinde fogja megnyerni Selma előtt.

Jelöltjeink:

- I. Hírnök II. — „48” — Augur.
- II. Apatin — Sasaki — Varázs.
- III. Faragó — Rentier — Mátka.
- IV. Kunilinde — Selma — Klapka.
- V. Maillart — Teméraire.
- VI. Petronella — Bouquet.
- VII. Egyedül ist. — Taxis ist.

() Gróf Andrássy Géza üdvözlöte. Gróf Andrássy Géza, a Magyar Olimpiai Bizottság és a Magyar Athletikai Club elnöke, aki most Frankfurtban van a diadalmas magyar poló-csapat, táviratot küldött a MOB-nak, amelyben a győztes magyar olimpiaiaknak legőszintébb üdvözlését küldte. A távirat is azt tanúsítja, hogy a MOB. illusztris elnöke élénken érdeklődik a távolban is az olimpiász eseményei iránt.

() Az augusztusi meeting. Augusztus 9-én kezdődik meg az augusztusi meeting, amely 13 napig tart. A nagy díjak és sikerült nevezések érdekes versenyekre nyújtanak kilátást. A meeting fő eseményei az idén is a Szent István-díj, melynek favoritja Armada és az Erzsébet királyné-díj, amelyre a legrövidebb oddsot Peregrinre kínálják a bookmakerek. A pálya a gondos ápolás folytán kitünő állapotban van.

() Nagy motoros kerékpárverseny. Vasárnap délután 2/5 órakor rendezi a Thököly-uti millenáris versenypályán a Sport Világ szerkesztősége negyedik motor- és kerékpárversenyét. A nap főfutama az 1000 méteres Budapest bajnoksága, melyben a legjobb magyar kerékpárosok fognak küzdeni a bajnoki aranyéremért. Nagy mezőny fog indulni a Megnyitó versenyben, melynek 21 nevezője 3 előfutamba soroltatott. A Handicap-be 24 nevezést adtak le. Mint-hogy a Negynapos verseny első helye Püspökynék már biztosítva látszik, a vasárnapi döntőfutamban a helyezések sorrendje fog eldőlni. A motorok 3 díjazott versenyszámban szerepelnek. Erős küzdelem lesz a 10 kilométeres kerékpár-távversenyben, melyben a legjobb motorok vezetik a kerékpárosokat. Ez a futam a vasárnapi verseny utolsó száma. A versenyekre, melyeket rossz időben is megtartanak, belépésül 60 filléres tribünjegy, az állóhelyen pedig 20 filléres program váltása jogosít.

() Az ifjusági sportkörök. A tudományegyetem és műegyetem ifjusága körében fennálló sportegyesületek már most megkezdtek szervező munkájukat a jövő iskola-évre. Az utóbbi években mindegyik sportegyesület nagyot fejlődött, mert az ifjuság mind nagyobb számban jelentkezik a sportkörökbe való felvételre; belátván azt, hogy a szellemi munka mellett a test is megkívánja a rendes munkát, a gyakorlatot, fejlesztést s hogy a tornára, uszásra, vívásra feltétlenül nagy szükségük van. Már most nagyon sokan jelentkeztek felvételre a sport-körökbe és különösen a birkózás iránt oly nagy ujjában az érdeklődés, hogy a sportkörök helyszüke miatt nem fognak felvehetni minden jelentkezőt. A sport-klubok nyári tisztviselőikara állandóan permanenciában van s jelentkezni már most lehet ott a felvételre.

() Királylövészet. A Budapesti Polgári Lövészegyesület ezidei „Királylövészet”-ét f. hó 15., 16. és 20-án fogják megtartani. Az egyesület vezetősége ez alkalomból meghívta József főherceget, az egyesület örökös legfőbb főlovászmesterét, is, aki mint értesülünk, megjelenését kilátásba helyezte.

() A Pannónia Evezős-Klub Hamburgban. A Pannónia Hamburgban négy számra nevezte csapatait és pedig: a senior és junior nyolczas, valamint két négyes számba. A megállapodás az volt, hogy az olgymiai regatta befejezte után a klub senior csapata átkel Hamburgba s ott találkozik a Budapestről augusztus elsején elindult junior-pannonokkal. A versenyző hajókra nézve viszont az ment határozatba, hogy a klub Budapestről csupán egy négyest küld Hamburgba, a nyolczast pedig a seniorok hozzák magukkal Angliából. Csakhogy az olimpiai regatta után a klub seniorjai abban állapodtak meg, hogy a hamburgi regattán nem vesznek részt, hanem hazatérnek, miért is a klub juniorjai egyedül lettek volna hívatva Hamburgban a klubot képviselni. Igen ám, csakhogy a nyolczas hajó — eddig még teljesen ki nem derített okokból — Angliában csak e hó 6-án, csütörtökön adatott fel Hamburgba s így ha semmi közbe nem jön, a klub juniorjai a nyolczast csupán vasárnap délelőtt, tehát a verseny napján kaphatják meg. Versenyzőink a hét első napjain egy lehetetlen formájú kiránduló nyolczásban eveztek (már amennyire azt evezésnek nevezni lehet) s csak tegnap sikerült gorkorlati célokra alkalmas, egy ócska, elnyítt verseny-nyolczast kölcsönbe kapniok, amelyben természetesen itthoni formájukat még megközelíteni sem képesek. Még az a körülmény, hogy a vasárnapi versenyen az addigra megérkező angol olimpiai nyolczásban startolhatnak, sem biztat sok reménnyel, hiszen minden szakember előtt tudott dolog az, mily nehéz egy csapatnak a megszokott hajóból egy sohasem látottba átváltoztatni a munkát produkálni. Míg azonban az olimpiai senior-csapatnak a versenyig hetek állottak a megszokáshoz rendelkezésükre, addig a juniorok kényszerülve lesznek holnap első beüléssel rögtön versenyt evezni az új hajóban. Dacára ennek, a sok győzelmet látott evezősök bizalommal tekintenek a holnapi verseny elé s bár elismerik ellenfeleik jó formáját, azt írják, hogy normális viszonyok mellett feltétlenül fényes győzelmet aratnának a hat induló német csapat felett, a mostoha körülmények miatt azonban csak remélik, hogy mégis megállják holnap helyüket, persze, ha egyáltalán indulhatnak, mert ennyi balszerencse után még az is megtörténhetik, hogy a hajó egyáltalán nem, vagy megsérülve érkezik Hamburgba, mikor is egy heti hiábavaló ottidőzés után verseny nélkül kellene a pannonoknak hazatérniök. A klub vezetősége

a hajó késői feladása miatt szigorú vizsgálatot indított és bárkit terhelne is a felelősség, a klub fog módot találni arra, hogy az illetővel szemben a legszigorúbban járjon el.

Lawn-tennis, Football, Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis-felszerelések. Hitelesített athlétikai sportcikkok. Tornaszarok. Úszó övek. Fagyalt és szódagépek. Hinta és nyugvógépek. Nyaratókba és fürdőbe való szükkeletű cikkek és szórakoztató játékok. Lampionmagnesium lámpa. Tombola. Árjegyzék ingyen.

VERTÉSZ-TÓDOB, BUDAPEST, IV. KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK

S A szeptesi püspök zsarolója. A budapesti büntetőtörvényszék fogházának orvosa, dr. Ötvös József jelentést tett a budapesti kir. ügyészség vezetőjének, hogy Párty Sándor szeptesi püspök ellen megkísérelt zsarolás miatt letartóztatott Kovács Klotild benn a fogházban súlyos betegségbe esett. A tüdőgümőkór s a nagyfokú neurasthéniaán kívül még az elmezavar tünetei is mutatkoznak rajta s állapota annyira aggasztó, hogy benn a fogházban aligha éri meg a főtárgyalás napját. E jelentés alapján a kir. ügyészség indítványt tett a törvényszéknek, hogy rendelje el Kovács Klotild elmeállapotának törvényszéki orvosszakértői megvizsgálását. A törvényszék ezen határozata alapján a kir. ügyészség az igazságügyminisztériumtól kieszközölendő engedély alapján a letartóztatott beteg nőt az országos megfigyelő és elmeorvos-intézet gyűjtőfogháza körtermébe akarta elszállíttatni. A törvényszék vádtaácsa azonban nem hozott érdemleges határozatot az ügyési indítvány fölött, mert a fogházorvos nem csatolta jelentéséhez a miniszteri szabályrendeletben előírt körleírást. Ennek bemutatására záros rövid határidő alatt kötelezte a fogházorvost a vádtaács. Dr. Ötvös József orvos ma beterjesztette a részletes és pontos körleírást s ennek folytán a vádtaács nyomban össze is állt s akként döntött, hogy Kovács Klotildot megvizsgálattja dr. Minnich törvényszéki orvosszakértővel, vajjon csakugyan életveszélyesül jár-e a fogház zárt levegője a beteg nőre? A törvényszéki orvosszakértő három nap alatt köteles erre vonatkozó jelentését beterjeszteni a vádtaácshoz, amely aztán ennek alapján hozza meg a határozatát abban az irányban, elrendeli-e Kovács Klotild elmeállapotának megvizsgálását s helyt ad-e dr. Fényes Samu védő azon kérelmének, hogy a beteg nő szanatóriumban helyeztessék el ápolás céljából.

§ A bajai bank ügye. Szabadkáról táviratozzák: Ma terjesztették fel a bajai kereskedelmi és iparbank ismert milliós pörében a felebbezést a szegedi ítélőtáblához. Az ítélet 22 nyomtatott oldalra terjed és azt dr. Salárdy József törvényszéki bíró készítette.

§ A pestvidéki törvényszék Budán. Ugy értesülünk, hogy a pestvidéki törvényszék új épületének Budán való felépítése már teljesen elhatározott dolog. A törvényszék a Fő- és Kacsau-utca sarkán lesz. A szükséges telkeknek megvásárlását most folytatja az igazságügyminisztérium. Két telket már megvásárolt. Az építésre az igazságügyi minisztérium jövő évi költségvetésébe 600.000 koronát vettek föl.

§ A gázgyári sztrájk epilógusa. A lezajlott gázgyári sztrájk alkalmával Hanesz Sándor asztalossegéd a rend fenntartására kirendelt katonák között röpiveket osztogatott szét. Ezen röpivek arra hívták fel a katonákat, hogy tagadják meg az engedelmisséget s ne fogjanak fegyvert a munkátestvérek ellen. Hanesz a rendőrség a katonai parancsnok felhívására, ott a helyszínén, letartóztatották a kir. ügyészség látogatás vétségeért emelt ellene vádat. Az ügyési vádirat ellen a letartóztatott Hanesz kifogásokkal él, melyeket kedden fog tárgyalni a vádtaács.

§ A városligeti gyilkosság. E hét elején véres gyilkosság történt a Városligetben. A Wurstlipraterben Liebermann Árpád hajóhíntás-legény, Zollner Béla kereskedőmas és Stefanovics Imre napszámos széles jó kedvűkben belekötöttek Tóth Gyula nevű kereskedősegédbe, aki szeretőjével ott sétálgatott a Barokaldi-czirkusz előtt. A három legény erővel elakarta hódítani a szeretőjét. Ebből előbb szóváltás, majd tettelegesség keletkezett s Tóth Gyulát úgy megszurtták egy zsebkéssel, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A három duhajkodó legényt le-

tartóztatták s a királyi ügyészség indítványára szándékos emberölés büntette miatt indult meg ellenük a bűnvizsgálat. Dr. Marcell vizsgálóbíró már kihallgatta mind a három terheltet s elrendelte ellenük a vizsgálati fogságot. Mivel már a véres eset tanúi is ki lettek hallgatva, a vizsgálóbíró a mai napon már áttette az ügyet indítványtétel czéljából a királyi ügyészséghez.

KÖZGAZDASÁG.

Cine mintye . . .

A „Banca Culturala“: a román kulturbank. — Budapest, augusztus 8.

Megelégedve fogadta a nép képviselőházi szereplésüket. Ők nyájasan mosolyogva, hajlongva tűnének el a szereplés nyílt teréről — de lelkiükben forrt a düh a frissen megszavazott népoktatási törvény miatt. Máz volt a nyájasság, hamis a mosoly, ott lappangott mögötte a románt mindig hevíteni tudó Cine mintye. Elszéledtek. Elmondták megbizóiknak a szégyent, a mi őket érte: a magyar képviselőház megszavazta az új népiskolai törvényt. A román büszkeséget megtaposták. Ott kell éktelenkedni ezután a magyar czimernek a román iskola homlokzatán. Ott fog éktelenkedni Magyarország térképe a román ifjak között eredeti formájában, nem az ő álmaik szerint. Könyvekben a magyar többé nem a barbár nép, ki jogtalanul bitorolja a hazát; magyar lesz a tanító, magyar érzést fog csepegtetni a reá bizott apróságok szívébe, mert mielőtt először teszi lábát az iskolaterembe, magyarul esküdvé alkotmányra és királyra, magyarul fogja elmondani: Isten engem . . . Ennyi gyalázatot elviselni a román szív nem képes. Nincs faj, mely fanatikusan ragaszkodik tradícióhoz, mint ez. Főlséges lelkesedéssel csoportosulnak minden köré, miben a román nemzeti eszmét csak szikrányira is képviselve látják. Gyermeküket, a román nagyság jövő apostolait bálványozzák. Ez az ő Achilles-sarkuk. Itt érte az ütés, melytől megtántorodtak. Hamar felocsudtak, kitörültek szemükből a rossz álmot és a Cine mintye égése alatt válaszul megalakították a Banca Culturala-t. Reszkető kezekkel, gömbölyű betűkkel, hosszú levelet irt az egyház agg érseke, Metianu régi bizalmasának, Cristea Mironnak. Terve van. Meg kell akadályozni a magyar állameszme terjedését a román iskolákban. Okos ember Metianu. Kifejtette levelében, hogy e terv kivételének egyetlen eszköze: pénz, nagyon sok pénz. Ő — Metianu — szegény, vagyonnal nem rendelkezik. De eszmét ad, mely megvalósítva, hatalmas sánczal zárja körül az autonomiát. Más hatalom oda a lábát be nem teheti.

Elkövetkezett a tavaszi egyházi zsinat. Nagysebenben jött össze a románság színe-java. Jó románnak meg kellett ott jelenni, hogy impozáns legyen a tiltakozás az új törvény ellen. A hivatalos ügyek letárgyalása után az exponált állású világiak és egyháziak elutaztak, de külön-külön felhívták a résztvevőket a nagy küzdelemre a népiskolai törvény elleni védekezésben. Az ottmaradtok a kongresszust követő nap „barátságos összejövetelt” tartottak. Cristea Miron, a tudós teológiai igazgató, Metianu érsek bizalmasa, szólásra áll. Előhuzta zsebéből azt a reszkető kézzel megirt levelet. Lassan, vontatottan kezdett beszélni, majd egyre jobban hevülve, belemelegedve, fájó képpel festette az új népiskolai törvény sújtó hatását. Az egyház szegény, a községek anyagilag ki vannak merülve, iskolákra áldozni többé nem tudnak. Itt az idő, hogy mindenki bebizonyíthassa, hogy jó román. Áldozzon mindenki a sajátjából a „nemzeti” czélra. A beszéd megtette hatását s Metianu érsek eszméje Miron indítványára testet öltött, megalakult a Banca Culturala.

De lássuk a lényegét. Az új törvény szerint — melynek ellensúlyozására a bank alakult — az egyházközségek tartoznak tanítóik fizetését a törvényes minimumra felelni. Ha ezt nem teszi, bármily okból is, a fizetés pótlásáról a magyar állam gondoskodik. Eme ténye által azonban az állam az iskola belügyeibe a legszélesebb körű beavatkozási jogot nyeri, különösen a tanítók megválasztásá-

nál, illetve kinevezésénél döntő szava van. Ezt akarják elkerülni. A törvény életbeléptetésével az amugy is szegény egyházközségek egy része rögtön megfelelt a törvény kiválmainak. S hogy megszerezzék azok részére is az összeget, kik e fölött nem rendelkeznek — határozták el a bank alapítását. Látszólag, mint nyereszkesedésre irányuló intézmény alakult meg. Részvényeseinek 5% kamatot biztosít s csak az e fölött elért nyereséget fordítja kulturális czélra. Ebben a formában azonban e czélra vajmi kevés juthatna, mert fényes üzletekkel kell rendelkeznie oly kezdő bankvállalatnak, mely tőkét már kezdetben 5%-nál magasabban kamatoztatja. Ez csak papíron van így. Mert azok, kik a bank részvényeit jegyezték, ennek kamattövedelmét ajánlották föl arra a bizonyos kulturális czélra. Az 5% nyereségbiztosítás által első látszatra, mintha az alapítók a „nagy fogalom — kevés haszon” elvét akarnák valóságban gyakorolni. Ez azonban csak látszat, mely Metianu érsek rendkívül éles üzleti szellemét helyezi fényes világításba. Ha figyelemmel kísérjük a román nemzetiségi bankok évi mérlegeit, meggyőződhetünk, hogy kivétel nélkül mindegyik nyereségének tekintélyes hányadát adja kulturális czélra. Amelyik bank ezt nem teszi — azt a nép nem pártolja — és kénytelen üzletét becsukni. Már most elképzelhető, hogy e direkt kulturális czélra alakítandó bankot mennyire fel fogja karolni a románság. Jól tudják, hogy az 5%-on felüli nyereség, vajmi kis összegre fog rugni. De éppen ezért, hogy az 5%-on felüli nyereség lehetőségét minél jobban előmozdítsák, minden jó román kötelességének fogja ismerni a bank minden téren való támogatását, hogy így összetartással dolgozva, együtt fedezzék fel azt a bizonyos léket, melyen a törvény rájuk hátráló vonatkozásaitól szabadulni tudnak. Minden egyes román bank egyuttal erős védbástyája a román fajnak. Tudják, hogy kitől ered a nyereség, tudják, hogy a nyereség mi czélra való fordítása hozhat hatványozott nyereséget. Ezért virágzik és terjed napról-napra az Albina, Victoria, Muresania, Timosana, Slavonia, mert mindegyik előtt örök czél gyanánt lebeg a Cine mintye . . .

Lengyel Béla.

A szeszadó-törvény végrehajtása.

— A pénzügyminiszter végrehajtási utasítása az 1908. évi XXVIII. törvénycikk tárgyában. —

Budapest, augusztus 8.

A hivatalos lap mai száma pénzügyminiszteri utasítás alakjában közli a szeszadó-törvény azon szakaszait, melyek már 1908. szeptember hó 1-én életbe lépnek s az idézett törvény alábbi paragrafusaira vonatkozólag ad utasításokat:

A törvény 10. §-ához: A községek, valamint a vasuti és gőzhajózási vállalatok segédkezése a megadóztatás keresztülvitelénél. A törvény 19. §-ához: Czefrének lisztes anyagból készítése, ha az nem szesztermelési, vagy vállalati czélokra történik. A törvény 20. §-ához: A lepároló készülék bejelentése. A törvény 21. §-ához: A vállalkozók kötelezettsége a szeszfőzési üzem megszüntetésekor és a meglévő készülékekkel való elbánás. A törvény 23. §-ánál: A főzőkészülékek kölcsönvételéről intézkedik a pénzügyminiszter; a törvény 49. és 50. §§-aihoz: Követelmények a szesz mérő gép és gyűjtőedény alkalmazására nézve.

A szesz mérő gép alkalmazásánál intézkedik a szesz mérő gép helye és az állvány tekintetében, a hűtőkészülékek, a czefrét vezető cső, a főzőkészülék és annak cső-összeköttetései tekintetében; a rektifikátor tekintetében; továbbá intézkedik az összekötő cső tekintetében, az olyan főzőkészülékekről, amelyeknek alkazójába az alszész visszavezethető; intézkedik a moslépárolók, az alszészviz leeresztésére szolgáló cső, az alszészpróbáló tekintetében. A gyűjtőedény alkalmazásánál; a gyűjtőedény berendezése, a szeszt be- és kivezető cső, a buvolyuk, a gyűjtőedény, a főzőkészülék biztosítása tekintetében is intézkedik. A töltést jelző készülék alkalmazásánál a törvény 51. és 52. §§-aihoz az üzleti helyiség leírásáról, a műszközők jegyzéke és a letét-jegyzőkönyv felvételéről; az 54. §-hoz a 100 foku szesz mérő szerkezetéről intézkedik. A törvény 56. §-ánál — mely a szerződés adóköteles műveletének bejelentését tárgyalja — közli az általános határozmányokat, a fogyasztási adónak biztosítása mellett teendő adóbejelentést. Az 57. és 58. §§-oknál a bejelentés megengedett megváltoztatásáról szóló jelentés és a bejelentett anyag- és alkoholmennyiségben

megengedett büntetésmentes különbözetről; az 59. §-nál a szesz mérő gép rendes menetében, illetőleg a gyűjtőedény alkalmazásánál előforduló bajok bejelentéséről; a 61. §-nál a bejelentett szerződési üzemnek elháríthatlan esemény miatt való akadályoztatásának és megváltoztatásának bejelentéséről; a törvény 62. §-ánál a termelt alkoholmennyiség havonkénti megállapításáról, illetve leszámolásáról intézkedik. A 63. §-nál a szeszfőzési lajstrom mikénti vezetéséről intézkedik úgy a fogyasztási, mint a termelési adó alá eső szeszfőződéknél. Közli az utasítás a szesznek a fogyasztási adó befizetése mellett való elszállítására, a fogyasztási adó lefizetése nélkül a magyar szent korona országainak területén lévő, szesz tartására rendelt szabadraktárban, vagy szabadraktárra nyilvánított szeszfinomításra való elszállítására vonatkozó határozmányokat, az elszállításnál felmerült akadály esetében való eljárást. Intézkedik a szeszfőződékekben a pénzügyi közegek számadásáról a fogyasztási adót illetőleg, mindenütt a megfelelő számadás- és lajstrom-mintát is csatolva. A készletek felvételét a szeszfőződékekben és a szabadraktárakban újra külön szakaszban tárgyalja az utasítás, valamint a szesz-szabadraktárakra vonatkozó határozmányokat is úgy a szabad-magánraktáraknál, valamint a közraktáraknál. Végre intézkedik az utasítás az égetett szesz folyadékok lepárolása után való finomításának és nemesítésének bejelentéséről és a nemesítés feltételeiről. Az utasítás paragrafusaihoz mindenütt megfelelő lajstrom- és számadási minták, továbbá a modern szeszfőző kőzének legapróbb részeinek leírása (ábrákkal) is csatolva vannak.

Ezen utasításnak rendelkezései szeptember 1-én lépnek életbe.

A pénzpiacról.

Budapest, augusztus 8.

(K. P.) Miután a júliusi ultimó szinte meglepő várakozáson felül erős volt, csak természetes, hogy az ultimó utáni könnyebbülés — a szokottól eltérőleg — augusztus első napjaiban nem jelentkezett abban a formában, illetőleg abban a mértékben, mint ahogyan azt a vezető szakkörök várták. Azonban ami késik, nem mulik. Ha a könnyebbülés az első napokban nem is következett be, ma már az határozottan észlelhető, miről meggyőződést szerzünk, ha a világpiac mai helyzetét szorgosan vizsgáljuk és ha a jegybankok kimutatásait olvassuk. Előttünk fekszenek e kimutatások és jelentések, melyek pontos számadataikkal a helyzetnek mondhatni tükrét adják. Ezek szerint a nemzetközi pénzpiacra az erős ultimói feszültséget kis lanyhulás és könnyebbülés váltotta fel, pénz mindenütt, de különösen Franciaországban egy árnyalattal olcsóbb lett és bőven áll rendelkezésre, úgy, hogy a helyzet körülbelül az ultimó előtti nivóra fog emelkedni.

Ezzel azonban korántsem akarjuk azt mondani, hogy a júliusi ultimó felett már napirendre tértünk. Ez talán felületesség volna! A júliusi ultimónak nagy fontosságot tulajdonítunk és pedig azért, mert oly mozzanatai voltak, melyekből a jövő esetleges alakulására szabad következtetni. Az elmúlt ultimó a krízis után beállott javulás óta a legerősebb ultimó és egyszersmind a 2-ik félesztendő első ultimója volt és mint ilyen, az események sorában határozottan kiemelkedő pont. Az európai pénzpiacra majdnem mindenütt (mint már előbb jeleztük, Páris kivéve) többé-kevésbé feszültséget teremtett az ultimó és a jegybankok státusát lényegesen befolyásolta. Így volt nálunk is. Még csak pár nappal az ultimó előtt sem sejtette senki, hogy a banknak adóköteles bankjegye jön majd forgalomba. És ez kissé feltűnő jelenség. Az elmúlt abnormis esztendőből eltekintve, különösen Magyarországon nem igen szokott ilyen erős júliusi ultimó lenni. A pénzpiacra az élenkülés nálunk inkább a nyár végével jelentkezik, a gabonapiac t. i. csak augusztus végén lép elő a maga szükségletével, ami aztán természetesen a pénzpiac kisebb-nagyobb feszülését vonja maga után.

Hogy ez a körülmény a folyó évben már most felszínre jutott, talán arra enged következtetni, hogy a jövő alakulása kissé kétes, hogy az ősz esetleg rosszabbodást hoz. Igaz ugyan, hogy a bankot ultimóra a két kormány is igénybe vette, az is tény, hogy a deviza-állományt nagyban szaporította, de megdönthetetlen igazság ezzel szemben, hogy iparunk, vállalkozásunk a folyó évben megcsappant és így az Osztrák-Magyar Bankkal szemben is kisebb igényeket támasztott. Ha tehát felteszszük, hogy az idén is — mint az minden évben megtörténik — az

Ösz közeledtével nagyobb kereslet fog jelentkezni az Osztrák-Magyar Banknál, úgy valószínű, hogy a bank erősen benn lesz az adóköteles bankjegyforgalomban. Akkor pedig csak természetes, hogy hamarosan előtérbe jut majd a bankkamatláb kérdése. A bank igyekezni fog tudniillik a keresletet részint mérsékelni, részint a bankjegyadót lehetőleg adóssai által fizettetni. Ez másképpen alig lehet.

Ha aztán — tegyük fel — bekövetkezik a helyzet ilyes alakulása, azt a bankkattel még csak fokozni fogja. Mert hiszen mindenki igyekezni fog egyrészt hitelét az Osztrák-Magyar Banknál teljesen kimeríteni, másrészt szükségletét olyan keretbe szorítani, hogy a kartelált bankok magas díjait ne kelljen fizetnie. Mire aztán a bankok a kartel azon részén, hogy mindenütt az Osztrák-Magyar Bank hivatalos rátáját veszik díjtételeik alapjául, nagy bölcsen javítani fognak. Hiszen ők éppen oly jól tudják, mint mi, hogy a kartel sok hibája között legsúlyosabb az, hogy végig az Osztrák-Magyar Bank hivatalos rátája képezi a kiindulási pontot. Ez abszurdum. A bécsi „Über den Kommen“-ben nem is bankkamatlábáról, hanem mindenütt magánkamatlábáról hallunk. Ez pedig rettentő különbséget jelent. Nem mulasztjuk el még megemlíteni, hogy a minap az Osztrák-Magyar Bankhoz körülbelül egy millió korona aranyzállítvány érkezett.

Hogy a bank státusát igen kedvezően befolyásolná, ha az arany beözlönne továbbra is tartana, az bizonyos, mert hiszen ezzel parallel esnie kell az adóköteles bankjegyalománynak. Azonban igen kétséges, vajjon az aranybehozatal továbbra is fog-e tartani, minthogy a rudarany ára Londonban emelkedőben van. Az eddigi ár 77 shilling 10 pensz volt, míg ma már háromnegyed penszszel drágább. Az Osztrák-Magyar Bank aligha lesz hajlandó kedvezni az aranybehozatalnak, minthogy bankjegyeit jobban tudja kamatoztatni, mintha az arany kamat nélkül hever a pinczéiben. Kiténik ez már abból is, hogy megtagadta a kamatmentes előleget, amelyet az aranyzállításra kértek.

A helyzet a pénzpiacra egyebekben nap-nap után kedvezőbb. A jegybankok kimutatásai szerint mindenütt számottevő javulás jelentkezik, úgy hogy ma már szélteben-hosszában arról beszélnek a ctykben, hogy a közeli napokban több jegybank leszállítja a kamatlábat. Elsőnek persze a francia bankot említjük meg, ahol pénz igen bőven áll rendelkezésre s a magánkamatláb egy százalékkal esett. Londonban a napipénz ára 3%, a magánkamatláb pedig 1½%. Berlinben a magánkamatláb 3½%. Végül közöljük, hogy a finnországi bank a kamatlábat 6%-ra szállította le.

A magyar helynevek germanizálása.

Budapest, augusztus 8.

A belügyminisztérium az 1898. évi IV. t.-cz. 2-ik §-a alapján rohamosan magyarosítja idegen hangzású helységneveinket, aminek minden magyar ember szívből örül, mert azok az Izbugya, Traunau, Krisztov, Budurásza, stb. féle nevek, melyeket az ember uton-utófélen hall és maga is emlegetni kénytelen, mindenre inkább emlékeztetik, csak arra nem, hogy Magyarországon van. Örülhetünk, ha utódaink könnyebbségére gondolunk, akik Sztrajnyán helyett Laborcszögöt, Kuszin helyett Harapást fognak írni, hallani, akiknek a magyar helynevek kimondásában nem török ki a nyelvük, mint a miénk. No, de nem fog ez az állapot olyan hamar bekövetkezni, mert hiányoznak azok az eszközök, amelyekkel az új helységnevek használata a közönségre nézve kötelezővé válhatik. Ez azonban a kisebbik baj. Itt csak arról van szó, hogy az új magyar nevet nagyon nehéz a közéletbe belevinni, mert hát a magyar ember úgy van ezzel is, mint a pénzegységgel. A törvény és a valóság csak korona, fillért ismer, neki azonban még mindig van krajczárja, garassa, hatossa, tallérja és — uram bocsá! — itt-ott még márfája is!

Ebbe tehát bele kell nyugodnunk valahogy, de azt már igazán szégyelhetjük, hogy a meglevő ősrégi helyneveinket oly rettenetes módon csavarják ki eredetiségükből a nemzetiségek és a német nyelvvel kereskedők! Így lett Nagyváradból Grosswardein, Szekesfehérvárból Stuhlweissenburg, Esztergomból Gran, sőt még a híres Debreczent sem

hagyta békében a német: jobban esett a lelkének, hogy egy-két betűjét erferdítette s Debreczent csinált belőle. Azok ellen, akik a külfölddel szemben tudatlanságból használják ezeket a neveket, nem szólhatok semmit, de akik ezzel tudva, készakarva a magyar állameszmét csufolják meg, azt rontani igyekeznek, azokkal szemben jogosultnak, sőt szükségesnek ismernék el minden eszközt, amelylyel az államhatalom nemzetellenes törekvésüket letörné. Mégis csak arczpirító dolog, amikor az ember látképes levelező-lapokon azt olvassa, hogy „Gruss aus Kronstadt“, vagy hírlapok fején „Pressburger Zeitung“, vagy részvénytársaságok borítékain, pecsétein „Bodencredit Anstalt in Hermannstadt“! Sőt Nagyszébenben székel egy takarékpénztár, amelynek czime: „Hermannstädter Allgemeine Sparkassa“, holoét az 1898. évi IV. t.-cz. 5. §-ának 3-ik bekezdése kimondja, hogy a törvényszéki czégbjegyzések szövegében kötelező a községek hivatalos nevének használata.

Csodálkozunk rajta aztán, hogy a Németországban legújabbán megjelent „Orthlexikon“ a magyarországi helyneveket, ahol csak teheti, kizárólag germanizálva néven tárgyalja s hivatalos nevét legfeljebb zárjelben közli. Pozsonyra például azt mondja, lásd „Pressburg“! Az osztrákok hivatalai sem respektálják egyáltalán a helynevek magyarságát, amiről könnyen meggyőződhetünk, ha külföldről valamilyen várnél állítandó árut rendelünk. Ha a küldemény Kolozsvárra szól, az osztrák posta reáragaszt egy hivatalos czédulát, melyen ez áll: „Aus Deutschland, über Wien 77, Zollgut zu stellen in Klausenburg“, vagy Grosswardein, Kaschau, Ödenburg, Pressburg, stb. Ezek a hivatalos czédulák ezerszámra özönlenek a közönség kezébe a postaküldemények burkolatára ragasztva s elhiteik a czimzettel, hogy küldeményét helytelenül czimeztette Kolozsvárra, mert e város hivatalos neve a külföld előtt Klausenburg.

E szégyenteljes állapot fennállása azt bizonyítja a külföld előtt, hogy Magyarország éppen olyan tartomány Ausztriának, mint pl. Galiczia vagy Csehország, ahol a fővárosoknak is két neve van: Lwow = Lemberg, Prag = Praha. Egy német és egy nemzetiségi elnevezés. Az osztrák postánál használják vám-utaló czédulák helyneveit könnyen megváltoztathatja a magyar kormány s az „Orthlexikon“-nal is elbánhatik, ha felvilágosítja tévedéséről, mert az kereskedelmi czikk, a kereskedő pedig czikke érdekében hajlik a jó szóra; csak a nemzetiségi magyar állampolgárok okozhatnak gondot a kormánynak szivós makacsokodásukkal. Ezek letörésére is van módja a magyar államnak a posta utján, amelyet minden ember kénytelen igénybe venni, ha kereskedelemmel foglalkozik. Tegyen az 1898. évi IV. t.-cz. 4. §-ának e) pontja alapján az „Országos községi törzskönyvbizottság“ javaslatot a kormánynak, hogy tiltassék el a magyar posta az oly küldemények felvételétől, amelyen a rendeltetési hely nem a hivatalos néven van feltüntetve, amint az már a táviratoknál érvényben is van.

Természetesen itt csak egyelőre azon postaküldemények értendők, amelyeknek a feladóját a postahivatalok kétségtelenül meg tudják állapítani, mint a csomag, utalvány, ajánlott-, pénzeslevél küldemények feladásánál, továbbá a czéggel, vagy a feladó nevével ellátott közönséges küldeményeknél. Hasonlóképpen zárasanak ki az oly borítékok, vagy küldemények a posta forgalmából, amelyekben a feladási hely akár nyomtatva, akár kézírással írva, nem a hivatalosan megállapított néven van feltüntetve. Ha ennek alapján a feladó küldeményeit ismételtelen visszakapja, elmegy a kedve a helynevek elferdítésétől s pár év alatt Magyarországnak magyar lesz a földrajza is.

A fölemelt osztrák tranzit-tarifa és a magyar export. Mai számunkban megemlékeztünk arról, hogy az új kiegyezés értelmében megengedett akciószabadságával el Ausztria a tranzit-tarifák emelése tekintetében. Illetékes helyről nyert értesítés alapján megirtuk azt is, hogy mind a két kormány által e tekintetben tett intézkedés teljesen legális alappal bír s erről tarifavagy gazdasági háborúra következtetni nem lehet. Ma arról értesülünk, hogy a fölemelt osztrák tranzit-tarifa hatását még a magyar export-czégek nem érzik, any-

nyit azonban máris kijelentenek, hogy a fölemelt tarifa az exportra kerülő mezőgazdasági termények legtöbbjére bénítólag fog hatni. A magyar exportáló czégek régi sérelme, melyre orvoslást hiába sürgetnek, az oderbergi átrakódás körüli slendrián állapot. Kiváltképpen a romlandó élelmiczikkek: friss szőlő stb. átrakásánál az osztrák vasuti közegek a legnagyobb rosszakarattal járnak el, minden indok nélkül késlekednek az átrakással, ide-oda dobálják a csomagokat s ennek a révén a magyar kiviteli kereskedelem nagymértékben károsodik.

A MÁV. első évnegyede. Mai számunkban közöltük az államháztartás első negyedévi mérlegét. Ennek kiegészítéséül ideiktatjuk a legnagyobb állami üzemről, a Magyar Államvasutakról a következőket. 1908. év első negyedében a MÁV. üzleti bevételei kitétek 71,434,000 koronát, míg az 1907. év ugyanezen időszakában 67,235,700 koronát. Az 1908. évi eredmény 4,198,000 koronával kedvezőbb. A bruttó kiadásokról szóló kimutatás szerint a MÁV. üzleti kiadásai tettek 50,502,695 koronát, 1907-ben 42,471,354 koronát. Az eredmény 8,031,341 koronával kedvezőtlenebb. A beruházások és új építkezések az államvasutaknál 11,977,075 korona 87 fillér, míg 1907. hasonló időszakában csak 766,999 korona 8 fillért. Ebben az évben tehát 11,210,076 korona 79 fillérrel több volt e czimen a kiadás.

Az ipari szakiskolák fejlesztése. Kossuthi Ferencz kereskedelemügyi miniszter az ipari szakiskolák tantervét olyként módosította, hogy az elméleti szaktárgyak egy részét a különböző évfolyamokon egyenletesen elosztották és a magyar nyelv és az azzal kapcsolatos történeti ismeretek tanítását még heti két órában vették fel. A tantervmódosítással a négy évi tanidő alatt az elméleti tárgyakra, rajzgyakorlatokra és műhelygyakorlatokra fordított óraidő aránya lényeges változást nem szenvedett és a tanulók kiképzetésének eddig jól bevált gyakorlatias irányát nem befolyásolja.

A Déli Vasut üzleti jelentése az 1907. évről. Ma tette közzé a csász. és kir. szabadalmazott Déli Vasut-Társaság az 1907. évi üzleti jelentését és a május 30-án Bécsben tartott ötvenkilencedik közgyűlési határozatait tartalmazó vasos, 214 quart oldal tartalmazó jelentést. A hatalmas és igen nagy gonddal készült munka erős bizonyossága annak, hogy ez a legnagyobb magánvasutunk az elmúlt évben is az üzleti élet egész vonalán lépést tartott a közlekedési, kereskedelmi és vasuti élet modern fejlődésével. Az igen jelentékeny, több mint 700 kilométer hosszú magyar vonalak lényesen megfeleltek a rája háramló nagy közgazdasági feladatoknak, ami a rendkívül megnehezedeit forgalmi viszonyok mellett nem volt könnyű munka. De éppen ebben van lovagbárdányi Brám Miksa magyar vezérigazgató legnagyobb dicsérete, ki immár évek óta vezeti ily nagy sikerrel a Déli Vasut magyar ügyeit.

Magából a jelentésből kivonatoljuk a következőket. A közölt szármadások szerint a fővasutak tiszta jövedelme az üzletévben, tekintetbe véve a helyi érdekű és bérelt vasutak eredményeit, valamint a bécsi összekötő vasut átengedett egyhatod része után való évi járadékot, 42,478,298.99 koronára rugott. Ehhez hozzáadandók: a kamatok és különféle leszámolás stb. 367,008.55 korona egyenlege, melynek csökkenése a folyó pénzügyi gazdálkodás czéljaira az üzletévben rendelkezésre állott összegek kevesbedésében találja magyarozatát, — valamint a gráci hengermű, a gobonitzi szénbánya, a bécsi biztosító-berendezések gyára és a bémmeringi és abbáziai szállodák 1,200,333.08 korona hozadéka. A tiszta jövedelem ennél fogva összesen 44,045,640.62 korona. Ezzel szemben a kölcsönök kamatai és az értékleírások czimén, levonva a cs. és kir. államkormányzat hozzájárulását, továbbá a magyar kir. és az olasz kir. kormány által fizetett évi járadékokat, a terhek 31,122,891.19 koronára rugtak. A kötvényszolgálat czimén való magasabb teher magyarozatát találja a 3 százalékos kötvényeknek az elsőbbségi gondnokkal kötött egyezmény folytán az üzletévben nagyobbodott törlesztési szükségletében. A 3 százalékos kötvények törlesztésének korlátozásából eredő, az 1903-iki szeptember 16-án kelt egyezményben alapuló maradványok az 1907. évben 11,625,166.45 K-t, összesen 42,748,057.64 K-t tesznek, minél fogva az üzletévben a kezelésből 1,297,582.98 korona jövedelem felesleg mutatkozik, mely a 3 százalékos kötvények szolgálatának biztosítására szolgáló effektív dotálásának mellőzésével, az 1907. évi beruházási költségtebbel részben való fedezésére fordítatik. Igen jelentékeny beruházásokat esz-

közölt
tettek:
All
5,966.93
hálózat
osztrák
103.967
járulása
42.150.-
osztrák
695.884.
A r
téntek
kereszt
Székesf
czek é
évben
beszerz
lettára
tesz ki,
esik. A
bányam
lodákba
teik cin
szeg (2
1,254.286
éivel s
beruház
szemben
zalékok
művekbe
különfélé
A tá
1907. év
az 1906.
6,847.356.
mutanak
Ezen
zatra az
ben 110.
4 5,155.3
21,194.675
nélfogva
A tel
gánfelek
évben az
vonalakon
az 1906
magyar
10,661.286
szemben
a magyar
szes háló
Az ö
ben 75,79
évben 66,
évvél sze
emelkedés
Ezen
1907. év
55,534.989
4 8,304.4
ben 11,95
s e szerin
Az ál
rium mos
a folyó é
év első ne
év hasonl
Ez év
rona 74 fill
76 fillérre
korona 98
korona 99
több, mint
rona 28 fill
28,535.403
korona 71
hasonló id
mérége 27
az előző é
térécek ez
A bev
tási és ital
jövédék 9,
gyáraknál
rendes be
posta- és t
lamvasutak
visszamar
24 fillér, a
1907. év e
bevétel, m
ex-lex adó
donképpen
kimutatott

K

közölt a tárcaság 1907-ben, amelynek költségei kitétek:

Állomási építkezések után osztrák hálózat: 5,966.939.28 K-t, magyar hálózat: 591.917.14 K-t, összhálózat: 6,558.856.42 K-t. Vonalépítkezések után osztrák hálózat: 1,423.519.54 K-t, magyar hálózat: 103.967.69 K-t, összhálózat 1,527.487.23 K-t. Hozzájárulások közmlüvek létesítéséhez osztrák hálózat: 42.150.-- K-t, összhálózat: 42.150.-- K-t. Összesen osztrák hálózat: 7,432.608.82 K-t, magyar hálózat: 695.884.83 K-t, összhálózat 8,128.493.65 K-t.

A magyar vonalakon nagyobb beruházások történtek Zalaszentjakab, Barcs, Szombathely, Munkács, Alsómagyóvár, Sziszek, Fonyód, Sopron, Székesfehérvár, Lövő, Máriatelep, Budapest, Nagyecsenk és Bükk állomásokon. Járműparkját az elmúlt évben 28 mozdony, 35 személykocsi, 578 teherkocsi beszerzésével növelte a vasut, úgy, hogy ezekkel a leltárra fordított összbefektetés 156,619.700.37 K-t tesz ki, amiből a magyar hálózatra 25,205.009.14 K esik. A társasági iparművekbe (hengermű, bányamű és biztosító-berendezések gyára) és szállodákba és pedig az eme létesítmények és készleteik címén összesen beruházott 12,660.316.59 K összeg (az 1906. évvel szemben - 414.348.88 K) 1,254.286.37 korona összjövédelmet hozott (az 1906. évvel szemben + 205.144.83 K); ezen eredmény a beruházási tőke 9.91%-al (az 1906. évi 8.02%-al szemben) való kamatozásának felel meg, mely százalékok még megfelelően redukálódnak, ha az iparművekben lekötött forgó-tőke (pénztárállomány és különféle adósszámok) is tekintetbe vétetik.

A társasági fővasutak nyers üzemi bevételei az 1907. évben 137,108.112.92 K-ra rugtak és e szerint az 1906. évi 130,260.756.57 K bevétellel szemben 6,847.356.35 K, vagyis 5.26%-nyl gyarapodást mutatnak.

Ezen nyers bevételekből esik az osztrák hálózatra az 1907. évben 115,913.437.22 K, az 1906. évben 110,758.077.20 K, s ennél fogva az 1907. évben + 5,155.360.02 K; a magyar hálózatra az 1907. évben 21,194.675.70 K, az 1906. évben 19,502.679.37 K s ennél fogva az 1907. évben + 1,691.996.33 K.

A teheráruforgalom általában kedvező volt. Magánfelek teheráruforgalmában továbbbittatott az 1907. évben az osztrák vonalakon 9,916.911 t, a magyar vonalakon 3,458.542 t, az összes hálózaton 11,298.310 t, az 1906. évben az osztrák vonalakon 9,263.659 t, a magyar vonalakon 3,265.299 t, az összes hálózaton 10,661.286 t; tehát az 1907. évben az előző évvel szemben az osztrák vonalakon + 653.252 t (+7.1%), a magyar vonalakon + 193.313 t (+5.9%), az összes hálózaton + 637.024 t (+6.0%).

Az összhálózat üzemi kiadásai az 1907. évben 75,797.383.14 K-ra rugtak. Ugyanazok az 1906. évben 66,207.103.74 K-t tettek ki, minél fogva az előző évvel szemben 9,590.279.40 K, vagyis 14.49%-nyi emelkedést értek el.

Ezen kiadásokból esik az osztrák hálózatra az 1907. évben 63,839.477.19 korona, az 1906. évben 55,534.989.89 K, s e szerint az 1906. évvel szemben + 8,304.487.30 K; a magyar hálózatra az 1907. évben 11,957.905.95 K, az 1906. évben 10,672.113.85 K, s e szerint az 1906. évvel szemben + 1,285.792.10 K.

Az államháztartás mérlege. A pénzügyminisztérium most tette közzé az állampénztár kimutatását a folyó év első negyedéről. A kimutatás szerint az év első negyedének mérlege kedvezőtlenebb az előző év hasonló időszakának mérlegénél.

Ez év első három hónapjában 344,498.187 korona 74 fillér volt a bevétel, vagyis 28,535.403 korona 76 fillérrel több, mint 1907-ben, amikor 315,962.783 korona 98 fillér volt a bevétel. A kiadás 363,472.278 korona 99 fillér, tehát 55,606.285 korona 71 fillérrel több, mint az előző évben, amikor 307,865.993 korona 28 fillér volt a kiadás. Minthogy tehát a bevétel 28,535.403 korona 76 fillérrel, a kiadás pedig 55,606.285 korona 71 fillérrel volt nagyobb, mint az 1907. év hasonló időszakában, az 1908. év első negyedének mérlege 27,070.881 korona 95 fillérrel kedvezőtlenebb az előző év első negyedének mérlegénél. A főbb eltérések ezek:

A bevételnél kedvezőbb a többi között a fogyasztási és italdó 9,578.770 korona 01 fillérrel, a dohányjövédék 9,317.053 korona 32 fillérrel, az állami vasgyáraknál 4,284.242 korona 48 fillérrel, a különféle rendes bevételknél 4,078.358 korona 22 fillérrel, a posta- és távírdánál 815.998 korona 71 fillérrel, az állampénztárnál 4,198.300 koronával. A lényegesebb visszamaradás az egyenes adóknál 4,839.528 korona 24 fillér, aminek azonban csak az az oka, hogy az 1907. év első negyedében szokatlanul nagy volt a bevétel, mert akkor nagy tömegben folyt be az előző ex-lex adóhátraléka. Ezért az ideai adóbevétel tulajdonképpen kedvezőnek mondható. A jogilletékeknel kimutatott 1,373.117 korona 20 fillér kedvezőtlenebb

eredmény oka ugyanez. A kiadásnál a lényegesebb eltérések ezek: A főrendi- és képviselőház kiadásainál az 1,010.230 korona 82 fillér kiadási többlet túlnyomóan onnan ered, hogy a képviselőház pénztárának az 1908. év II. negyedére adott ellátmány, azaz 982.729 korona az I. évnegyedben számoltatott el, míg az 1907. évben ez az ellátmány a II. negyedben vétetett föl. A közösgyi kiadásoknál 1,190.811 korona 86 fillér többlet mutatkozik, még pedig azért, mert ebben a negyedévben a megszavazott hitelek közül nagyobb összegek bocsáttattak rendelkezésre, mint az előző év hasonló negyedében. A különféle rendes kiadásoknál 9,293.098 korona 42 fillér többlet mutatkozik, mely azáltal állott elő, hogy az 1903. évben vásárolt 35.000 darab 200 korona névértékű Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársasági részvénynek a pénztári készletekből előlegezett 7,825.902 korona 18 fillérnyi vételára az 1907. évi pótkészítés terhére ebben az évnegyedben nyert végleges elszámolást. Az 1908. év I. negyedében felmerült többkiadásnak ezen felül része pedig tiszti biztosítékokként letett, de föloldott készpénzbiztosítéki tőke és kamat visszafizetésére esik. A kereskedelemügyi minisztériumnál a 2,207.764 korona 36 fillér többlet kiadás onnan származik, hogy az egyes vármegyéknek köztudott és hidjak fentartására, valamint az állami közutak fentartására ebben az évnegyedben jelentékenyen nagyobb kiadások merültek fel, továbbá, hogy az iparfejlesztés czéljaira szolgáló, s egyes iparvállalatoknak adott 1,000.000 koronát meghaladó állami segélyek az 1908. év I. negyedében kizárólag a tárcza hitele terhére folyósítottak és fizetettek ki.

A földművelésügyi miniszter és a takarmányszükség. A földművelésügyi miniszter a takarmányszükség tárgyában különös súlyt kíván helyezni a Gazdasági Egyesületek akciójára. Ennek folytán már zalai utazása előtt gróf Keglevich Gáborral, a Pestmegyei Gazdasági Egyesület elnökével hosszabban értekezett; zalai utazását felhasználta pedig arra, hogy az inség által elsősorban érdekelt Somogy megye Gazdasági Egyesületének elnökével, gróf Hoyos Miksával és a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület elnökével, Hunkár Dénes, főispánnal is értekezést folytasson. A Fejérmegyei Gazdasági Egyesületi elnök akadályoztatása folytán Székesfehérvárott a Gazdasági Egyesület titkára tett a miniszternek jelentést a fejérmegyei viszonyokról. Zalamegyében a tapolcai és balatonfüredi járáások takarmányszükségének enyhítésével foglalkozik éppen a Tapolcai Gazdakör, melynek elnöke Forstner Elek. A miniszter Tapolczán való tartózkodása alkalmából a Gazdakör helyiségeit megtekintette és a takarmányszükség tárgyában tartott értekezleten személyesen is résztvett és a Gazdakörnek lelkes tevékenységéért elismerését fejezte ki.

A Magyar Általános Hitelbank mérlege. Ugy értesülünk, hogy a Magyar Általános Hitelbank a jövő hét péntekén, a hó 14-én fogja közzétenni félévi mérlegét.

A fuvaros vállalkozók szervezkedése. Az az áldatlan viszony, amely a fuvaros vállalkozók és munkásaik között van, arra bírta a budapesti fuvarozással, teher- és áruszállítással foglalkozó munkaadókat, hogy közös gazdasági érdekeik védelmére s a fuvarozási üzemiik zavartalanágának biztosítására megalakítsák a Budapesti Fuvaros- és Szállító Munkaadók Egyesületét, mely augusztus 16-án, d. e. 10 órakor a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara székházában tartja alakuló közgyűlését. Igen érdekes a meghívó körlevélnek következő része: „Mi megadtuk eddig és megadjuk ezentúl is mindazt, ami munkásainkat megilleti de viszont saját existenciánknak veszélyeztetése nélkül nem tűrhetjük és nem is tűrjük tovább, hogy a munkások üzemiünk rendjébe és munkabeosztásunkba beleavatkozzanak. Nem akarunk harcot s alapos reményünk van rá, hogy a belátásos, józan munkásság is támogatni fog bennünket a nyugodt, békés állapotok megteremtésében. De ebben csak úgy bízhatunk, ha békés szándékaink mellett az esetleg ránk kényszerítendő harcra is erőnk egyesítésével el vagyunk készülve.”

Az ideai komlótermés. Az ideai komlótermés jó közepesnek ígérkezik. Juliusban a komlóskertek egyenletlen fejlődést mutattak. De nemcsak ország-részenként, de szűkebb vidékeken, sőt egyes kertekben is egyenetlen kivirítással fejlődtek a komlótőkék.

Királyhágón túl 10-20-30 darab mellékág nőtt ugyan, de azok kurtán maradtak, naposabb helyeken a tobzosodás kezdődik, 350-500 kg.-ot remélnék kat. holdanként. Igen szépek a kucsulatói és illyefalvi kertek. Segesvár környékén 1/2, Székeskeresztúron kétharmad termést remélnék. A másik nagy komlóvidéken, az Alföldön még inkább gyengébben állanak a komlóskertek, mert egész nyáron is alig volt eső, ezért a szükesebb, agyagosabb helyeken már fonnyad a komlólomb, pedig alig, hogy a tobzosodás általános lett. Nagyváradon már a szedés is megindult (korai saazi). A Bácskában a jól művelt kertek elég jól állanak, 300-600 kgr. termést remélnék. A Felvidőn júniusban aránylag jól állottak a kertek, a júliusi esők még inkább segítettek, de azok nyomában jövő viharok sok kárt tettek. Kilogrammonként Saazból 2 korona 40 fillért ígérnek ugyan lanyhán. A Dunántúlon a korait már leszedték, kat. holdanként 150 kgr.-ot adott, a kései fajta jobb termést is ígér. A minőség általában kitűnő. Az ország 18 helyén végzett állami mütárgya-kísérletek ebben a szárazságban sehol sem mutattak fejlődésbeli különbséget. Az értékesítés terén még alig történik valami. A nyári komlótermőhelyekről megindultak Saaz és Nürnberg felé az ötkilós postakomlók: amott kilóját 2.40 koronáért veszik nem nagy kelettel, emitt a stájer nyári komló fontját 1 márkával fizetik, hát nem nagyon erőlködnek!

Saazban az utóbbi napokban sűrűn érkeznek már a magyar és steier korai komlóküldemények, melyek kgr.-ként átlag 2.40 koronán kelnek el. Régi komlóból kevés a készlet, mindössze 250 q körül, úgy hogy alig megy át eladatlan régi komló az új szezona. A régi komlót 100 q-ként 200-240 koronával veszik. Az elmúlt héten Saaz környékén a meleg éjtelek és langyos, permetező esők következtében a komló igen szépen fejlődik, — jó termésre van kilátás. A szedést 14 nap múlva mindenfelé megkezdik s így a fogyasztók nagy érdekléssel várják az új komló piacra hozását.

A besztérczebányai kamara a bankkartzel ellen. A Besztérczebányai Kereskedelmi és Iparkamara augusztus 6-án a bankkartzel ügyében rendkívüli gyűlést tartott, amelyen a következő határozatot hozta: Minthogy a budapesti pénztintézetek szervezkedése a magyar kögazdaság, kiváltképen az ipar és kereskedelem életét eleméne, a tőkekinálatnak szabad versenyét támadja meg, ezáltal a pénzt önző üzleti czélból, mesterségesen megdrágítja, közvetve pedig lehetetlenné teszi kögazdaságunk fejlődését, annak Ausztriától való függetlenítését, végül, minthogy a felvidék nemzetiségi czélokát szolgáló pénztintézeteket a kartelben nem levő cseh pénztintézetekhez tereli s ezek az olcsóbb pénzzel a hazafias intézetekkel ezek rovására és a nemzeti eszme kárára sikeresen versenyezhetnek, a kereskedelmi és iparkamara, mint a megtámadott kögazdasági érdekek hivatott öre, kimondja, hogy a bankkartzelt károsnak tartja és feliratot intéz a kormányhoz, hogy befolyását latba vetve, a rendelkezésre álló eszközöket, használja fel a hitel mesterséges megdrágításának megakadályozására s tegyen mielőbb lépéseket a karteltörvény megalkotására.

Amerika termése. Washingtonból jelentik, hogy az őszi buza általános átlag acre-ként bushellekben aug. 1-én: 14.3 (1000 bushellek-ben). Ennek alapján aug. 1-én becslés 425.940 s jul. 1-én megejtett 416.514 bushellal szemben. Tavasz buza általános átlag: 80.7 százalék, jul. 1-én 89.4. 1000 bushellenkénti eredmény aug. 1-én 233.772 a júliusi 244.398 bushellel szemben. Tengeri átlagos átlagok 82.5 a júliusi 82.8-del szemben. 1000 bushellenkénti eredmény becslése 2686.494 a július 1-én becsült 2,736.993-mal szemben. Zab általános átlag 76.8 százalék, a júliusi 85.7 százalékkal szemben. A farmereknél lévő készlet öreg zabban aug. 1-én 5 százaék volt. A rozs általános átlaga aug. 1-én 88.3, a július 1-én megejtett 91.2 becsléssel szemben. Árpa általános átlaga 83.1 százalék, a július 1-én megejtett 86.2 százaléku becsléssel szemben.

Füszkereskedők és a vasárnapi munkaszünet. A Füszker- és Vegyes Kiskereskedők Egyesülete augusztus 20-án tartja ez évi rendes közgyűlését, melyen a vasárnapi munkaszünetről való törvényjavaslat egyes szakaszai ellen is állást akarnak foglalni.

Bojkott a magyar liszt ellen. Ezt a jelszót legújabbban az osztrák keresztényszocialista munkások adták ki. A jelszó keletkezésének rövid története a következő: Egyik alsóausztriai nagy papirgyár és papiranyag gyártelep, melynek mintegy 2500 mun-

Köztisztviselők!

kik új intézettel

szolgálatukra kedvező kölcsönt rövid úton óhajtanak, felvilágosításért forduljanak közvetlenül hozzánk

Köztisztviselők Országos Hitelértékesítője Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

kása van, mind szervezett kereszténysoczialista, a gyár kebelében fogyasztási szövetkezetet tart fenn. Mivel a fogyasztási szövetkezetnek maga a gyárvállalat előlegezi a munkabérekből a pénzzükségletet (ekkorra fogyasztás mellett természetesen jelentékeny összeg), hát a gyárigazgató eszközli a fogyasztási anyagok beszerzését is. Még pedig, egy ilyen szövetkezeti alakulásnál szokatlanul kevés ellenőrzéssel. Ez a gyárigazgató az egyik budapesti malomvállalattól augusztus-májusi szállítási távolságra 200 vaggon különféle számokban megosztó lisztet vett a szövetkezet részére. A kötés szabályszerűen megtörtént. A gyárigazgató, mint a szövetkezet feje és az ellenőr voltak aláírva egyrésztől, a pesti malom másrésztől. A múlt héten a szövetkezet vezetősége ülést tartott, ahol kifogásolták, hogy magyar lisztet szerzett be a gyár és a szövetkezet vezetője. Anynyira kifogásolták, hogy a kötet: — „Nem eszünk magyar lisztet!” jelszóval megsemmisítendőnek mondták ki. Hiába magyarázta az igazgató, hogy ez ma már nem megy, a szövetkezeti választmány nem engedett, annyira nem engedett, hogy az ellenkezés miatt az egész gyártelepen kitört a sztrájk. Ez még semmi. A békéltető bizottság ugyanis kimondotta, hogy a gyárigazgató saját számlájára köteles stornóznia a magyar liszt kötését, indokolva azzal, hogy nem köteles a munkás drága pénzeért idegen ország gyártmányát enni, mikor belföldi árut is kaphat. A vállalat az ítélet értelmében most stornó végett tárgyal a pesti malommal és erősen rá fog fizetni a munkásainak erre a magyarfaló állásfoglalására. Ez a száraz tényállás, melyhez — azt hisszük — nem kell kommentár. Irigyeljük érte az öntudatos osztrák népet. Ha a mi népünk ilyen energikusan tudna fellépni az osztrák iparczikkek ellen, de nagyon lelohadna a mi jó szomszédaink harca kedvé!

Soronkivüli szállítások a Déli Vasuton. A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzemigazgatósága közli, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minisztériumtól nyert engedély folytán az évi augusztus hó 17-étől kezdve az év végeig tényleges szükség esetén a tömeges szállítás beállításával a Fiuméba és a vámkülföldre rendelt gabonaszállítványok- és örlemények eltérően az üzletszabályzat 56. §. (4.) illetve a nemzetközi egyezmény 5. cikkének 3. pontjában foglalt általános határozományoktól soronkívül szállíthatók és a belforgalomban (Fiume kivételével) és az osztrák-magyar forgalomban szállítandó kocsiakomániai teherárakra nézve (élő és romlandó áruk kivételével) a felvétel és szállítási határidő tekintetében az üzletszabályzat 55. §-ának 3. pontja alkalmazható.

Elnökségi a miskolci tőzsdén. Megemlékeztünk már arról, hogy a nemrég megnyitott miskolci áru- és értéktőzsdén elnökségi ülést ki. Schrecker Lipót, a miskolci gőzmalom igazgatója a minap lemondott a tőzsde-elnöki állásáról. A lemondást, mely Miskolc kereskedelmi életében meglehetősen izgalmas keltett, különbözőképp kommentálták. Schrecker lemondását az alábbiakkal okolta meg:

A tőzsdének néhány tagja megtagadta az üzemeltetést, ami nagyon veszedelmes, mert alkalmat ad a titokban való árcsínálásokra. Ezt nem tűrhettem, de felszólalásom eredménytelen maradt. Lemondásomnak oka azonban nem ebben keresendő. Azért hagytam ott tisztogemet, mert a tőzsde legutóbbi tanácsülésén jónak látták két olyan ajánlközöt felvenni, akiket a kereskedők és gazdák köre már kétszer is visszautasított. Minthogy pedig a tőzsde édes gyermeke a kereskedők és gazdák körének, ez pedig nem talála magához méltónak a két jelentkezőt, én nagyon furcsának tartottam, hogy ilyeneket a tőzsde felvegyen. Meg is tagadtam a felvételi irat aláírását. És hogy ne tegyem ki magamat a további marasztalásnak, ki is léptem a tőzsdéből. A tőzsde nem zsbivásár, ott elsősorban a kereskedői korrektséget és megbízhatóságot kell megkövetelni.

A miskolci tőzsde tegnap óta meglehetősen üzletellen. Schrecker Lipót véleménye szerint ez onnant van, hogy a tagok egyrésze megtagadta az üzletek bejelentését. Így tett a miskolci malom is, amely a börze fővásárlója. Az elnök lemondása és kilépése is nagyon rossz hatással volt az üzlet menetére.

Egy munkásjelölt intézmény haladása. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete Kölber Lajos kocsigyáros elnöklésével tegnap tartotta szokásos havi választmányi ülését. A központi választmány tagjai Katits Antal igazgató jelentéséből megelégedéssel vették tudomásul e közhasznú munkásjelölti intézményünk örvedetes gyarapodását és erősödését, ami kitűnik abból, hogy a folyó évben belépett tizenöt ezer új taggal a rendes fizető tagok száma a hetvenezret elérte. Az egylet vagyona az idén több mint félmillió koronával emelkedett s jelenleg 3.600.000 korona az egylet vagyona, melyből két és félmillió korona állami és székesfővárosi értékpapirokban teljesen biztos alapon van elhelyezve és gyűmölcsöztetve. Az egylet nagyarányú segítőzésének jellemzésére főlegmítjük, hogy 1903. február óta eddig 373 rokkant és elagott munkást és 98 árvát részesített állandó heti segítésben s e czímen eddig háromszázezer koronát meghaladó összeget fizetett ki. Legközelebb Borsodnánáson és Ujvidéken alakítanak fiók-pénztárakat s ezek száma 217-re emelkedik.

Az aradi inasotthon. Megemlékeztünk annak idején Arad város ama szép elhatározásáról, hogy az ingyenes inasotthon céljaira évente 50.000 koronát szavazott meg. A város felkérte az Országos Gyermekvédő Ligát, hogy az otthon fenntartásáról gondoskodjék, azonban a Liga, hivatkozván szűk pénzügyi viszonyaira, kijelentette, hogy az otthon fenntartására semmit sem szavazhat meg. Felterjesztés következtében az ügy Szterényi államtitkár kezébe került, aki arról értesítette gróf Károlyi Gyula főispánt, hogy nagyon fontosnak tartja az otthon fenntartását és erről az állam fog gondoskodni. Az államtitkár leirata Arad város gazdasági köreiből igen nagy örömet keltett, mert az inasotthon fennmaradása így biztosított, Arad egy nagyjelentőségű iparszociológiai intézménnyel gyarapodott.

Az Adria Biztosító Társulat új igazgatósága. Az Adria Biztosító Társulat elhatározta, hogy magyarországi osztályát magyarországi igazgatósággá változtatja át. Igazgatóknak kinevezettek: a magyarországi osztály jelenlegi vezetőiként, Sebestyén Henrik és a Duna Biztosító Társaság budapesti fiók-igazgatóságának eddigi intézője, Reiner Mihály.

A husvizsgálat új rendje. Augusztus elsején lépett életbe az a rendelet, melyet Darányi földmivélségi miniszter a fogyasztásra kerülő hus rendszeres ellenőrzése és vizsgálata tárgyában kibocsátott. Alig lépett életbe az új rendelet, már is több oldalról érkeztek be panaszok a rendelet 114. szakaszának amaz intézkedése ellen, mely szerint: közfogyasztásra szánt szarvasmarha, más kőszegbe (városba) szállítás esetén, legfőbb öt darabra vágható, melyeket az állatnak két hátulja (két hátsó negyede), két eleje és szegye alkotják; kisebb állatok ugyanabból a célból csak két egyenlő darabra vághatók. Ily állatok húsát kisebb darabokban elszállítani tilos. Ez az intézkedés ugyanis megakadályozta, hogy iparszerű értékesítésre, például fürdő és nyaraló-helyre közfogyasztásra szánt húst kisebb adagokban lehessen szállítani, ami pedig az eddig megszokott rendet károsan érintette. A felmerült panaszok következtében Darányi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a vizsgálatról intézkedő rendelet 114. szakaszának említett intézkedése megfelelően módosíttassék. A módosítás iránt való intézkedés legközelebb már meg is történik, azonban az eredeti intézkedés intenciójának megfelelően, melylyel ugyanis a miniszter biztosítani kívánta azt, hogy a fogyasztók érdekében csakis szabályszerűen megvizsgált és teljesen egészségesnek talált s azt ezt igazoló bélyegzővel is ellátott hús kerülhessen szállításra.

Díjkezdmény a sóhiány megelőzése érdekében. Hogy a múlt évben a kocsihány miatt felmerült sóhiány ismétlődésének eleje vétsék, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter eirendelte, hogy a magyar királyi államvasutak a teljes kocsiakomániai sóküldeményeket augusztus hó 12-től folyó évi szeptember hó végéig a rendesnél tíz százalékkal olcsóbban, az V-ik kivételes díjszabás tíz százalékkal rövidített díjtételei alapján szállítsák. Ha pedig a 15 tonnás vasuti kocsiiban 15 tonna só szállítatik, akkor a tíz százalékos engedményen felül kocsienként négy-három koronát fog elengedni az államvasut a

fuvardíjból. Ez a kettős kedvezmény, mely a magyar királyi államvasutak helyi forgalmában rovatolás után, tehát mindjárt a szállításnál nyer alkalmazást, remélhetőleg ösztönzésül fog szolgálni arra, hogy a sókereskedők és fogyasztók ez évi szükségletük hátralevő részét a rendelkezésükre bocsátandó 15 tonnával rakható kocsik teljes kihasználásával még augusztus és szeptember havában fedezze és ekként az év utolsó negyedében a magyar királyi államvasutak kocsijai mentesítettnek, mi által ezen intézkedéstől bizonyára a kocsihány enyhítésére is üdvös kihatás várható.

A karácsony előtti vasárnap munkaszünete. A kereskedelemügyi miniszternek a vasárnapi munkaszünet ügyében a hivatalos lap szombati számában közölt rendelete az ipari és kereskedelmi elárúsítást a karácsonyt megelőző vasárnapon csupán Budapest székesfőváros területén engedi meg az egész napon át minden korlátozás nélkül. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ennek folytán előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben a közzétett rendeletnek olyan irányu módosítását, illetve kiegészítését kéri, hogy a karácsony előtti vasárnapon az üzleti elárúsítás a vidéken is az egész napon át végezhető legyen. Az OMKE beadványa rámutat arra, hogy a vasárnapi munkaszünet újabb szabályozása végett készített és a napokban közzétett előadói tervezet 12. §-a ugy a főváros, valamint a vidékre nézve kimondja, hogy a karácsonyt megelőző vasárnapon a nyílt elárúsítással foglalkozó üzletek az egész napon át nyitva tarthatók és mivel sem okolható meg, hogy a kereskedelemügyi miniszter most röviddel a tervezet kibocsátása után ebben a kérdésben a fővárosra nézve különállón rendelkezik.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál 1908. év július havában 7.822.486 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6.706.286 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvénykiállítás által lett elintézve. 1908. év január elsejétől 55.318.091 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett heterjesztve és 47.108.192 korona tőkéről szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta következett halálesetek folytán 2.697.095 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-ével 417.298.409 korona biztosított tőkéről és 1.437.974 korona életjáradékról szóló 119.692 Életbiztosítási károk czímen az 1907. évben 4.140.193 darab életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 111.471.258 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 473.589.398 korona összeg fizetett ki.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül csütörtökön a Rákóczi Valenciából Fiuméba, a Kolozsvár Fiuméből Rouenba indult.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

- | | |
|---|---|
| Gyógytényezők: | Ideggyengeségi állapotok |
| Elektromágneses gyógyítás. | Almatlanság. |
| Röntgen sugarakkal való kezelés. | Hűdcek (Paralysis). |
| Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). | Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias). |
| Kék fényvel való kezelés. | Gerincvelősorvadás (Tabes). |
| Villamos hőfürdők (Elektrotherm). | Szívbetegségek. |
| Villamos fényfürdők. | Véredényelmeszesedés. |
| Villamos massage (Vibratio). | Köszvény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek). |
| Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. | Székrekedés. |
| Villamos vízfürdők. | Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbetegség, véréngedesség). |
| Szénasavas fürdők. | Bőrbajok, Bőrviszketegségek. |
| Főbb javallatok: | Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság). |
| Általános idegesség (neurasthenia, hystéria). | Aranyeres csomók. |
| — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. | |
| — Széles egész napon át. — Kívánatra prospektum. | |

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-léle
Használat a valódi áldás gyomorbetegségek és az élektroizomzatban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elreplet gyomrot 3-8 óra alatt teljesen rendbe hozza kis üveg 40 fillér nagy üveg 60 fillér

Vasárnap, augusztus 9.

A BU

A lefordult e szakítás ahog cgyunk, v irányzat folyamok doztak és eredmény A ha rülbeül a forgalom és nehéznéhány fil A tegnapi az októbe lérel, az zab két fillérel g A kés ma sem p és az irán javult hat a forgalom áron ke tengeri ne A kés

Buza:
400 mm. 8 korona, 100 23.40 koron 80 kg. 23.3 79.5 kg. 23 mm. 79 kg. 23 korona, 700 79 kg. 23.1 100 mm. 78 22.70 koron sárka, 100 77 kg. 22.80 rona, 100 mm. Fejérm Pestvid mm. 81 kg. korona, 300 kg. 23.40 k mm. 80 kg. rona, 150 n kg. 22.80 k mm. 77.5 k korona, 500 T.-Báns szept., 1100 Bánsági 79.5 kg. 23. 150 mm. 76. Dunai Zenta Bácska 78 kg. 22.95 Rozs: 8 18.65 korona A kész kező volt: Buza Tiszavidéki u Fejérmegyei Pestvidéki u Bánsági u Bácska u

Rozs I.-rend kőzép Arpa takarm Zab I.-rend II.-rend Tengeri

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A lefolyt héten megemlítésre méltó változás nem fordult elő a gabonatőzsdén. A hangulat kevés megszakítással nyugodt volt, sokkal nyugodtabb, mint ahogy ezt, az időszakot tekintve, amelyben vagyunk, várni lehetett volna, a forgalom változó irányzat mellett nagyobbára csendes maradt, az árfolyamok pedig meglehetősen szűk keretben ingadoztak és a ma egy heti zárathoz viszonyítva, végeredményképen majdnem változatlanok maradtak.

A határidőpiacon a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. A forgalom folyamán, amely ma is gyöngye, vontatott és nehézkes volt, nyugodt maradt az irányzat és néhány fillér keretben belül ingadoztak az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi buza tíz fillérrel, az októberi rozs nyolcz fillérrel, az októberi zab két fillérrel javult, az újtegeri ellenben négy fillérrel gyöngült.

A készáru piacon a kínálat ellen nem lett volna ma sem panasz, ellenben a kereslet mérsékelt volt és az irányzat eleinte lanya volt, utóbb azonban a javult határidők nyomán valamivel kedvezőbbé volt a forgalomba került 17.000 mm. buza változatlan áron kelt el. Rozs valamivel gyengébb, zab és tengeri nem változtak.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 150 mm. 81 kg. 23.55 korona, 400 mm. 80.5 kg. 23.45 korona, 400 mm. 80 kg. 23.45 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 130 mm. 80 kg. 23.30 korona, 300 mm. 23.30 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.— korona keverék, 600 mm. 79.5 kg. 600 mm. 79 kg. 22.90 korona felső, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 700 mm. 79 kg. 22.90 korona sárga, 600 mm. 79 kg. 23.15 korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona sárga, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona sárga, 100 mm. 78 kg. 22.70 korona sárga, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona sárga, 100 mm. 78 kg. 22.70 korona sárga, 50 mm. 77 kg. 22.80 korona üszkös, 100 mm. 77 kg. 22.80 korona, 100 mm. 76 kg. 22.45 korona kevert.

Fejérmegyei: 200 mm. 78 kg. 23.— korona. Pestvidéki: 200 mm. 81 kg. 23.50 korona, 600 mm. 81 kg. 23.50 korona, 200 mm. 81 kg. 23.45 korona, 300 mm. 91 kg. 23.10 korona, 100 mm. 81 kg. 23.40 korona, 125 mm. 80 kg. 23.50 korona, 600 mm. 80 kg. 23.40 korona, 250 mm. 80 kg. 23.20 korona, 150 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 1350 mm. 78 kg. 23.30 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.— korona, 200 mm. 77.5 kg. 22.40 korona, 500 mm. 75.8 kg. 23.20 korona.

T.-Bánsági: 10.000 mm. 79.8 kg. 23.40 korona szept., 1100 mm. 79 kg. 23.20 korona. Bánsági: 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 500 mm. 79 kg. 23.— korona, 150 mm. 76.5 kg. 22.80 korona.

Dunai: 4000 mm. 78 kg. 22.90 korona. Zentai: 5000 mm. 78 kg. 23.30 korona. Bácskai: 300 mm. 80 kg. 23.40 korona, 800 mm. 78 kg. 22.95 korona.

Rozs: 800 mm. 18.55 korona kpf. par., 100 mm. 18.65 korona kpf. okt. száll.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Árn 100 kg.	kilós	Árn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.80—23.10
"	76	—	80	22.90—23.80
"	77	22.60—22.90	81	23.—23.40
"	78	22.70—23.00	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	22.60—22.90
"	76	—	80	22.80—23.20
"	77	22.40—22.70	81	—
"	78	22.50—22.80	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.50—22.80
"	75	—	79	22.60—22.90
"	76	—	80	22.80—23.20
"	77	22.40—22.70	81	—
Bánsági uj	74	—	78	22.70—23.00
"	75	—	79	22.80—23.10
"	76	—	80	22.90—23.20
"	77	22.60—22.90	81	23.—23.40
Bácskai uj	74	—	78	22.60—23.—
"	75	—	79	22.70—23.10
"	76	—	80	22.80—23.30
"	77	22.50—22.90	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.85—18.95
" középminőségű uj	—	—	—	18.65—18.75
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.50—15.80
" II.-rendű	—	—	—	15.10—15.50
Zab I.-rendű	—	—	—	16.70—16.90
" II.-rendű	—	—	—	16.30—16.60
Tengeri belöldi uj	—	—	—	15.55—15.7

A határidőpiacon kötteit:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 11.14, 11.15, 11.18, 11.18, 11.17.
 Buza 1909. áprilisra 11.55, 11.59.
 Rozs 1908. októberre 9.23, 9.29.
 Zab 1908. októberre 7.73, 7.29, 7.31, 7.28.
 Tengeri augusztusra 8.18, 8.19, 8.17.
 Tengeri 1909 májusra 0.—, 0.—, 0.—.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza 11.17—11.18
 1909. áprilisi buza 11.57—11.58
 1908. októberi rozs 9.27—9.28
 1908. októberi zab 8.18—8.19
 1908. júliusi tengeri 7.72—7.73
 1909. májusi tengeri 7.28—7.29

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 5-től augusztus 6-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	49960	4452
Rozs	1639	—
Arpa	998	—
Zab	1838	—
Tengeri	120	712
Liszt	102	19865
Korpa	—	4297

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde forgalma némileg megváltozott az utolsó körül. A teljes üzletelenség helyébe egy kis forgalom lépett s a tőzsde az elmúlt hét első felében sokkal barátságosabb képet mutatott. Ez a fordulat befolyással volt a tőzsdére s azon körülmény is, hogy a spekuláció kilépett tartózkodó álláspontjáról és vásárlásokba fogott. Az érdeklődés főképpen az Osztrák hitelrészvények iránt mutatkozott, melyek a hét folyamán 628.— koronáig emelkedtek. Igaz ugyan, hogy ez az árfolyam a hét második felében fellépett lanyhább üzletmenet következtében némileg visszaesett. A magyar hitelrészvények iránt csekélyebb volt az érdeklődés, de azért ez utóbbiak is magasabb árfolyamot mutatnak e héten. A többi bankrészvények részben változatlanok, részben csekély javulással zárulnak e héten. Kedvezően fogadta a tőzsde a Pesti magyar kereskedelmi bank félévi kimutatását. Ma a külföldi tőzsdékről megfelelő tudósítások és magasabb jegyzések érkeztek, minek folytán szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb árfolyamok mellett nyílt meg az előtőzsde, a forgalom folyamán barátságos maradt ugyan a hangulat, de az árfolyamok csak egészen jelentéktelenül javultak még tovább. A déli tőzsde — mivel a berlini jegyzések nem buzdítottak — üzletlenül folyt le és az értékek árfolyamai szilárd alapirányzat mellett alig változtak. A spekuláció, úgy látszik, teljesen visszavonult s újból elfoglalta tartózkodó álláspontját, mert a mai tőzsdén már alig volt nyoma annak az élénkségnek, mely a hét elején volt érezhető. A forgalom ma mérsékelt volt s valamivel olcsóbb árfolyamokon zárult a tőzsde. Egyedül a két hitelrészvény részeseült valamivel kedvezőbb megítélésben, mert azok ma is valamivel magasabb árfolyamot értek el. A vezető értékek közül a déli vasuti részvények ma további három koronával estek vissza. A helyi piacon ma jelentéktelen volt az üzlet, forgalomba kerültek a Hazai takarékpénztár, a Városi vasut és a Magyar helyi érdekű vasuti részvények. A járadékpiacon változatlan.

Ma forgalomba került: Osztrák hitel 628.— 628.50 koronán, Magyar hitel 741.50 koronán, Államvasut 691.75 koronán, Jelzalog 431.— koronán, Rimamurányi 557.50 koronán, Városi villamos vasut 261 koronán, Magyar koronajáradék 92.90 koronán, Ganzgyár 2790.— koronán, Salgótarjáni 569.— koronán, Egyesült fővárosi takarékpénztár 2140.— koronán, Hazai takarékpénztár 18.200 koronán, Magyar helyi érdekű vasut 282.— koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde barátságos.
 Köttettek: Osztrák hitelrészvény 628.—628.25 Magyar hitelrészvény 741.50. Rimamurányi vasmű 557.75

Déli tőzsde.

Déli tőzsde üzletlenül.
 Köttettek: Osztrák hitelrészvény 628.—628.75. Magyar hitelrészvény 741.50. Osztrák magyar államvasut 691.50—692.50. Déli vasut 103.— Jelzalogbank 431.25. Városi villamos vasut 261.— Magyar koronajáradék 92.87/2. Fővárosi takarékpénztár 2140.— Első

hazai takarékpénztár r.-t. 18200.— Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 569.— Magyar helyi érdekű vasut 282.—
 Prämiam-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. augusztus hó végére 24—26 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde teljesen üzletlenül volt

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 8. (Az Egyetértés eredeti távirata.) Az ausztriai és magyarországi piacok nem részesedtek az irányzat javulásában, sőt ellenkezőleg, még valamivel bágyadtabbak lettek. Különösen bánáti áru nagy kínálata nyomasztólag hatott s ez a körülmény tette, hogy az itteni tőzsdén gabonane-miek ára 10 fillért vesztett. Zab változatlan áron maradt, tengeri pedig még tíz fillérrel drágult áruhiány miatt. Árpában aránylag egész héten csendes volt a forgalom, aminek részben a magas árak, részben az a körülmény volt az oka, hogy finomabb minőségek alig kerültek piacra. A mai hetitőzsdén már nagyobb lett a kínálat s mivel a németországi érdeklődőkön kívül más vásárlók is jelentkeztek, a forgalom élénkült, de az üzlet aránylag mérsékelt volt, mivel az érdeklődés csak finomabb minőségű felé fordult. A magas árkövetelések miatt az export beszüntette vásárlásait, a finomabb minőségű tartó, középminőségek is meglehetősen szilárdak, ellenben könnyű közepes és csekélyebb minőségű áru nyugodt irányzat mellett el volt hanyagolva. Ami a konzumot illeti, csak morvaországi sörfőzők vásároltak, a helyi konzum nem vett részt a forgalomban. Jegyeztetett marchfeldi rozs 9.—9.90, bácsvidéki 9.—10.—, déli-vasuti 8.50—10.—, északmagyarországi 8.—10.—, tiszavidéki 7.60—9.40 koronán.

Az üzlet a legszűkebb keretek között maradt gabonane-miekben s buza bágyadt annyiban, hogy árai 10—15 fillérrel hanyatlottak a szombatiakhoz képest. Rozs is 10 fillérrel lett olcsóbb. Zab ára változatlan, tengeri megtartotta e heti 10—15 fillérnyi javulását.

Jegyeztetett buza: új tiszavidéki 12.—12.35 korona, marosi 11.75—12.10 kor., bánáti 11.75—12.10 korona, tótfelvidéki 11.55—11.95 korona, csepeli —.— korona, új déli vasuti 11.60—11.95, marchfeldi 11.60—11.95 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.75—10.— korona, csepeli 9.70—9.95 kor., pestmegyei 9.75—10.— déli vasuti 9.70—9.95 korona, különféle magyar 9.70—9.95 kor., osztrák 9.65—9.90 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.75 kor., marchfeldi —.— kor., bácsvidéki —.— kor., tótfelvidéki 8.30—10.40 kor., csepeli —.— kor., győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— kor., takarmány —.— kor., Magyar tengeri: régi 8.25—8.50, új —.— kor., cinquantin 8.70—9.—, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.50—9.— korona, elsőrendű —.— kor., válogatott 8.95—9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.— korona.

A forgalom lisztben e héten nagyon csekély volt és noha a malmok kisebb árengedményeket adtak, a vásárlási kedv nem emelkedett. Takarmányliszt és korpa gyenge irányzat mellett árvesztéseket szenvedett.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 8. A mai előtőzsdén barátságos volt az irányzat, mert eltekintve a jobb külföldi jelentésektől, a török helyzetet is kedvezőbb színben látják. Hitelrészvények, tekintettel a hitelintézet mérlegének küszöbön levő közzétételére, emelkedtek. Alpesi bányarészvények javultak, míg déli vasuti részvények gyengültek. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később déli vasuti részvények fedezeti vásárlások folytán mérsékeltten javultak.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 628.25. Magyar hitel. —.—, Länderbank —.—, Államvasut 691.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 107.50 —.—, Alpesi bányatársulat 671.—, Rimamurányi 557.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.85, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.45.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 628.25, Magyar hitel 740.50, Länderbank 435.—, Unio-bank 540.—, Államvasut

Szerkesztői üzenetek,

Szerencsétlen asszony. Az asszony, a gondos, pontos, rendszeres asszony, kinek figyelme a tűzhely és seprő honán tul is kiterjed, aggodva nézi a vergődő férjét, akinek sehol sincs madarása, nyugta. Otthon három gyerek sir új cipőért, új ruháért s az asszony egy kimenő toalette-ért. A férj redős homlokával tanácstalanul töpreng s kebléből előtér a hátramaradt, mellőzött, kiszívetésű hivatalnokok sóhaja. Mindennapi eset. Csak a panaszos teljajdulásban van egy kis eredetiség. „Miért nem születtem butának?” Mondja az ember s az asszony csak ennyit emlit levelében a kifakadásokból. A legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy valakit idejekorán észrevegynenek. Viszont nincs mindenütt nagy szükség kiváló talentumokra. Sőt akadnak olyanok is, kik a szellemileg tehetősebbekkel érzetik is ezt. Ez az éretetés szüli aztán az ugynevezett „pályátvesztettek” nagy tömelegét. Természetes, hogy az elkeseredettek otthon öntik ki azt, ami a szívükön fekszik, nagy kellemetlenségére a feleségnek. A legtöbb asszony pedig kétségbeesik s urában mártírt lát. Pedig de sokan vannak.

Filozófus. Ehhez a kérdéshez bölcselemi és tapasztalati alapon lehet hozzászólni. A bölcselekedők nagy része: a materialisták, az idealisták, a pszichofizikus párhuzamosságot vallók, a panteisták és a pan-pszichisták mind a világ egységességének alapján állanak és azt hangoztatják, hogy lehetetlenség két princípiumnak az uralmát tételezni fel a természetben, indokolatlan tehát az élőknek az élettelenül való különválasztása. Csak abban térnek el egymástól a bölcselek, hogy egy részük az életet sem tekintik másnak, mint fizikai és kémiai erők sajátos kombinációjának, míg más részük életet, sőt öntudatot keres a látszólag vak természeti erőmegnyilatkozásokban is. Legszerényebbek még az „agnosztikusok”, akik — noha ők is hisznek az egységességben — bevallják, hogy a világ igazi mivoltának megismerése transzcendens, túlhág az emberi értelem megismerő képességének határán.

L. Károly, Z.—a. Minden új felfedezés csak még nagyobbban mutatja a nagy irt, melyben a mi tudásunk csak kis helyet tölt be, mint ahogy azt a nemrég elhalt nagy gondolkodó, Herbert Spencer oly találóan jellemezte: A tudás egy kis gömb, mely

körül a még ismeretlennek nagy üre tátong. Minél többet tudunk, annál inkább nagyobbodik ugyan az ismeretek gömbje, de annál több helyen, annál nagyobb területen érintkezik az ismeretlennek: annál több, új és megoldatlan kérdés előtt állunk. Ily nyílt elfogulatlan szemmel nézve, persze hogy nem kaptatunk el egy-egy újabb tudományos vívmány által, hanem megmaradunk ott, hol az élő természetűdások egyik legkiválóbbja, William Crookes szerényen megállott, mondván: elérkezünk addig a határig, hol az erő és anyag egymásba mennek át.

H. László, P.—ny. Zola Emil utolsó könyve, a „Négy Evangélium” harmadik része. Az ő rajongó lelkének nagy meggyőződésével van megírva. Elmondja, hogy milyen káros, milyen romboló hatású van a népre a papi iskola, leírja, hogy milyen tudatosan tesznek tönkre generációkat a jezsuiták kongregációs iskoláikkal, milyen uton-módon hódítják a maguk pártjára az asszonyokat. Fodorlataik sok-sok szövevényes szála húzódik végig ezen irányregny meséjén és megkapó az az arcképsorozat, mely a szereplő papokból kikerül. De nemcsak gonosz papot ismer, leír két derék, jó embert is, akik hiába küzdenek, amikor a nép kizsákmányolására a legegységűbb komédiákat játszzák el Mailleboisban, a regény fő színhelyén, a kaptsi, telhetetlen, garázda papok. Lankadatlan, szívós ellenfelek az iskolamester, a néptanító, aki tudatában van annak, hogy ő missziót teljesít, aki a maga sorsával nem törődik, hanem küzd, mint az igazság elszánt, bátor híve, nemcsak a papok ellen, hanem az ő csatasorában burjánzó kislekűk ellen is. A regény meséjét a Dreyfus-pör egy igen elmésen kigondolt áttétel alkotja, melynek bünesete egy kégyilkosság. Artatlan hőse egy zsidó tanító. Az izgatott tárgyalások közvetlen leírásai a regény legerősebb fejezetei. A negyedik generáció szolgált igazságot a kegyetlenül megkínzott áldozatnak — ezzel a hatalmas befejezéssel végződik a könyv, egy nagy elmének, egy igazi embernek utolsó műve.

Makádi 48-as kör. Meg kell fizetni neki. Erre nem terjeszkednek ki az új törvényesabályok. Adorján márczius negyedikén, Alicze november 25.

Nem közölhetők: Klára büne. Esőcseppek. Tövises ut. Harmat előtt, harmat után. Szomorú valóság. A piros cipő. A telefon titka. Matyi haragszik. Az őszi parkban minden csendes.

Sorsjegykérdésekre: A. J. Nagyváradi. 174-5 sz. ötven koronát nyert. — Nem nyertek a következő kérdézők sorsjegyei: L. M., Szentmárton. K. T., Zombor. B. J., Nagybánya. T. J., Bácskertes. Dr. J. 18. Jelentse az igazgatósnak, hogy elveszett. V. P. Levél ment. Sch. L. Most még nem adhatunk választ.

K. M. Névmagyarosító. Amelyik hivatal megküldte a belügyminiszteri végzést, az köteles az iratokat is visszaszámraztatni. Városokban a polgármesteri, községi lakosoknak pedig az alispáni hivatalhoz kell fordulni.

V. F., Pápa. Lehet azzal is pályázni, de nagy protekció kell hozzá, mert kitűnő állás. Egy mandátumot könnyebb megszerezni, mint azt.

S. S. Sz. Czegeket elvből nem ajánlunk. De mert levelében csehországi gyáros címét kéri, megemlítjük, hogy van olyan fővárosunkban is. (Magaziner Lajos, Lipót-körút 3.)

K. J., Ujkécske. Bizonyosat nem mondhatunk, de hir szerint szeptember elején.

Főhadnagy. 1. 1901-ben huszonkilencz, 1908-ban harmincnégy nevezés volt. Legtöbb volt 1906-ban, ötvenöt. 2. Katonai munkatársunk ezt nem tudja. 3. Az Egyesült-Államok hadseregének tisztjei három különféle körből kerülnek ki: a west-pointi katonai akadémiából, a csapatokból és a polgári elemből. Az utóbbi két osztályhoz tartozóknak vizsgákat kell letenniük, melyek — különösen fizikai tekintetben — igen szigorúak; gyengék, iszákosok és egyéb nem eléggé erkölcsösök ki vannak zárva.

K. A. Ha a czég megrendelő-lapját aláírta s a pár sorban odanyomatott kötelevényt is, aligha mehet panaszra, mert akkor a könyvkereskedő követelése teljesen jogos. A be nem tartott részleteket meg kell fizetni, különben a czég a teljes összegért perelhet. A legtöbb ember örül, hogy csekély részletért szép könyveket kap, de nagy örömeiben elfelejt megnézni, hogy mit ir alá.

Erdész, Pápa. 1. Birtokán nyaral. 2. Pályázhatnak mindazok az okleveles erdészek, kik okmányokkal igazolni tudják, hogy ezen állás betöltéséhez szükséges sokoldalú gyakorlatot nagyobb uradalmakban megszerezték és ezenkívül a magyar és német nyelvet írásban és szóban bírják. 3. Annak idején megemlítettük s részletesen ismertettük is, de figyelmét kikerülte.

Urihölgyek kérése megtagadva.

(Az amerikai „Evening Post”-ból)
Oho államban a nagy nőegyesület kérényt adott be a vasut igazgatósághoz, hogy a vonaton alkalmazzon egy-két „World vibratios massage apparatus”, hogy a hölgyek, akik megszórták, hosszabb utazás alatt is használhassák.
A vasutársaság a következő indoklással utasította vissza a kérényt:
„Műtán nevezett apparátus minden hölgynek birtokában van és a legkönnyebben szállítható, akinek szüksége van rá, magával viheti.”
A „World” vibratios massage apparátus má Magyarországon is kapható, az Amerikai Porcellán Póuder Részvénytársaság magyar oszági főképviseleténél, Budapest, IV, Kossuth Lajos-utca 1.
ár: 20.—, 40.—, 100.—, 200.— és 500.— korona.

Table with columns: Buza, Egyéb gabonaművek, Burgonya, Különféle termények, Faj, etc. It lists various agricultural products and their prices in different units.

Table with columns: Allamadésság közlönsönök, Záloglevelek, Biztosító társaságok, Gőzmalmak, etc. It lists financial and industrial information, including interest rates and company details.

Table with columns: Bank részvényei, Takarékpénztárak, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók, etc. It lists various types of securities, bonds, and exchange rates.

KÖZIGAZGATÁS.

Előkészület a közgyűlésre.

Alább közöljük Szegedy Albertnek, a pestvármegyei jegyzői egyesület nagyérdemű jegyzőjének válaszát arra a két közleményre, mely „A kongresszista párt programja” címmel egy körjegyző tollából az Egyetértésben megjelent.

Jól esik konstatálnunk, hogy Szegedy Albert minden lényeges pontra nézve egyetért e cikkekkel, amelyek az Egyetértés álláspontját is képezik.

Csak abban mutatkozik némi eltérés, hogy Szegedy Albert a jegyzői kongresszus egybehívását ez idő szerint fölöslegesnek tartja. Sietünk kijelenteni, hogyha Szegedy Albert a lényeg, ami mind az ő, mind a mi programunk legsarkalatosabb pontja, tudniillik a járásokon kívül való szervezkedést kongresszus nélkül is megvalósíthatónak tartja és az erre vonatkozó munkálkodást meg is indítja, ez esetben mi is lemondunk a kongresszus egybehívásának követeléséről és a legnagyobb készséggel aláírjuk azt a kijelentést, hogy ez taktikai kérdés, amihez föltétlenül ragaszkodni nem érdemes.

A járásokon kívül való szervezkedés megindításának azonban most már nagyon is itt az ideje és valóban semminek sem örülnék annyira és ez örömben bizonyára a jegyzők nagy többsége is osztozkodnék, ha Rákoskeresztur főjegyzője az erre vonatkozó megbízást elvállalná. Megbízást mondunk és nem felhívást, mert tudunkkal a múlt esztendőben ez a megbízás tényleg megtörtént egy több tagú jegyzőtársaság részéről, mely Szegedy Albertet fölkereste és megkérte, hogy a járási egyesületek szervezésének álljon az élére. A főjegyző ur akkor nem mondott nemet, csak azt kötötte ki magának, hogy a kellő időpontot megválaszthassa.

Ebbe mindenki beleegyezett és így lett a fölkérésből elvállalt megbízás.

Hogy mindezekre senki sem sürgette a megbízás teljesítését, az a kiszemelt vezér személye iránti tiszteletből történt.

Most azonban, midőn Szegedy Albert előbbi cikkében maga ismételt a járási egyesületek megalapításának szükségessége mellett nyilatkozik, bizonyosan itt az ideje, hogy az összes tényleg megragadják az alkalmat, jelentkezzenek a fővezérnél és a követendő irányra, valamint a teendőkre nézve utbaigazítást kérjenek tőle.

Mi a magunk részéről készséggel nyitunk a mozgalom nyilvánosság elé való közleményei számára.

Első közleményül legjobban szeretnők első sorban is a pestvármegyei járási egyesületek mozgalomának leírását közölni és pedig magának Szegedy Albert urnak tollából.

Addig is azonban, míg ennek beküldéseért köszönetet mondhatunk, közöljük a fentjelzett nagyérdemű válaszcikket.

Az Egyetértés t. szerkesztőségének

Rákoskeresztur, augusztus 1.

Az „Egyetértés” folyó évi 179-ik számában „A kongresszista párt programja” cím alatt egy nyílt levelet intézett „Egy körjegyző” a lap szerkesztőjéhez, mely a községi jegyzőket érdeklő kérdések tárgyalása közben annyi jóakarattal emlékezik meg csekélységemről, hogy ezen levelet válasz nélkül nem hagyhatom. Nem hagyhatom pedig különösen azért sem, mert a levél intézőjének — elismerem — kitünő tájékozottsága mellett, ezen levelében velem szemben kisebb elvi tévedések mégis forognak fenn, melyeket a reám érdememen felül pazarolt egyéni tiszteletnél fogva hasonlóan viszonzni kötelességem lévén, a levél íróját ezen meggyőződésében, de a dolognak különben is tisztázása céljából, szó nélkül nem hagyhatok.

Mindenekelőtt megvallom őszintén, hogy én a községi jegyzők kongresszista pártjának programjáról eddig mit sem hallottam, mert én,

benne és köztük élve, egyedül a községi jegyzők egyetemes közhangulatából fakadt programot ismerem és ismertem. Az általam hirdetett program nem a községi jegyzők részleges részének, hanem — úgy tudom és vallom — a községi jegyzői kar ügyeivel törődő községi jegyzők számottevő nagy többségének programja.

Az a kérdés pedig, hogy ezen program a központi egyesület útján, vagy az egybehívandó országos kongresszus által valósítható-e meg, tisztán technikai, vagy talán éppen taktikai részéről el van döntve régen. Nem óhajtok ez alkalommal újra programot mondani; szűk méretű hasárok között, mint azt a levélíró körjegyző ur is ismerteti, leszegeztem ezeket múlt évi decemberi cikkemben. Nem tagadom, jól eső érzéssel tölt el, hogy a községi jegyzők egy része ezen program körül csoportosul s nem kisebb az örömmöm afelett, hogy a központi egyetemes vezetőséget, az 1907. évi közgyűlésen az árvaházunk ügyében teljesített mozgalmunk által, bár eleinte fanyar arcot vágta hozzá, programunk egyes részleteinek kisajátítására kényszerítenünk sikerült. Sokszor hirdetem és ma is hirdetem, hogy nem az a lényeg, hogy programunkat ki hajtja végre, mert ez tisztán szépséghiba, talán izlés dolga is, hanem az, hogy programunk érdemben akként hajtassék végre, mint azt a közérdek, különösen pedig a mi önös érdekeink is megkövetelik.

És ha ezen tétel áll, aminthogy ezt részéről teljesen kétségtelennek tartom, úgy a központi egyesület, illetve kongresszista mozgalom között legott megleljük a nyitott ajtót.

A kongresszista pártnak több éves mozgalma méltán megkövetelheti, hogy erről egyszer, épp arról az oldalról is, amelyről eddig hosszú éveken át eszméimet hirdetem, egy pár nyílt szóval beszéljünk.

Azok a mindinkább súlyosbodó megterhelések, amelyek a közigazgatás terén, különösen az adminisztráció állami feladatai érdekében nekünk, községi jegyzőknek, vállainkra hárítatnak, anélkül, hogy a kormányhatalom részéről a megfelelő anyagi s mondjuk ki nyíltan: a legkisebb erkölcsi támogatásban részesülnénk, régen elkeserítette a községi jegyzői kar jobbait, elannyira, hogy elérkezettnek látja a tizenkettedik órát arra, miszerint kongresszusra egybegyűlve, impozáns alakban emelje fel jajduló szavát, ezen, minden kritikán alóli és valóban türehetetlen állapotok ellenében. Égető szükségét látják ezeken ennek és különösen azok, kik közelről látják azt a kedves, szendregő álmat, melyben a központi egyesület mindinkább lesatnyul, hogy úgy mondjam, a vezető szerep jogosultságából veszítve, a jegyzői kar fásult közömbössége mellett elcsenevészedik.

Mindezen sajnálatos körülmények mellett is igen meg kell fontolnunk, vajjon az országos kongresszus, mint végső demonstratív eszköz használható csak ki s mint kérészvirág, csakis együttülésének ideje alatt birna — ezt is csak feltételesen állítom, a kívánatos tekintélyvel s abban a pillanatban, amidőn a kongresszust állandó szervvé átminősítenénk, már leszállunk a kongresszus dobogójáról. A kongresszus fegyvere kisebb-nagyobb változattal a féktelen demonstráció, esetleg sztrájk.

Kérdem azonban minden józanul gondolkozó jegyzőtől, vajjon helyzetünknek még a mainál is kiáltóbb sivársága is indokoltá tenné-e, hogy mi a konzervatív alapról letérve, olyan országos demonstrációt rendezzünk, mely minden vonatkozásában és minden oldalról csak csalódást és keserűséget fakasztana, anélkül, hogy a mai közviszonyaink között ez a legcsekélyebb ered-

ménynyel is kapcsolatosá válhatnék; kérdem, hogy éppen most, amidőn válságos közjogi és közgazdasági kérdések uralják a politikai színtérnek minden zugát: egy, csupán napokra egybegyűlt kongresszusnak meg lehetne-e a rögtönös és eredményes hatása? Hiszen ez időbelileg is képtelenség!

Ezzel szemben pedig tény az, hogy a központi egyesület a magyar községi jegyzői kar illetékes helyeken is elismerten képviseli. És én ezen elismerésre fektetem ma a főszólyt, mert bármely orgánusát szervezők meg újra a községi jegyzőknek, hosszú idők kellenének ahhoz, hogy ezt, pláne a jelenlegi központi egyesülettel szemben, az illetékes tényezők a községi jegyzők képviselőiben illetékes szervnek elismerjék s ujabban hosszú idő, míg ezen megalakítandó fórumok követeléseit iránt a zárkózottság csak kis mértékben is enyhülne.

Nyílt tehát a pálya, amelyen nekünk haladnunk kell.

A községi jegyzői karnak követeléseit, hogy úgy mondjam programját, én egyedül a központi egyesület útján, de annak állandóan éber, következetes, átfogó és folyton zakatoló munkássága mellett velem csak megvalósíthatónak,

Az egyéni torzsalkodásokon kívül állva, amelyekhez nekem ma már semmi közöm, keresve az okokat, hogy melyek azok, amik a központi egyesületet maradvává, csüggetteggé, felfelé igen sokszor gerincztelelné, általában pedig eszmegényynyé teszik: ezt én az egyesületnek mai szervezetében találok, mert nem látom a mai keretben azt a liktető tevékenységet és a jegyzői karral való közvetlen érintkezést s így nem látom a központi egyesületben kicsucosodni azt az intellektuális erőt, mely a községi jegyzők karban kétségtelenül meg van.

Én ezen fogyatékoságok megszüntetésének módját nem akként képzelem, hogy a már megszervezett és generaliter jónak bizonyult központi egyesületet lökjük fel és tegyük helyébe akongresszust, hanem úgy, hogy távolítsuk el a fekélyeket és alakítsuk át egyesületünket a kor követelményeinek megfelelően.

Régen hirdetem, hogy a legmegfelelőbbnek azt tartom, hogy a központi egyesületet a járási képviselőkre kell átadomítani. A járási értekezletek és az ezek kebeléből kiküldöttek vihetnének erőteljesebb vérkeringést a központi egyesületbe: így válna közvetlenebbé az érintkezés; így jutnának egyetemes eszmék, száz csiszolás után, a központi egyesületben kifejezésre; így lenne a központi egyesület egyetemes kifejezője a községi jegyzők országos közhangulatának; s ezáltal izmosodnék meg a sokszor tapasztalt gerinczteleenség és az egyetemes hangulat kifejezőjének bizonyára az egész ország jegyzői kara állna a háta mögött.

Meggyőződésem szerint tehát a közérdek szempontjából mi csakis kizárólag ezen utat követhetjük.

De mindezeket én már decemberi cikkemben elmondottam s e visszapillantás részéről csak azért történt, hogy kifejezést adjak viszonttiszteletemnek az „egy körjegyző” iránt, mert a közügy terén érzett kölcsönös tisztelet parancsoló kötelességemmé tette, hogy őt tájékoztatlanul ne hagyjam.

Fogadja az „egy körjegyző” ur szíves megemlékezéseért hálás köszönetemet.

Szegedy Albert,
főjegyző.

Va
Ho
minden
pedig e
szeml
guknak
színe
különb
jelenti
tudjuk,
valamit
kéletess
halló, sz
érzéklin
nem a l
künk/ér
ról, min
Eképpen
csak a
szervekh
a „szeml
nagyon i
e helyett
sem, mer
cselekmén
tanításáv
minden o
gyük a s
De mivel
léleti okta
is, lévén
lom, amel
Szoká
értelemgy
is szerenc
log magvá
és értelem
közös von
egyetlen is
mivel a p
azért, min
ebben is.
nem helye
vünk. Előb
jával kell t
a maga átl
gyes enged
Mind
házból az i
értelembe
tékos. Van
gokról és j
sak, nem el
zottak. Ért
gyon szegé
de az is fel
fogyatékos
lemre, erre
res oktatás
gyermekekk
tatását meg
tárgyi képe
meretágak e
ges ezekkel
ségeket gya
vezik némel
„Beszéd- és
képen: elők
nevezés köz
vasó válaszs
A szeml
az angol rea
nagy tudomá
Bacon Feren
nek tulajdoni
hatalom. Ver
halt meg. Ha
zett be a mi
minden ismer
Természetes,
nem is vezet
tanításnak az
megismerés é

A szemléleti oktatás.

— Előkészítő tanítás. —

Hogy ez az elnevezés mit jelent, azt körülbelül mindenki, ha nem is tudja, de legalább sejtí. Jelenti pedig ez a kifejezés azt az oktatási eljárást, amely szemünkkel vétet észre valamit. Nevezetesen maguknak a dolgoknak, azok kiterjedésének, alakjának, színének és a dolgok egymáshoz viszonyainak, nemkülönben az egyes jelenségeknek szemléletét. Tehát jelenti az érzékeltetésnek egy bizonyos körét. Amde tudjuk, hogy nemcsak szemünkkel vagyunk képesek valamit észrevenni, hanem, habár nem is olyan tökéletességgel, a többi érzékszerveinkkel is. Jelesül halló, szagló, izelő, tapintó érzékeinkkel is. Sőt közérzékünkkel is. Az igaz, hogy ez az utóbbi érzékünk nem a külvilági dolgokról és jelenségekről ad nekünk/értesítést, hanem csak saját testi állapotunkról, mindazonáltal ez is érzék, mert érzünk vele! Eképpen a léleknek észrevételi teljesítménye nemcsak a szem képességéhez, hanem a többi érzékszervekhez is van kötve. Így állván a dolog, azért a „szemléleti oktatás” elnevezés nem is helyes, mert nagyon is szűkkörű. Mindenesetre helyesebb volna e helyett: „érezkeltető oktatás”. De nem helyes azért sem, mert magának foglal le olyan tulajdonságot és cselekményt, amely tulajdonképpen minden tárgy tanításával közös. A dolog ugyanis úgy áll, hogy minden oktatásnak, akár külsőleg, akár belsőleg vagy a szemléletetést, de szemléltetést kell lennie. De mivel a pedagógia széltiben-hosszában a „szemléleti oktatás” használja, nyugodjunk meg benne míg is, lévén különben sem a cím a fő, hanem a fogalom, amely ahhoz kapcsolódik.

„Szokás még ezt az oktatási eljárást: „Beszéd és értelemgyakorlatoknak” is nevezni. Ez az elnevezés is szerencsétlen, mert ez sem talál rá egészen a dolog magvára. Nem talál pedig azért, mert a beszéd és értelem gyakorlása szintén az összes ismeretágak közös vonása. Beszéd és értelem nélkül ugyanis egyetlen ismeretágnak a tanítása sem lehetséges. De mivel a pedagógia ezt az elnevezést is használja, azért, mint megáttalalkodott fatalisták, nyugodjunk meg ebben is. Mi volna hát a helyes cím, ha sem ez nem helyes, sem amaz nem helyes? Mindjárt rájövünk. Előbb azonban ennek az oktatási ágnak céljával kell tisztában lennünk. Hogy pedig ezt a célt a maga átlátszóságában megláttassuk, az olvasó kegyes engedelmével egy kis kitérést kell tennünk.

Mindenki tudja, hogy a gyermek, mikor a szülői házból az iskola padjára kerül: tárgyi ismeretekben, értelemben és beszédbeli képességben vajmi fogyatékos. Van ugyan már némi képzelete az egyes dolgokról és jelenségekről, de azok nem eléggé világosak, nem eléggé rendezettek, nem eléggé körvonalozottak. Értelme is fejlődést mutat már, de még nagyon szegényes alakban. Beszédképessége is van, de az is felette hiányos. Természetes, hogy ezekre a fogyatékos tárgyi képzetekre, erre a fejletlen értelemre, erre a hiányos beszédképességre a rendszeres oktatást alapítani nem lehet. Azért, mielőtt a gyermekekkel az egyes ismeretágak rendszeres oktatását megkezdendők, szükséges őket azokkal a tárgyi képzetekkel, amelyek a később tanuló ismeretágak elemeit képezik, megismertetni. Szükséges ezekkel és ezek által értelmüket és beszédképességüket gyakorolni. Ezt az előleges előkészítést nevezik némelyek „szemléleti oktatás”-nak, mások: „Beszéd- és értelemgyakorlatok”-nak, holott valójában: előkészítő oktatás. Hogy e közül a három elnevezés közül melyik a helyesebb, azt a szives olvasó válasza ki magának.

A szemléleti (előkészítő) oktatás első képviselője az angol realizmus megalapítója, a nagytehetségű és nagy tudományú, de felette gyenge jellemű Verulami Bacon Ferenc államférfi volt. Tehát éppen az, akinek tulajdonítja azt a mondást, hogy: a tudomány hatalom. Verulami 1561-ben született és 1620-ban halt meg. Halála e szerint éppen 100 évvel következett be a mi mohácsi vészünk után. Az ő korában minden ismeret kutforrásul a holt könyv tekintetett. Természetes, hogy ez másra, mint holt eredményre nem is vezethetett. Ő belátván ennek a cadaveres tanításnak az oktalanságát, azt követelte, hogy a megismerés érzéki észrevételekkel, vagyis maguknak

a dolgoknak közvetlen megfigyelésével és vizsgálásával kezdődjék. Mert csak az így szerzett ismeret adhat annak reális tartalmat, életet.

De a mai szemléleti oktatás tulajdonképen megalapítója mégis Comenius Amos János volt. Született pedig ez a derék ember 1592-ben némelyek szerint Nivniten Morvaországban, mások szerint pedig Kemnében. Meghalt pedig 1671-ben. Tehát nem tudni biztosan, hogy hol született, csak azt, hogy született. De hát nem is az a fő, hogy hol született, hanem az, hogy született és ami legfőbb, hogy derékül született. Életében sok hányattatásnak volt kitéve szegény. Amit bizonyít az is, hogy rektor is, pap is, földözött is, szökevény is, püspök is volt, de működésének egy részében mégis a miénk volt. Mert nálunk a sárospataki híres alma materben írta egyik leghíresebb könyvét: a Képes világot, az úgynevezett Orbis pictust. Ebben a könyvben nyújtja anyagát és célját a szemléleti oktatásnak és oktatja ki erre nézve a tanítókat. Szemléltetési köre főbb vonalakban a következő:

a) Reáliák. Természet: víz, föld, levegő, tűz, eső, hó, jégeső stb. Láttan: világosság, sötétség, színek stb. Természetrajz: kő, vas, növény, madár, hial, szarvasmarha stb. Csillagászat: égbolt, nap, hold, csillagok, ezeknek felkelése és lenyugvása stb. Földrajz: falu, város, hegy, völgy, mező stb. Számtan: kevés, sok és némi kezdetleges számítási megértetés. Méréstan: kicsiny, nagy, széles, hosszú, pont, vonal, szöglet, kör stb. b) Humánus tárgyak. Történelem: a gyermek körüli megtörtént és történő események, mesék stb. Nyelvtanítás: a helyes beszéd és képes kifejezések utánzása, versek stb. Gondolkodás, dialektika; észrevételi a gyermekekkel, hogy a beszéd vagy folytonos, vagy párbeszédes. Alkotmánytan: megismertetni a falu fejét, tanácsnokokat stb. Ének: néhány könnyebb zsolttár énekeltetése. Kézi mesterség: egyes tárgyi alakítások.

Amint ebből a szegényes összeállításból látszik, Comenius már ezelőtt 300 esztendővel éppen úgy fogta fel ugy anyagban, mint annak elrendezésében és céljában az előzetes szemléleti oktatást, mint a mai emberek. Ezért tartják a mai szemléleti oktatás megteremtőjének és egyúttal a legzenialisabb pedagógusok egyikének, mert nem tört utakon haladt, hanem maga vágott utat eszméivel. Voltak ugyan utána is a szemléleti oktatásnak hatalmas hirdetői, mint Rochow, Türck, Grasmann stb. De ezek mind eltörpülnek ő mellette, már csak azért is, mert Comenius őket ebben megelőzte. És a német bámulók a mai szemléltető oktatás megalapítójának mégis Pestalozzit mondják. Holott ez teljeséggel nem áll. Az egészről csak annyit igaz, hogy Pestalozzi is a szemléltető oktatás uttörői között volt. No de hát ilyen a világ. Amerikát sem Americo Vespucius fedezte fel. Amerika mindennek dacára még sem Kolumbusról, hanem Americo Vespuciusról neveztetett el.

Verulami Bacon Ferenc, Comenius és követők eszméi a pedagógia terén, mint az üstökös az égbolton, felragyogtak ugyan, de aztán olyan hamar le is tüntek. Elannyira, hogy a szemléleti oktatás csak a XIX. század közepe táján kezdett ismét itt-ott feltűnedezni és önálló tárgyként szerepelni. Sőt még ma is akadnak emberek, akik ezt perhorreskálják. Pedig, amint az a fentebbiekből kitetszik: az iskolának elsődrendű kötelessége ezt az előleges be rendezést megtennie.

Mire terjedjen ki már most ez a szemléleti-, beszéd- és értelemgyakorlati előkészítő oktatás? Felelet: minden ismeretágra és ügyességre, amit az elemi iskola kebelére ölel. Tehát mindazokra az ismereti alkatelemekre, amelyeket Comenius már ezelőtt századokkal erre a célra kijelölt. Az országos tanterv erre vonatkozólag főbb vonalaiban a következő tanmenetet ajánlja:

I. osztály. Rendre szoktatás. Tájékoztató az iskolában. Az udvar és kert őszszel. Mese. Az otthon. A család. A család élete reggel, déliben, este. Az apa munkája otthon. Az apa munkája a házon kívül. Karácsony. Újév. Mese. A szoba. A konyha, padlás, pincze. A házi és gazdasági állatok. A háziállatok élete. A szülői ház és az iskola összehasonlítása. A tanító és a tanulók. Husvét. Ünnepek és hétköznapi. A hét napjai. A kert tavasszal. Mese. Tavasz munkák

a mezőn. Időjárás, évszakok. A gyermek otthon, az iskolában, az utcán stb.

II. osztály. A lakóház és az iskola felke. Magántulajdon és köztulajdon. Őszi kerti munkák. Őszi vers. A termények betakarítása és eltartása. A termények szállítása, értékesítése. A község lakosai foglalkozásukra nézve. A községi rend. Karácsony. Újév. Hét, hónap, esztendő. Óra. Mit csinál télen otthon a család? Az ember ruházata. Betegség, egészség. A határ és ásványai. A határ. Természmények: buza, rozs, stb. A természet növények felhasználása. A vadontermő növények felhasználása, kára. A határ állatai és az ember. Tavasz vers. Husvét, pünkösöd. Az ég, nap, hold, stb. Az isten.

A fentebbi anyag, amint látszik, két évre szól. Mert a gyermek csak két év alatt erősödhetik meg annyira, hogy a rendszeres oktatást fel tudja fogni. Ezalatt a két év alatt az egyes ismeretköröknek csak a törzse ápolatik. Ez a törzs azonban már a harmadik osztálytól kezdve kezd lassacskán szétágazni, úgy, hogy mikorára az ágak a hatodik osztályt elérék, ott már a lomb a maga teljes kifejelettségében mutatkozik.

Ez az előkészítő oktatás azonban a tanító részéről nagy ügyességet és sok leleményességet tételez fel. Amely tanítóban ez a tulajdonság nincs meg, az sohasem lesz képes ebben a tárgyban teljes eredményt elérni. Különösen ügyelnie kell a tanítónak a következőkre: Hogy a tanítása ne legyen szétfolyó. Nehogy üres fecsegés váljék belőle. — A tárgy feldolgozásában tartsa meg a kellő mértéket. — Mindent szemléltessen, még pedig természetben, nem pedig képekben. Mert csak amaz szül tárgyi képzetet, emez csak festéket. — Tanítása a gyermek értelmét ne haladja túl. Tehát legyen elemies, mint aminő elemies maga a gyermek. — A tanítás mindig párbeszédben folyjon. Részben azért, mert egy nagyobb beszédtestet a fejletlen gyermeki elme még nem képes magába fogadni, részben pedig, mert az osztály lelke csak így mozoghat egyetemesen. Tehát ezt a párbeszédes tanalakat kívánja úgy a gyermeki lélek fejletlensége, mint a didactica általános elve. De ebben a párbeszédben aztán ne annyira jelel, hogy a tanulók gondolkodjanak és beszéljenek; ő pedig kérdéseivel csak vezessen és gondolkodásra, beszédre ingereljen. Ezekből a feltételekből látszik, hogy a szemléleti (előkészítő) oktatás nem egészen közönséges munka hanem egyenesen művészet.

Szabó Kálmán.



VIZÁLLAS.

méter		méter	
aug. 7. aug. 8.		aug. 7. aug. 8.	
Inn	Shörding	1.81	1.84
Duna	Passau	1.91	1.86
	Linz	0.85	0.61
	Bécs	0.83	0.74
	Pozsony	1.02	1.13
	Komárom	2.16	2.23
	Budapest	1.04	1.72
	Paks	1.05	1.29
	Mohács	2.08	2.10
	Gombos	2.53	2.59
	Hüvidék	2.02	2.19
	Pancsova	1.34	1.40
	Orsova	1.98	2.12
Norva	Morvafalu	3.73	0.84
Vág	Zelna	0.40	0.46
	Troncsán	0.85	0.40
	Szered	0.74	0.75
Rába	Szt.-Gothárd	0.50	0.68
	Sörvár	0.15	0.14
	Cyőr	1.09	1.78
Dráva	Vranád	1.35	1.40
	Zákány	0.42	0.42
	Barcs	0.09	0.02
	Eszék	0.74	0.80
	M.-Szerdah.	0.28	0.30
Mura	Zágráb	0.16	0.16
Száva	Szilsek	1.10	1.06
	Mitrovicza	0.60	0.62
Szamos	Décs	0.28	0.18
	Szatmár	0.57	0.65
Kraszna	N.-Majtény	0.00	0.44
Latorca	Munkács	0.18	0.30
Laborca	Homonna	0.14	0.16
Ug	Perocsény	0.04	0.08
	M.-Salgot	0.23	0.32
	Tokoháza	0.31	0.48
	V.-Námény	0.26	0.18
	Tokai	0.62	0.82
	Tiszafüred	0.78	1.10
	Szolnok	1.30	1.72
	Csongrád	1.41	1.88
	Szeged	1.94	2.40
	T.-Bocso	5.60	1.92
	Títel	2.38	2.46
Óndava	Hoór	0.00	1.04
	Bárta	0.52	0.54
	Budrog	0.58	3.72
	Ladócz	1.24	1.34
	Zalaica	0.13	0.14
	H.-Nómeti	0.20	2.02
	Maryitta	0.26	2.10
	B.-Ujfalu	0.34	0.51
	Csúcsa	0.14	0.31
	N.-Várás	0.30	0.30
	Bolányos	0.30	0.30
	Tente	0.23	0.20
	Gurshono	0.23	0.28
	Rorosjenő	0.62	0.62
	Békás	0.14	2.00
	Gyoma	1.19	0.48
	Gy.-Pohórvár	0.14	0.26
	Branyicska	0.38	0.00
	Foborsiu	0.00	0.00
	Arad	0.88	0.82
	Makó	0.21	0.30
	K.-Kostoly	0.60	0.60
	Kiszlető	0.72	0.00
	Temesvárt	0.32	0.26
	Becskerek	0.74	0.84

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
 Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
 Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

205. számú játszma.

Játszották a bécsi mesterversenyen 1908. áprilisi hó 10-én.

Vezérgyalog-játék.

Világos: Marshall, Sötét: Duras

- 1. d2-d4 d7-d5
2. e2-e3 c7-c5
3. d4xc5

A vezércsel elfogadásával egyes mesterek többször kísérleteznek, jóllehet, ez nem nyújt előnyt, történék akár világos, akár sötét részéről.

- 3. e7-c6
4. a2-a3

A vezércsel védelmének ezt a formáját Janowski hozta divatba, eredetileg megfordított színekkel. Kiegyenlítésre vezet 4. c2-c4, vagy előzőleg 4. Hg1-f3 s csak azután a c-gyaloggal előrenyomulni. A nyert gyalog megtartására játszani 4. b2-b4-el természetesen most épp úgy nem lehet, mint ahogy megfordított állásban sötét sem tarthatja meg a gyalogot, például: 4. b2-b4, a7-a5, 5. c2-c3, a5xb4, 6. c3xb4, b7-b6 stb. és a gyalog visszanyerhető.

- 4. Ff8xc5
5. b2-b4

Ez most még korai s csakis akkor történhetik előnyösen, ha a sötét királyhúszár már bontakozott.

- 5. Fc5-e7!

Nagyon helyes, a futárnak még módjában van f6-ra lépni és ezzel hatástalanná tenni a világos által tervezett vezérszárnyai fejlődési módot.

- 6. Fc1-b2 Fe7-f6!
7. c2-c3

Most kitűnik világos 5. lépésének gyengéje. Ha a világos nem foglalhat állást b2-ön, úgy az egész manőver hiábavalónak bizonyul. A tett lépés a futár megtartását célozza, de ez nagyon szerencsétlen idea. Mert mit ér a futár felállítás, ha utjában gyalog van? Világosnak cserélni kellett volna f6-on és utána 8. Hb1-d2-vel folytatni.

- 7. Hb8-d7

Sötét igen észszerűen játszik és következetesen kihasználja a c2-c3 lépés gyöngességét.

- 8. Hg1-f3 Hd7-b6
9. a3-a4

Ez ismét csak gyöngítése a vezérszárnynak, de mit tehetne világos, hogy megakadályozza a Fc8-d7 és Hb6-a4 fenyegetést?

- 9. a7-a5!
10. b4-b5 Fc8-d7
11. Hb1-d2 Ba8-c8
12. Ba1-c1 Hg8-e7
13. Ff1-d3 He7-g6
14. 0-0 0-0
15. Vd1-b3 e6-e5!

Sötét nemcsak a vezérszárnyon, de a cenztrum-ban is túlnyomó előnnyel bír.

- 16. Fd3xg6

Nincs jobb; 16. Fd3-b1-re következnek

- 16. Fd7-c6 és 16. e3-e4-re igen erős volna

16. Hg6-f4.

- 16. h7xg6
17. Bf1-d1 Fd7-c6
18. Vb3-a3 Vd8-c7
19. Va3-a1 Hb6-c4
20. Hd2xc4 Vc7xc4
21. Hf3-d2 Vc4-e2
22. c3-c4

Világos eddig a c-gyalog rossz állását sinylette, a tett lépéssel f6szabadítani akarja játékát, de ez a kísérlete is hajótörést szenved ellenfelének megszire számított kombinációján.

- 22. d5xc4
23. Hd2-e4

Ha 23. Hd2-f3 (fenyeget 24. Bd1-d2), úgy

- 23. Bf8-d8. 23. Fb2xe5-re pedig következnek

23. Ff6xe5 24. Va1xc5, Bf8-d8 25. Ve5-b2, c4-c3 és nyer.

- 23. Bf8-d8
24. He4-g3 Bd8xd1!
25. Bc1xd1 Ve2-c2
26. Fb2-c3 e5-e4!
27. Fc3xf6

Világos mindenképpen rosszul áll. Ha 27. Bd1-c1, úgy

- 27. Ff6xc3, 28. Va1xc3, 29. Bc1xc3, Bc8-d8 stb.

27. g7xf6
28. Bd1-c1 Vc2-d3
29. Bc1-d1

- 29. Va1xf6-ra c4-c3 nyer.

Igen szép és korrekt vezérfázis, ami eléggé megvilágítja a fiatal cseh mester mélyreható kombináló képességét. A két előrenyomult gyalog ellen nincs védelme világosnak.

- 30. Bd1xd3 e4xd3
31. Hg3-e4 h3-d2
32. He4xf6! Kg8-f8
33. Hf6-c4 Fe6-f5!
34. Va1-a3! Kf8-g8
Nem Kf8-g7, 35. He4xc3 miatt.
35. He4-f6! Kg8-h8
Feladja.

206. számú játszma.

Játszották a prágai mesterversenyen 1908 június 1-én.

Vezérgyalog királygyalog ellen.

Világos: Dr. Kvcala, Sötét: Mieses.

- 1. e2-c4 d7-d5
2. e4xd5 Vd8xd5
3. Hb1-c3 Vd5-a5
4. d2-d4 Hg8-f6
5. Ff1-c4 Hb8-c6?

Érthetetlen, hogy Mieses, ki állandóan ezen megnyitást alkalmazza a versenyeken, most ilyen súlyos hibát követ el. Az egyedüli helyes játék c7-c6, hogy a vezér menekülhessen.

- 6. Fc1-d2! Va5-b4
7. b2-b3 Vb4-d6

7. ... Hc6xd4 nem történhetik 8. Hc3-b5, Vb4-c5

- 9. Fd2-c3, e7-e5 10. c2-c3 miatt.
8. Hc3-b5 Vd6-d7
9. Fd2-f4 Vd7-f5
10. Hb5xc7! Ke8-g8
11. Hg1-e2

Nyilván elnézés, mert 11. Ff4-g3 volna a helyes. Világosnak azonban olyan kitűnő állása van, hogy még ilyen elnézések sem menthetik sötétet.

- 11. Hf6-h5
12. Fc4-d3 Vf5-a5
13. b3-b4 Hc6xb4
14. 0-0 Hh5xf4
15. Hc7xa8 Hb4xd3

Még jobban megkönnyíti világos játékát, mivel megnyitja a c-vonalat.

- 16. c2xd3 Hf4xe2!
17. Vd1xe2 e7-e6
18. Ba1-b1 Va5-d5
19. Bf1-c1 Ff8-d6
20. Ve2-c2 Ke8-d7

Ha 20. ... Ke8-e7, úgy 21. Ha8-c7, Vd5-h5

- 22. h2-h3, a7-a6 23. Hc7-a8! stb.
21. Vc2-a4! Kd7-c7
22. Va4a7 Fc8-d7
23. Bb1xb7! feladja.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 8. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szegedi állami polgári leányiskolához Krikkayné Barbaró Emma szegedi községi polgári iskolai igazgató-tanítónőt és Belle Ferencz ottani rendes tanítót a IX. fizetési osztályba rendes tanítónővé, illetve tanítónővé, Krikkayné Barbaró Emmát az igazgatói teendőkkel bízta meg, továbbá Erőssyné Szűts Julia, Csapó Róza, Kutassy Erzsébet és Resli Magdolna ottani rendes tanítónőket a X. fizetési osztályba rendes tanítónőknek, Nemeskayné Fendt Malvin ottani kézimunka-tanítónőt a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, dr. Schmidt Erzsébet gyulai állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt a szászvárosi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, a marosvásárhelyi itélőtábla elnöke dr. Oláh Béla végzett joghallgatót a marosvásárhelyi itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kurcz Vilma nagykarólyi állami polgári leányiskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségében a gyulai állami polgári leányiskolához, Répási Mária mezőtúri állami felsőbb leányiskolai segéd-tanítónőt ugyanebben a minőségében pedig a beszeretebányai állami felsőbb leányiskolához helyezte át.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Dinovics Salamon kaposvári lakos Dezsőre Lichtenstein Gyula győroki lakos Vasra, kiskoru Hoffenreich Lajos budapesti lakos Horgonyra, dr. Krausz Imre ügyvéd győri lakos Pogányra és Nikl Károly budaörsi lakos Busra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kaposvári pénzügyigazgatóság nál pénzügyi segédtitkári, az ipolysági pénzügyigazgatóság nál irodavezetői állásra 2 hét; — a szentmártoni és a németbogsáni járási bíróság nál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYAS

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapest

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bombongyár teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközöli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsfűzár gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazione Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Élel-biztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, hótrészes lopás ellen és levegőbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar jég- és vízszobiztosító részvény-társaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is, az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító Intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 45.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogköleső Részvény-társaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosországi főeljárás helye: VI. Andrássy-ut 5. Kézi zálogbiztosítók: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-út 6. sz.

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hesz Izidor és Társa „Korona“-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Bruck J. Henrik, Budapest. Gyár: IX. Lillom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorai legmodernebb kivitelben. Arak a legutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös szult fektetünk. Arjegyék ingyen és bérmentve.

Viz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbelső mülhoje és horgany diszitmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hideg- és melegvízvezeték-, melegvízszuszító-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Ángol férfi- és nőiszabó.

Pöbner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Párisi-utca sarkon. Állandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvény-társaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos-vasutakat. Bányá- vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgygyár. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényfényési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a leginomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenágy, Hoffmann és Társa selyemáruház IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Mintán helyben többféle szakmájú „Szenágy cég van, üzleteitől kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelvényeknél a pontos címünknek szives kiírását, Szenágy, Hoffmann és Társa selyemáruház“ kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nagyvárosi temetőben

Itten gondozott ut vezet,
Az ember bármire halad
Kupolás kripták száza
Allanak büszkén sorfalat.

A magas márvány-sírkövek
Aranybetűkkel hirdetik
A lent pihenő férfiak
Nagy érdemét, nagy tetteit.

A sírokon orchideák
S idegen rózsák díszlenek,
Pazar színpompájuk megejt
És kápráztatják a szemét...

Amíg e dús fényt bámulom:
A lelkem észrevétlenül
A mi egyszerű, falusi
Kis temetőnk felé repül.

Ott a sírokon ibolyát,
Árvácskát lát csupán a szem
És pár szó csak a felírás
Az egyszerű sírköveken.

Nincs szinlelő bú, fájdalom!
Nincs képmutató kegyelet
És a bánatos, árva szív
Oly hamar, könnyen nem feled...

Ott sutógjanak álmokat
A falombok, madárdalok!
Ottan pihennek csendben én,
Ha valamikor meghalok.

Nógrádi Pap Dezső.

(A napmotor.) A távol jövőbe néző technikusok azon törnek a fejüket, mikép lehetne a mi örökös erély-forrásunkat, magát a napot, napsugarakat értékesíteni gépek hajlására. Igaz ugyan, hogy a nap éjjel nem süt, a téritők és sarkak közti területen nem minden évszakban szolgáltat egyenlő mennyiségű energiát, az is igaz, hogy a felhőzet is sok hőerőt nyel el és von el a földtől; ámde vannak földterületek, amelyeken a napsugárzás nincs év-

szaki csökkenéseknek alávetve s ahol óriási mennyiségű nap-erélyt lehetne felhalmozni. Ez volna az erő-kérdés legideálisabb megoldása. Az is lehetséges, hogy a jövő mind a két erőforrásnak hasznát fogja venni. A hatalmas vizek a gyártelepekhez szükséges erőt fogják szolgáltatni, a mindenütt felállítható napmotorok pedig a kisipar szolgálatába fognak állni. Vizek főleg a mérsékelt égöv alatt található, ahol a felhőzet és az esőzés gyakori; viszont a nap ott szolgáltatja a legállandóbb, legzavartalanabb erőforrást, ahol eddig kulturának nyoma sem volt; az egyenlítő tájékán. A víz- és napmotorok tehát nem vetélytársak lesznek, hanem egymás kiegészítői. John Ericsson, a nagy svéd felfedező, a hajócsavar és forrólégmotor feltalálója, foglalkozott először a napmotor eszméjének megvalósításával. Ez a motor ugy volt szerkesztve, hogy vajt tükrök segítségével felfogott és összegyűjtött napsugarak melegeitették a kazán vizét és ennek a gőze hajtotta a gépet. Gyakorlatilag is használták ezt a motort; a Suez-csatornán áthaladó hajók számára tengervízből ivóvizet destilláltak annak segítségével. A kaliforniai Pasadena-ban is felállítottak egy tizlőerőjű napmotort ipari célokra. Ericsson számítása szerint a föld felületének egy négyszögméterére áramló nap-erély 0.9 lóerőt tesz ki; ebből a gőzfejlesztés közben elvész 0.8, marad tehát 0.1 lóerő. Ericsson ez alapon azt is kiszámította, hogy ha azokon a tengerpartokon, amelyekeken sohasem esik az eső, csak egy angol mért-föld szélességű területen fognak fel a napmotor tükröi a napsugarakat, ugy ez uton naponta 9 órán át 2.2 milliárd lóerőt lehetne produkálni. Mindez egyelőre csak utópia. De ha egyszer a szénkészleteink igazán elfogynak, vissza fog térni az emberiség Ericsson leleményes gépezetére és annak tökéletesítésére.

(A pihenés.) Miss Anna Bracket, amerikai író nő most megjelent könyvében azt bizonyítja, hogy amit mi üdülésnek tartunk, egyáltalában nem üdülés. A pihenés szerinte külön művészet, amelynek megvannak a maga fortélyai és szabályai, amelyek nélkül nem pihenheti ki magát a modern kor emberének tulontul igénybevett szervezete. Meglehetősen szenvedélyesen ostromozza a nyaralás körül divatban lévő szokásainkat. Első sorban kikel az utazások ellen. Ez határozottan fárasztja az embert. Vasuton, kocsin, hajón százával hátrahagyja a kilométereket, minden nap más szállodában, vagy kivált a vasúti kupéban aludni, mindezek alássák az idegek egészségét; az utközben özönével váltakozó

benyomások valósággal elkábitják az agyvelőt. Igaz ugyan, hogy a változatosságok látszólag üdítőleg hatnak, de ennek a látszatnak téves volta rögtön beigazolódik, ha az illető utazásáról visszatérve, rendszeres körülményei közé, azt tapasztalja, hogy még fáradtabb, még kimerültebb, mint szabadságideje előtt volt. Miss Bracket azt ajánlja, hogy szabadságideje alatt ne egyék sokat az ember, csupán annyit, amennyi éppen feltétlenül szükséges, nehogy fölösleges emésztési proceszusok kifárasztják a szervezetet. Kis adagokat együnk tehát, de lehetőleg oly ételneműeket válasszunk, amelyeknek tápláló ereje van. Ne végezzünk fárasztó sétákat. Szellemi tevékenységünket is korlátozzuk, amennyire bírjuk. Tehát tartózkodjunk izgalmas olvasmányoktól, vitatkozásoktól stb. Ruházatunk legyen könnyű és egyszerű. Ennél fogva ne az eleganciát tartsuk szem előtt, hanem csak a kényelmet.

(Szemöldök és jellem.) A fiziognomusok leginkább a fej alakjából és az arcvonásokból, ujabban a menésből szoktak a jellemre következtetni. Egy angol folyóirat tanuskodik róla, hogy már a szemöldököt is ebből a czélból figyelik meg. Lássunk csak néhány példát. Magasra ívelő széles szemöldökű ember rendkívül érzékeny. Általában azt vélik, hogy az ilyen szemöldökű ember igen előkelő műveltségű ember, de az „arcizsmé“-vel foglalkozó Gašanyi Árpád brit kollegái nagyon tagadják ezt. A sürű és bezontos szemöldök erős szervezetet, jelentékeny testi ellenállóképességet sejtet. Ez a szemöldökijaita persze nem valami tetszetős a hölgyeknél, de náluk bőséges számú szellemi és fizikai jó tulajdonságra vall. Határozott karaktert mutat az, akinek a szemöldökpárja egybekapcsolódik az orrnál. Lefelé hajló, hosszú, a homlokon egymástól távoli szemöldök virágos kedélyt, kedveskedő természetet és mulatozási hajlamot éreztetnek. Az, akinek a szemöldöke világosabb színű a hajánál, tulfinom lelkületű és gyenge akaratú személyiség. A halvány és az orr felett magasra levő szemöldök a nyughatatlanságnak és a szemtelenkedésnek az ismertetője. A tekintetnek szigorú, komor kifejezést adó mély szemöldök rendszeren heves véralakkal, szenvedélyességgel párosul. A vörös szemöldökűek legtöbbször gyorsan izguló és becsvágyók. Szerencse, hogy nem igen hisznek az efféle következtetéseknek, mert különben a szemöldökünk miatt is rossz hirbe keveredhetünk.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

30

A szoba füres volt. Visszatértem saját szobámba, hogy tovább virraszjak és várjak. Nagyon nehezemre esett nyitva tartani a szememet. Kinyitottam az ablakot, hogy a friss levegő bejöhessen. Erős küzdelem keletkezett kimerült idegzetem és vasakaratom között. A kimerült idegzet győzött. Ujra elaludam. S mire felébredtem nyolcz óra reggel volt. Női hangot hallottam nyitott ablakom alatt. Óvatosan kinéztem.

Beaully asszonyt és szobaleányát láttam bizalmas beszélgetésben, sokszor tekintettek körül lopva, hogy nem figyel-e őket senki.

— Vigyázzon nagyságos asszony, hallottam a leány hangját, az az undok teremts oly ravasz, mint egy róka.

Beaully asszony azt felelte:

— Menj te előbb és óvatosan tekints körül, én utánad megyek és vigyázni fogok, hogy senki se kövessen.

Ezekkel a szavakkal mindketten eltűntek a ház sarkán.

Öt perczezel később hallottam, hogy Beaully asszony ajtaja halkán kinyílik és ujra becsukódik. Három órával később pedig az ápolónő találkoztott vele a folyosón, amikor egészen ártatlanul kérdezősködött Macallanné hogyléte felől. Most mit gondol ön mindezek felől?

Beaully asszony és szobaleánya mi felől tanácskozhattak, amit nem mertek a házban megbeszélni. Mit szól az én felfedezésemhez ugyanazon reggelen, amelyen Macallanné asszony megmérgezte magát? nem esik az ön gyanuja bizonyos személyre?

És a tébolyodott Dexter ezek szerint nem lehet egy kissé a segítségére.

Sokkal izgatottabb voltam, semhogy vála-

szolni tudtam volna. Végre nyitva láttam az utat, hogy férjem ártatlanságát bebizonyítsam.

— Hol van az az asszony? És hol van a szobalány, aki bizalmasa volt?

— Azt nem tudom, — felelt Dexter.

— Hol tudhatom ezt meg?

Dexter egy pillanatig elgondolkozott.

— Csak egy ember van, aki ezt meg tudja mondani, vagy legalább is nyomra tudja vezetni, — vélte Dexter.

— Hol van az az ember? Hogy hívják?

— Ernő régi jó barátja: Fitz Dávid őrnagy.

— Ismerem az őrnagyot. Jövő héten nála ebédelek. Ön is hivatalos erre az ebédre.

Dexter megvetően nevetett.

— Fitz Dávid őrnagy kedvence a hölgyeknek. Őt ugyanis valami nagyobb fajta ölelnek tekintik. Én nem ebédelek ölelkekkel. Leköszöntem. Önnek azonban oda kell mennie. Ő, vagy valamelyik hölgy a meghívottak közül hasznára lehet önnek. Ki a többi meghívott?

— Egy francia hölgy, kinék a nevét elfelejtettem és lady Clarinda.

— Helyes. Ez Beaully asszony barátja. Ő biztosan tudni fogja tartózkodóhelyét. Tudja meg azt is, hol van a szobaleánya. Ha az fecsegni fog, akkor Beaullyt megfogtunk a kelepczében. És akkor megsemmisítjük! — szólt Dexter kezével a levegőt hasítva, mintha egy láthatatlan tárgyat akart volna megsemmisíteni. — De majdnem elfelejtettem a fő dolgot: van önnek pénze?

— Sok pénzem van!

— Akkor a leány a miénk! — kiáltotta Dexter örömmel.

— Még egy kérdést. Hogyan nevezik önt?

Ha igazi neve alatt megy Beaullynéhoz, akkor a gyűlölt vetélytársnőt látni majd önben.

Hosszan visszafójtott féltékenységem, melyet Beaullyné iránt tápláltam, most lángoló tűz gyanánt kicsapott. Nem tudtam tovább ellentállni, meg kellett kérdeznem Dexteről vajjon a férjem szerette-e azt az asszonyt.

— Mondja meg nekem az igazságot, — kiáltottam idegesen. — Szeretett Ernő...

Dexter malicziózus nevetésbe tört ki.

— Igen, — szólt aztán, — Ernő szerette igazán. Ebben nem is lehet kételkedni. Az asszony joggal hihette, hogy Macallanné halála után ő fogja annak helyét elfoglalni. De a reája nehezedeő vád más embert formált Ernőből.

Beaully asszony tanuja volt az ő nyilvános megbestelenítésének. Ez aztán megakadályozta őt a házasságban. Mindörökre szakított vele, valószínűleg ugyanazon okból hagyta el őt is. Ön tudni akarta az igazságot. Megmondtam tehát önnek. Önnek megvannak az okai, hogy Beaully asszonnyal szemben óvatos legyen, de féltékenységre nincs oka. Tehát idegen név alatt közeledjék Beaullynéhoz.

— Az ebéden Voodville asszonynak fogom magam hivatni; különben ez alatt a név alatt vett Ernő feleségül.

— Nagyon jó, — szólt Dexter. — Szeretnék ott lenni, mikor lady Clarinda bemutatja önt Beaullynénak. Három asszony! Az egyik egy bűn titkát rejtegeti szívében, a második tud efelől és a harmadik napvilágra akarja hozni. Milyen szép novella-téma! Szinte lázas vagyok, ha csak reá gondolok. Tehát ne féljen! — kiáltotta izgatottan és szeme vadul csilámlott.

Észrevettem, hogy az örület ismét erőt vesz rajta. Az arca égett, mintha lázas lenne, a karjai rángatózni kezdtek, a szeméi pedig villámokat löveltek. Látogatásom czélját elértem. Elhatároztam, hogy sietősen visszavonulok.

— Most azonban gyorsan az őrnagyhoz kell hajtatom, — szóltam hozzá és bucsuzásul kezemet nyújtottam neki. — Köszönöm Dexter ur a kedvességét!

— Hozassak egy kocsit önnek? — kérdezte.

— Köszönöm; a kocsim lent vár reám. Is-

ten vele.

(Folyt. köv.)

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1908. évi augusztus 8-án. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320-380 kgr. nehéz 129-130 fill. 280-300 kgr. nehéz, 130-131. fill. Öreg 300 kgr. tulli — fillér, szedett sertés vagonból átvéve 132-134 fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.: páronként 45 kgr. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Elcségek: Tengeri új K 16.30. Árpa K 16.50 Kőbányán átvéve. Helyiállomány július 31-én maradt 38403 drb. Felhajtás: Belföld 1165 drb. Szerbiából — egyéb államokból — drb, összesen 39568 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 295 drb, belföldre 1337 drb, Bécsbe 164 drb, osztrák tartományokba 407 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgoztatott 5, a szállásokban elhullott drb, vagonokból kirakott hulla — drb borsókásnak találtatott — drb összesen 2208 drb, maradt állomány 37360 drb. A részvényzárlásokban elhelyezve 8560 drb van.

Bécsi vásár: aug. 4. Felhajtás 12281 drb sertés köztük 4321 drb lengyel. Az üzlet élénk volt. Nehéz 118-121 fill. középnéhez 110-115 fill. süldő 92-112 100 k.-ként elevesulyban.

Dresdai vásár: augusztus 3. A vásáron volt 1817 drb., melyek 58-67 márkán keltek 50 kg. eleven suly szerint.

Berlini vásár: augusztus 18. Felhajtás: 9866 drb. sertés. Az üzlet élénk volt. Finom husos 61-62 márká, husos 60-61 márká, silányabb 57-54 márká.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön jelentése.) A lefolyt héten ismét beállott gyakori és helyenként kiadós esőzések folytán további élénk érdeklődés mutatkozott a zöldtakarmány-magvak iránt, melyekből nagyobb mennyiségek kerültek eladásra. Őszi borsó. A gazdák által ajánlt jelentéktelen mennyiségek emelkedő árak mellett könnyen vevőre találtak. Tavalyi és régebbi áru, mely azonban csak 75-80% csiraképeséggel bír, üzérkedők által 100 kilónként 20 koronáért lesz ajánlva. Épp oly élénk az érdeklődés konkomlyentes szőszös bükköny (Vicia villosa) és Szentjános-rozs iránt, melyeknek árai a tavalyiakhoz mérten jelentősen emelkedtek. Biborheréért is a termelőhelyeken magasabb árakat követelnek, oly indoklással, hogy ezen magfélék a külföld részére is keresik. Jégyszék nyersáruért 100 kilónként: őszi borsó, idei termés 26-28 K, őszi borsó, régebbi áru 18-20 K, Szentjános-rozs 21-23 K, őszi bükköny 28-32 K, szőszös bükköny (Vicia villosa) 42-44 K, mustármag 52-54 K, biborhere 40-42 K.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott középminőségű, jobb és elsőrendű széna 3.50-4.50 K, muhar 4.75 K-ig, alom szalma 2.80 K, zsupszalma 3.20 K, szecska 3.50 K per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 4.50-5.-K, préselt szalma 2.25-2.50 K 50 kg.-kint a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonamélek: zab 8.25-8.40 K, tengeri 8.-K, rozs 9.40 K, árpa 8.-K 50 kg.-kint.

Petroleum. A Kőolajminőséggyár részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei kristály-kőolaj 36.50 K, fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 30.50 K, fiumei Standard-White kőolaj (kétesillagos) 28.50 K. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlyal, hordóstul Budapestre bérmentve szállítva értendő.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajminőséggyár részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú tisztítóolaj 20 K, fiumei 1. számú orsóolaj 30 K, fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K, fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K, fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 K, fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K, fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42 K, hengerolaj, sötét 68 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlyal, Budapestre szállítva.)

Vadászoknak és turistáknak

alkalmatlan, télen melegítő, nyáron hűsítő, lörv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos bőrök flecczel bélelve, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot teszi, mint a drága

THERMOS PALACZK

h forró italt reggel beöntve, télen a legkellemesebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött italt nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtokok **bőrből**, flecczel bélelve saját találmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LÁSZLÓ szilgyártó, Ulól-ut 19. szám

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA-

sósorszesznek a fodrász-termekben ?

Mert köztudomású lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásoknál DIANA-sósorszesznél nincs jobb a világn.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.

Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.

Mert a haj színt élveviti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

Mert megvágás esetében a vérmegezés ki van zárva.

Köztudomású, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudván kívül, és pedig ott a hol a legtöbb ember megfordul.

Nem esoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós bőrbajhoz, a nélkül, hogy ennek bárki oka volna. Epen ezért tanácsos a DIANA-sósorszesz-fecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

Közegészségügyi

szempontból tehát roppant nagy hivatása van fodrásztermekben a

DIANA-sósorszesznek,

mert

desinficiáló és összehúzó

hatása legelső fokozaton áll. A hajhullás is legtöbbször egy ilyen ragadós betegségnél az eredménye. Eppen ezért urak házakban is a fésűlőnők a DIANA-sósorszeszt használják. Megelő a DIANA-sósorszesz azokat a baccillusokat, melyek előidézik a hajhullást és bőrbántalmakat. — A valódi DIANA-sósorszesz 40 filléres, 1 és 2 koronás üvegekben az egész országban mindenütt kapható. Csak vigyázni kell, hogy minden üvegen látható legyen a két szó: „DIANA-sósorszesz.”

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana-sósorszesz	Egy nagy üveg Diana-sósorszesz	Egy legnagyobb üveg Diana-sósorszesz
40	1.-	2.-
fillér.	korona.	korona.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely üvegen látható fel-tűnően a két szó: Diana-sósorszesz.

1902. 1903. 1904. években 16 első díjat kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)

Teljes jótállás kiténő esőplésért!

KALLAI LAJOS-féle bírtava villamos benzinkocsi mobil esőplőkészletek, melyek gépkocs mékúli bárit állás könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlhatók.

GÖZGÉPEK BECSERÉLTETNEK.

Ezen motorok több 100 példányban kiténően működnek az ország minden részében. Többek közötti: Kozma József Kadarhut, Somogygye. Tóth Péter begi földbírtokos, Csantavér, B. B. m. G. Biró József földbírtokos, Ozgögd, Festmgye. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros csép-
lőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen koldják.

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:

Szabó Emil és Társa
Budapest, V., Hold-utca a23. sz

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 9-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között

Indulás Bpest-Petöfi-térről 8:00 órakor de. és 2:30 órakor du	Batthyány-térről 8:05	>>> 2:25	>>
Ó-Budáról 8:20	>>> 2:50	>>	>>
Érkezés Vácra 10:00	>>> 4:20	>>	>>
Nagymarosra 11:00	>>> 5:30	>>	>>
Ind. vissza Nagymarosról 11:30	>>> 8:00	>>	este
Vácra 12:15	>>> 8:45	>>	>>
Érkezés Bpest-Óbudára 1:10	>>> 9:40	>>	>>
Batthyány-térről 1:25	>>> 9:55	>>	>>
Petöfi-térről 1:30	>>> 10:00	>>	>>

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állományos uszvíti hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályu jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adnak ki és pedig Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill

Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, ugyerről a társulat idejében hirdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. emredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvezeték, hólyagbaj, sebeket, bajkört (syphilis), bőrbajokat, algyógyult férfiak, idősebbetnél is, önterfőzést és annak utóhatásait, ideg- és hárgörgebajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Vasárnap
Városliget
Délután
Az elmén
Színmű
BEKE
2 M
Mindkét elő
bere. Ninc
együtt. Az
a világ legki
Az új
HA
Duna
FÖV
WALDMAN
Sz
meg
Vál
Elsőrendű
Jegyelővétel
Ková
SZ
BU
Felv
BOKOR
FIU
Megnyitk a
A főváros
lakhelyisége
tás (szigorua
nevelés. Eg
Nyelvkurzus
Budapest
Kivánatra p
Hull a hajó
Egy or
Gara Géza

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. augusztus 9-én. Városligeti Nyári Színház. Este fél 8 órakor Beria panamája. Délután fél 4 órakor Az elmúlt harangok. Színmű 4 felvonásban.

BEKETOW CIRKUSZ

Ma vasárnap, augusztus 9-én. 2 NAGY ÜNNEPI DISZELŐDÁS 2 délután 4 és este 8 órakor. Mindkét előadásban fellépnek „Nino”, a világ legerősebb embere. Nino 2 autómobiljával egyeztetve a benne ülőkkel együtt. Az autómobilok súlya 1300 kg. Verona-csoport, a világ legkisebb korékpárversenye. 1 férfi, 6 hölgy és az egész nagy műsor.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élelhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI. Nagymező-n. 17

Szombaton, augusztus 15-én

Nagy megnyitó - előadás! Változatos új műsor. Elsőrendű attrakciók Kezdete 8 órakor

Jegyelővétel: péntektől, 14-iktől kezdődőleg d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6 óráig.

Kovács Gyula zongora-terem

Budapest, V. Ferenc-József-tér 5-6. Gresham-palota. Telefon 110-66. zongorák, pianók és harmonikumok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerek beérkezése. Rézszelet és javító-csapat. Zongora hangoltatás eszközeikkel. Állandó képfelállítás eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintataltalmat megadó Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bol. cég) BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjmentesen. Telefon 24-89.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ

FIU INTERNÁTUSA

Megnyitlik az 1908/909. tanévre szeptember 1-én. A fővárosi legelőcsés helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kifűző ellátás (szigorúan rituális élelmiszerrel). — Vallásorközlés nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthonban jelentkezni lehet július 15-ig.

Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám. Kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t.

Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 78. Tessenék árjegyzékét kérni.

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő és felkészítő. Versenyjátékosok egyedül rakójavítója. — MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaherceg utca 3. szám. (Az udvarban)

Récsei János

fiu-internátusa

Budapest, VII., Damjanich-utca 30.

Családi otthon középiskolai tanulók részére. Az ág. egyetem, VII. ker. állami főgymnasium, VI. ker. főreáliskola stb. közvetlen közelében. Gondos testi ápolás és nevelés. Állandó felügyelet. Francia, német és angol társalgás. Zene, rajz, vívás és tornaszás. Tulajdonos kiváló pedagógus 20 évi gyakorlattal és kifűző ajánlatokkal. Bővebb értesítést ad és kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Lakása augusztus 1-ig VII., Rákóczi-út 60. sz.

Internátus elemi iskolai fiuk számára.

A „Kis-Svábhely” tővén levő „Szt. József”-fiúnevelőintézetbe 6-10 éves fiuk vételnek fél havi 70 koronáért, melyért teljes ellátást és egyenruhát kap a növendék. Prospektust szívesen küld az igazgatóság: BUDAPEST, I. KER., ISTENHEGYI-UT 32.

MARGIT GYÓGY FORRÁS

(Margittelep) Zsergeregnyő

A gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőszéknél Munkács.



A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitelosztály megnyitott a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál kölcsönzhető részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszerek ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telep.

Budapest, Király-utca 88. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerről külön díjmentesen.



Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak, felkérhetnek csegünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.



BUZIASI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

Kitűnő hatású vese- és hólyagbajoknál

Szénsavdús, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített, rendkívül üdítő asztali víz.

Oldt, gyógyít! Orvosiilag ajánlva!

Ivó-gyógyintézet használatra, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurujainál, húgykő- és fővénképződésnél a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúknak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Kapható: Budapesten Édeskúty L. ásványvíz kereskedőnél, valamint minden fűszer- és csomagkereskedésben.

Itt van az alkalom!

Megelőztem az óriási áremelkedést és tettenesen vettem pártban is olcsó árakban és abban a helyzetben vagyok, hogy b. bevőimet nagyon olcsón szolgálhatom ki s raktáron van 30-40 waggon áru. Üveg, porcellán, lámpa, zománc, vasedény, konyha felszerelés, vendéglő és kávéházi berendezés, nassajándék és dísz tárgyak.

ARAI:

Table with 2 columns: Item description and Price in Forint. Includes items like 'Étkező-készlet 6 személyre, rokokó finom porcelán csak', 'Étkező-készlet, teljesen 6 személyre, modern fazon festve és aranydíszítéssel, beégetve', etc.

25 Ft.

Azonkívül vannak készletek egöszben 100 forint

Table with 2 columns: Item description and Price in Forint. Includes items like 'Étkező-készlet 12 személyre, rokokó-stílusú kékbe üszve', 'Étkező-készlet 12 személyre, rokokó, díszes festés, All', 'Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus', etc.

6 Ft 50 Kr.

2 drb legjobb zománcozott fazék és lába 3.50

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás

Takács Ferencz

nagyban és kicsinbeni gyári raktára

Baross-tér 4. sz.

Rákóczi-ut végén.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908, augusztus 9-én.

Kirdly színház

100 év mulva Enekes, tánczos, látványos trófa 8 felvonásban, 9 képben, írta Martos Ferenc. Zenejét össze állította Marthon Géza. N. Zajthay István Némethi Baczur Gaszton Papir Földi Lina Szilágyi L. Péter, hoteltulajdonos állatkerti igazg. Boross Franco, Major, művészt, szerkesztő Szirmai Pavlósek, Pribicsék, Samu, szerkesztő Rátkal László R. Sasa. Poleskel polgármester, Dörögli Z. Molnár Kékk, Huszárkapitány Raskó Kezdetre 8 órákor

Magyar színház

Zárva Műsor. Péntek: A sasfőlk Szombat: A császárt katonai Vasárnap: A sasfőlk

Fővárosi nyári színház

Délután 3 órákor A komédiások. Operette 8 felvonásban.

Este fél 8 órákor Szép Heléna. Operett 8 felvonásban.

Műsor. Hétfő: Szép Heléna. Kedd: A kék egér Szerda: Csókirály Csütörtök: A kék egér Péntek: Csókirály Szombat: d. u. Lili Este: Fuzsitus kisasszony Vasárnap d. u. Szép Heléna. Este: Fuzsitus kisasszony

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 3 órától reggel 4 óráig. Ma vasárnap augusztus 9-én 2 Nagy disz előadás 2 a Varietében.

Délután 6 órákor féltelével és este háromnegyed 8 órákor rendezes helyekkel.

Mindkét előadásban az új augusztusi óriási osoda műsor.

10 Tan-Kvai 10 8 Collini-Clairons 8 a kínai művészek a forgószéltánczosok

Persina 100 idomított állattal. Szenczolás új műsora

A Tabarin Moulin-Rougeban Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak. A honvédeknek a táborból hazatérve házi versenyző a parkban

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korszón, Wurm-u. sarkán Ma és mindennap délután 4/5-4/7-ig és este 4/2-től kezdve az európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangversenyes, fényes változatos műsor. Rendes polgári árak.

F. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője VI. kerület, Andrásy - ut 39. szám. A szalmazsvegyek legkedveltebb étterme. Kifőző árak! Kifőző kiszolgálás

FOGAK

és fogsorokat szájpaddal nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

mű-fog specialista BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 22. l. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

Szalloda

AZ ARANY BÁRÁNYHOZ BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4. Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé. 2 percnyire az Operától és Kärntnerstrassétól. Világos szobák. Világos szobák.

SZABADALOM,

védjegy- és mintaoltalom kieszközölése az összes kultur-államokban. ADLER MIKSA okl. gépészmérnök hítes szab. ügyvivő BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 61.

A legrégibb és legmegbízhatóbb kartellon kívül új és egyszer használt ponyva-zsák és kőrekből gyár és kölesöntéset NAGEL ADOLF, Budapest, V., Arany János-utca 10. Vidéki telefon 88-92. Távirat: Nagela Budapest.

TEXTILE APPLIANCE COMPANY patersoni cég 29495. számú és Berendezés fonó- és szövőipari gének hajtóművének önműködő kikapcsolására

ezimű magyar szabadalmának a 33795. és 35318. számú pótszabadalmakkal együttes gyakorlatba vétele czéljából magyar gyárosokkal összekötöttest keres; szabadalmát eladja, esetleg gyártási vagy hasznalati engedélyeket ad. Érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást

Fehér Dezső okleveles gépészmérnök, hítes szabadalmi ügyvivő Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 10.

„VALUTA” erszény egy darab bőrből készült ára 1 korona kizárólag „Székely” bőrdönsnél VII. 9 Rákóczi-ut 4 Arlezyvők ingyen

Thiébaud Camille, kereskedő, Párisban a 30064. számú

«Eljárás és gép hullámos papiros vagy lemezpapiros, avagy hasonlóak előállítására» című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele czéljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgálnak

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly hítes szabadalmi ügyvivők Budapest, V., Váci-körút 78.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 rítól kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításán elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Katzky Lajos

építelműlakatos-mester Zephir szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek minta raktára

TELEFON 22 - 78. Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

MŰBUTOR

csak kiváló jó minőségben. Szolid munka. Olcsó árak. Modern kivitel.

Fáy Antal butorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis-(Ujvilág)-utca 4. sz. a sarkon.

Országos Magyar Tanügyi Iroda

Alapított 1904. Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz.

Vidéki szülőknek Budapestben iskolába (elemi, közép, egyetem) járó gyermekeiket (fiú és leány) előkelő családnaknál ellátásra elhelyezel, e célból a szülők az irodában levő több ezer budapesti előkelő családnak ajánlatai közül tevesz szorint válogathatnak. Elválaszta tanulókna Budapest összes tanintozeteibe leendő beiratását. Nevelőt, instruktort, a jani és elhelyez. Szülők a tanuló önénelelelő magavisolelelőből havonként értesül. Beszeres (új és használt) tankönyveket, anszereket, bolti árjegyzék szerint díjmentesen. Felvilágosítást ad Európa összes iskoláiról. — Utbalgaztást ad magántanulóknak. Kérjen prospektust.

Ellátásra való elhelyezés czéljából — előjegyzést már most elfogad —

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötökét üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot, mely mint testápoló és szépítő szer feltűnő hatatlan, hatása biztos és gyors.

Angyal Boriska, Jásbárhány, Arany kanál. Nincs jobb pipere! Arany Gáborné, H. Böszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló. Bálik Aranka, Besztercebánya. Ezüst kanál. Kérek meg egy postacsomagot. Liszky Ferenozné, Losonc. Aranykanál. Kitűnő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot. Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arczom és kezem tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem. Medgyessy Paula, N. Kikóda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a legant eredményt.

FOLYTATJUK.

Egy doboz ára 30 és 75 t., 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogueria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál HATSCHEK N. Csakis: Budapest, Károly-körút 8. ARJEGYZEK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Butor

kézipénerzt és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készön raktáron a leggyorsabb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Ragy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerencsen-utca sark.)

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD LÁTHATÓ IRÁSU ÍRÓGÉP GEREKEN BELA KRISTÓF TER 2

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

bennlakással (Internátus) 90 tanuló részére.

Az intézetet 1878-ban alapította a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara s tanulmányi szempontból két tagozatra oszlik: felső kereskedelmi iskolai — és akadémiai tagozatra.

a) **Felső kereskedelmi iskolai** tagozatra oly tanulók vétetnek fel, kik négy középiskolát végeztek. A tanfolyam három éves, melynek végezte után a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek s annak alapján egyéves önkéntességi katonai szolgálatra s az 1883: I. t.-cz. értelmében a kereskedelmi pályákon kívül több hivatali pályára is illetékesek. **Evi tandíj 200 kor.**

b) **Akadémiai (főiskolai) tagozat** rendes hallgatói oly ifjak, kik felső kereskedelmi iskolai, vagy középiskolai érettségi bizonyítványt, vagy ezzel egyenlő értékű gazdasági, vagy ipariskolai végbizonyítványt szereztek, vagy valamely katonai tisztképző intézetet végeztek. Az akadémia két éves tanfolyamból áll s az 1908/9-ik tanévben következő előadások fognak megtartani:

Kereskedelmi számtan általános része; nemzetközi árukereskedelmi számítások; börze- és bankügyleti számítások; folyószámlák tana; analízis; politikai számtan; életbiztosítási számítások; halandósági táblák szerkesztése; egyszerű és kétfős könyvviteli; import- és export-ügyletek elszámolása; bank- és börze-ügyletek elszámolása; áru- és banküzleti praktikum; gyári könyvvitel; különböző könyvviteli rendszerek; magyar kereskedelmi levelezés; export-, import- és bankügyletek levelezése; nemzetgazdaságtan; bevezetés a statisztikába és gazdasági statisztika; adó- és illeték-ügy; pénzügytan, a magyar magánjog különös része; magyar közjog; jogszolgáltatás a bel- és külföldön; konzuli intézmény; kereskedelmi, váltó- és iparjog; nemzetközi váltó- és csekkjog;

bank- és tőzsdeismeretek; vasuti és hajózási díjszabás közlekedési ismeretekkel; tengeri kereskedelmi jog; nemzetközi kereskedelem- és forgalomismeret; a közgazdaság története; társadalmi politika; ipar-, vám- és kereskedelmi politika; határvám isme; tőzsdei bíráskodás; Der Ausgleich des Fakturabetrages im internationalen Handelsverkehr; állami számvitel; német nyelv és kereskedelmi levelezés; francia kereskedelmi nyelv és levelezés; angol nyelv és kereskedelmi levelezés; olasz kereskedelmi nyelv és levelezés; oszmán-török nyelv; kereskedelmi földrajz, különös tekintettel a tengeri kereskedelemre; áruisme; szövetkezetek, kartellek, trösztök; kiváló német közgazdasági írók olvasása német nyelven; a strike és jogi szabályozása; a gyarmatárak termelési földrajza világkereskedelmi szempontból; a gabonafélék kereskedelme; gyorsírás; gépirás; vivás. **Evi tandíj 240 kor.**

c) **Internátus.** Az akadémia 90 tanuló bennlakására van berendezve s az internátus a magasabb igényeket is kielégíti. A tanulók feletti nevelői tiszteletet öt felügyelő-tanár teljesíti. A teljes ellátással járó bennlakás **évi díja 350 kor.** A 22 év óta fennálló internátusban eddig 1886 növendék nyert elhelyezést az ország minden vidékéről. Az internátusba akadémiai hallgatók is felvétetnek.

Az akadémia tanári személyzete 40 tagból áll; a tanulók létszáma a múlt évben 317 volt; köztük 90 bennlakó. Az intézetnek 30 éves fennállása alatt 6161 tanulója volt.

Bővebb felvilágosítást nyújtó prospektust az érdeklődőknek kívánatra küld

az igazgatóság.

ARANYOSI-féle nyilvános felső kereskedelmi iskola

Budapest, V., Nagykörond-utca 13.

Bizonyítványok államérvényesek. Egyéves önkéntességi jog. Az intézet internátussal van összekötve. Részletes program ingyen és bérmentve.

URI HÁZTARTÁSOKNÁL

is bevált kitűnő learmot, valódi zamata jamaikal rumot, eredeti angol szalon liköröket és természetes zamata gyümölcszörpöket, málna, narancs és citrom lemonádó (gazense) készítéshez bársi gyorsan előállíthat az általam forgalomba hozott kivonatokkal. — Utasítás és árjegyzék ingyen.

Egy próbálvev ára 70 fillér.

LIGETHY GYULA gyógyszerész BUDAPEST, I. ker., Fehérvári út 37. szám.

Déli vasú

A cs. kir. szab. déli vasút-társaság budapesti gyors- és teheráru fuvarozási vállalata (Pollák B. és társa szállítocsej Budapest, V. Sas-utca 16. sz.) gyors és teherárutakat a vasuti üzletszabályzat 68. §-a értelmében Budapest főváros minden kerületéből (Obudát és a fővárosi vámvonalon kívül eső helyeket kivéve) a felek lakásából (üzlethelyiségéből) Budapest d. v. állomásra és viszont elszállítja; ugyanezen vállalat a május 1-étől szeptember hó 30-áig terjedő időben a felek kívánságára podgyászokat (kézi és utipodgyászokat) is szállít a felek lakásából (üzlethelyiségéből) Budapest d. v. állomásra és viszont.

A fuvarozására vonatkozó közelebbi határozmányok és a fuvarozásért fizetendő díjak a déli vasut állomásain kifüggesztett, valamint a fuvarozási vállalkozó közegeinek birtokában levő és a felek kívánságára bármikor felmutatható díjjegyzékből tudhatók meg.

A felek a podgyász, gyors- és teheráru fel- vagy elfuvarozására vonatkozó óhajukat Budapest d. v. állomás főnökénél és fuvarozási vállalkozónál (Pollák B. és társa, Budapest, V. Sas-utca 16. sz.) szóval, írásban vagy telefon útján és a déli vasuti városi iroda főnökénél (Budapest, V. Nádor-utca 16. sz.) szóval vagy írásban is hajlíthatják.

Ajtók, ablakok

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használat és újak olcsón kaphatók;



Lefkovits Jakabnál Bpest, V., Korall-utca 10 a nyugati pályaudvar közelében.



FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, Váci-utca 2.

Elfogad teljes lakberendezést, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művész kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből, költségtetés díjmentes

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete nyilvánossági joggal.

Az intézet áll: főgymnázium, polgári és elemi iskolából.

Rákospalotán, Budapest mellett.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magy. kir. minisztérium az intézet nyilvános főgymnáziumát az érettségi vizsgák tartási jogával ruházta fel és így osztály és érettségi bizonyítványt államérvényesek.

A tanulók lehetnek bennlakók és bejárók. Az intézet egészséges levegőjű út katasztrális holdnyit parkban fekszik. Orvosok véleménye szerint a tanulók kitűnő ellátásban részesülnek. Oktatás a legújabb pedagógia szerint.

Értesítővel készséggel szolgál az intézet igazgatósága

Rákospalota

Budapest, mellett posta, távirtda és telefon állomás.

Telefon: Rákospalota 10. Telefon: Rákospalota 10.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerok, evőeszközök, nászajándékok részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

— műtörás —

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.



NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüster berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó szines és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batizst bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4,50
1 lüster utazó köppen	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	3-5-6 >		

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, siffon- és batizst alsók, pamutlőrűkötők, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, cretonok, delenek, selymek, lüsteretek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten:** Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám
Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80. **Szabott árak!**

BUTOR DÚS VÁLASZTEKÉNYEK, MINT KÉSZLETFIZETÉSRE KENDHIVŐI ÖLCSÓÁRON HÁBHTÓ

EHENTREU TESTVEREKNEK

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁRÓI) HATÁS ÁRJEJZÉK INGYEN. TELEFON 82-27.

Borsajtók, szőlőzúzó, arató- és vetőgépek
a legolcsóbbak és legjobbak
FEHÉR ÉS GHIMESSY
gépgyárában,
Budapest, VI. ker., Hungária-körút 84E. szám.

Órajavítás 1korona.

Pótlandó új részeken kívül. Zsebróltyeg, mutató 10 kr.
Ferenc-körút 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

TARCSA

gyógyfürdő Vasme-
gyében. Glaubersó-
tartalmu szénsav-
dus vassórássók.

Vizgyógyintézet külön férfi és női osztállyal. Vasláp (moor) és természetes szénsavas, vasas és pezsgő fürdők. A tarcsai vasláp, mely a Franzensbadival egyenértékű, Dr. Hankó tr. a tudományos akadémia tagjának vegytanára szerint Magyarország a legjobb, sőt a világhírű Marienbadit is jóval felülmúlja. Neuhalmi gyógymod. Te-, kefir-, savókúra, villámvilágítás, fonyvesztés, kellemes, bívós éghajlat. A női szervek bántalmait, ahpkor, vérszegénységet, ideges bántalmak, szivbajok, csúszos megbetegedéseket, továbbá a légzési-, emésztési- és vizeleti szervek bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. Fürdőorvosok: Dr. Batha Kornél v. tanársegéd és Dr. Glikó Gyula.

Évad május hó 17-től szeptember hó 15-ig esetleg végéig. Elő- és utóévában tetemesen olcsóbb árak. Tarcsai Károly forrás kedvelt horviz és horvatos bántalmaknál kiváló hatásu. Kivánára prospectus, Postai, távirati- és vasúti állomás, közvetlen vasúti kocsik körlekerül. Tarcsa úrúdső felirattal.

Emberi
műszemek

a terméskét után mozgatható pontosan az üreg szerint készített. Augusztustól fogva **Budapest** lesz: **VII., Király-utca 69. földszint 3.** az első magyar és ausztriai emberi műszem-készítőnél

Hatschek Béla
Található: 8-12 és 2-7-ig.
Postán küldött mintá szerint is készítem.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást elmulasztja. **Ára 1-20.** Kapható minden Orvosok által ajánlva. Gyógyszertárban és drogériában. — Készíti:
Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.
3 doboznál ingyen postaszállítás.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja egy oséplési, mint malomüzemre kifűnően alkalmas, leggyorsabb benzinkomobilljatt, melyek **V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.**

Teljes jótállás kifogástalan üzemerl!

Uzamazavrok kizárva! Dámulatosan olcsó szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13-14 éves fiú is kezelheti!!!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetéssel!
200 db ellismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

GYUMMI Gy-
szerek

Valódi francia és amerikai gyártmány! — Orvosiilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Árak: 12 db. finom minőség K 2-4
12 db. francia gyártm. K 6-10
12 db. eredeti amerikai K 10-12
Capot american (rövid) K 4-6
12 db. finom "Non plus ultra" K 6-10
12 db. "Non plus ultra" K 12-18

Hálhólyag "Non plus ultra" K 12-18

Minta-gyjtemény
csészertől összeállításban, 12 db K 6.-
25 db K 8.-

Női övszer „Pezarium oolusivum” K 3-5

Sérvkötő orvosi rendeltetésre való angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir. szabad. Keleti-fele pneumatiikus pe-lóttával K 12.-

Suspensor (erősítő) darabja K 1-2.40
Havibaj kötő darabja K 5-11
Haskötő darabja K 7-24
Gummi görccsér-harisnya darabja K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-9
Uji „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női költöl-
lenségesség K 15.-

Szétkötés titoktartás mellett. — Képes Árjegyzék ingyen és bármikor.

KELETI J. gummiáruk és beteg-
ápolási cikkek gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/l.

Titkos betegségek.

Sainos, — de való igaz, hogy a mai korban feltű-
nően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei
meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és
rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét
tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyö-
keresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speci-
alista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a
neml életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő baj-
jok is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos be-
tegségek létezőse is.

Ilyen magaslatos hivatusu Dr. Palócz v. kórházi orvo-
speczi lista országos híru intézete (Budapest, VII., Rákóczi)
(Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett
a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan
és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelha-
nyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyeső-
hólyag-, ideg- és hátpereczbajokat, az önfertőzés és szűf-
utóbajait, magömlést, elgyengült férifertőzést, (impotenciái)
kezdődő elmezavart, aranyerét, sérveket, vérhajokat, bét-
betegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit
Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha
valaki bármilyen eknál fogva személyesen nem jöhetne el,
akkor szivesen adnak leveleire kimerítő választ (a levélbe
csak válaszbélyegyet kell mellékelni). A gyógykezelés be-
fejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra min-
denki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speci-
ális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e.
10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Bu-
dapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvárt,
26637. szám
11/908.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvárt,
26637 11/908. szám.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzlet-
vezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi
államvasutak Nagyvárad állomásán létesítendő lak tanya
épület munkáinak előállítására céljából szükséges összes
munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az eset-
leg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés
tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött fel-
tételék a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletve-
tősége pályafentartási és építési osztályánál (Pocskay-tér
4. sz. II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a nagyváradi osz-
tálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és
úgyanott az ajánlati felhívásba szükséges nyomtatványok díj-
talanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket
szabályszerű okmánybéllyeggel kell ellátni, az ajánlatot és
mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és
az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell
összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit
pecséttel lezárt és sérletlen borítékban kell elhelyezni és
legkésőbb 1908. augusztus hó 25-én délután 12 óráig a
magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének
titkarságánál közvetlenül benyújtani, vagy posta útján
beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felírással kell ellátni:
Ajánlat a 26637/908. II. számú versenyárgyalási
hirdetésben kiírt munkákra.

Ajánlattevő köteles bnatpénz gyanánt az általa
ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosíték-
képen ért kpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés szá-
mára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon
vagyis 1908. évi augusztus hó 24-én délután 1 óráig a
magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének
gyűjtőpénztárában (Pocskay-tér 4. sz. földszint) letenni.

A bnatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem
csatolandó az értékpapirokat a budapesti áru és értéktár-
ságn legutóbb jégzett, de névértékét meg nem haladó ár-
folyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sér-
letlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett
ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bnatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint
az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesz-
nek vagy amelyekből valamely melléklet hiányzik, nem ve-
szünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi augusztus 25-én
déli 12 órakor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők,
vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi szeptember hó 10-én
történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpon-
tig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari mun-
kát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak kö-
telesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízot-
tat megnevezni.

Az ajánlattevők, vagy megbízottjának ipari képe-
sítésére és a czég bejegyzésére vonatkozó adatok az aján-
latokban telemilendők és igazolnók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar kir. államvasutak
kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetés-
még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak
szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereske-
delmi és iparkamra bizonyítattal igazolni, a melyhez
vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának azt a
jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati
árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.
Kolozsvár, 1908 augusztus hó.

Az üzletvezetőség
(Utánnnyomást nem díjazunk.)

Tan és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, V. ker., Hold-utca 19. sz.

Az intézet 31 év óta áll fenn

Dr. László Mihály nyilvános főpimnáziumában és nevelő-intézetében, amely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

Az intézet 31 év óta áll fenn

Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály
igazgató.

A növendékek lehetnek belakók, félkosztosok és bejárók.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfelfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára, = Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnően elismert illatos beázósülés az izmok és izmák erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az összes turisták, körépkárosok és lovagló turisták után.

Ara 1 egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-fle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRSÁGBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Főraktár: TOROK JOZSEF Gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 28.



DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségtérítéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.



PARISI NAGY ÁRUHAZ

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 38. sz.

Még eddig nem létezett ár!

350 kor.

Valódi amerikai hajnyírógép,
legfinomabb kovacsolt szingenti acélból, fedelt rugóval, 8, 7 és 10 milliméteres faldió fé sütkel és egy párhuzamosgöngyűt: ára 3 korona 50 fill.

Ugyanilyen szakályníró gép szintén 3 korona 50 fillér.

Képes nagy árjegyzék a többi árú cikkekről ingyen és bérmentve.



Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára
Képekkel és Velence színes térképével

Ára 1 korona. | Ára 1 korona.

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrássy-ut 10

INGYEN
bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás

GUMMI-

halhólyag stbről szóló árjegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. totálja

NAKIRA valódi indiai férfi-különlegesség tuzotja 12 korona.

Uterus-Spray egylett női különlegesség 14 kor

PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor.

MINTA-GYŰJTEMÉNY 12 db legfinomabb óvszer 4k.

IRRIGATOR 9 koronától 10 koronáig.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
kik bármily

nemi betegségben szenvednek,

mint húgycső és hólyagbeteg, húgycsőszűkület, vizeletcsatorna, éjjeli megömlések, szék és bujjakoros bántalmak (syphilis), az ürfertőzés utóhatásként fellépő idegbetegségek, korai férfi-erő elgyengülés, bármily bőrkülső stb. nőknél fehérlőváladék, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodorjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kiz. osztály főorvos országos hírl. és a legregibb, 82 éve leannálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőútkör segítségével.

Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakorvosi tanácsot nyertek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknél külön váróterem.

INGYEN
küldjük

műlába k
műkezek
támgépek
sérvkötők

stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális sérvkötők

páratlanok, kis onyhe nyomású polotálva a legnagyobb súly is elzárható.

HASKÖTŐK, Gummiharisnyák stb. mérték szerint készíttetnek.

MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a vörös keresztre írvéljünk.

